

**SKUPŠČINA REPUBLIKE
SLOVENIJE**

Družbenopolitični zbor

21.seja-25.december 1987

LJUBLJANA, 1987

VSEBINA

DRUŽBENOPOLITIČNI ZBOR
SKUPŠČINE SOCIALISTIČNE REPUBLIKE SLOVENIJE

(21. seja - 25. december 1987)

PRED DNEVNIM REDOM:	STRAN
1. Ugotavljanje prisotnosti delegatov	1
2. Določitev dnevnega reda	1
GOVORNIKI:	
Robert Černe	2
Tomaž Vuga	3
Robert Černe	4
Jože Korinšek	4
Tina Bitenc-Pengov	4
Franc Hribar	4
Tomaž Vuga	5
DNEVNI RED:	
1. Odobritev zapisnika 20. seje zbora (1. točka dnevnega reda)	6
2. Poročilo delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ o poteku usklajevanja osnutka resolucije o politiki uresničevanja družbenega plana Jugoslavije za obdobje 1986 - 1990 v letu 1988 in nekaterih drugih aktov iz pristojnosti Zbora republik in pokrajin Skupščine SFRJ (2. točka dnevnega reda)	6
GOVORNIKI:	
Franc Hribar	7
Miran Potrč	7
Duško Kos	8
Božena Ostrovršnik	8
Duško Kos	9
Gita Vončina	9
Geza Bačič	10
Miran Potrč	11
Jože Knez	16
Vlado Klemenčič	17
Darinka Smrke	19
Tone Pavček	19
Viktorija Potočnik	20
Marjan Lenarčič	20
Franc Hribar	21
Robert Černe	22

Duško Kos	22
Jože Sintič	23
Ciril Baškovič	25
Miran Potrč	25
Jože Korinšek	26
Janez Krevs	27
Ciril Baškovič	27
Franc Jamšek	28
Miran Potrč	30
3. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju in predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti (4. točka dnevnega reda)	30
4. Osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o stanovanjskem gospodarstvu (5. točka dnevnega reda)	31
GOVORNIKI:	
Tomaž Vuga	31
Robert Černe	33
Darinka Smrke	34
Jože Korinček	35
5. Osnutek programa dela Družbenopolitičnega zboru Skupščine SR Slovenije za leto 1988 (6. točka dnevnega reda)	35
GOVORNIK:	
Ciril Baškovič	36
6. Sklepanje o osnutku resolucije o politiki uresničevanja družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1986 - 1990 v letu 1988 (3. točka dnevnega reda)	37
GOVORNIKI:	
Jože Korinšek	38
Franc Jamšek	38
Miro Zemljič	39
Tone Pavček	41
Božena Ostrovršnik	41
Gita Vončina	42
Viktorija Potočnik	43
Geza Bačič	45
Franc Fašalek	46
7. Poročilo delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ o poteku usklajevanja osnutka resolucije o	

politiki uresničevanja družbenega plana Jugoslavije za obdobje 1986 - 1990 v letu 1988 in nekaterih drugih aktov iz pristojnosti Zbora republik in pokrajin Skupščine SFRJ (nadaljevanje 2. točke dnevnega reda)	47
GOVORNIK:	
Jože Knez	47
8. Sklepanje o osnutku resolucije o politiki uresničevanja družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1986 - 1990 v letu 1988 (nadaljevanje 3. točke dnevnega reda)	48
GOVORNIKI:	
Duško Kos	48
Jolanda Kos	50
Ciril Baškovič	51
Sonja Lokar	52
Tone Pavček	52
Franc Jamšek	53
Tomaž Vuga	54
Božena Ostrovršnik	55
Tone Pavček	55
Miro Zemljič	55
Robert Černe	56
9. Pobude, predlogi in vprašanja delegatov oziroma družbenopolitičnih organizacij (7. točka dnevnega reda)	57
GOVORNIKI:	
Jolanda Kos	57
Franc Fašalek	58
Franc Hribar	60
Tone Pavček	60
Tina Bitenc-Pengov	60
Tone Pavček	60
Jolanda Kos	60
Viktorija Potočnik	61
Milan Kalčič	63
Franc Falašek	63
10. Sklepanje o osnutku resolucije o politiki uresničevanja družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1986 - 1990 v letu 1988 (nadaljevanje 3. točke dnevnega reda)	64
GOVORNIK:	
Duško Kos	64
11. Volitve in imenovanja (8. točka dnevnega reda)	65

12. Poročilo delegacije Skupščine SR Slovenije
v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ o
poteku usklajevanja osnutka resolucije o
politiki uresničevanja družbenega plana
Jugoslavije za obdobje 1986 - 1990 v letu
1988 in nekaterih drugih aktov iz pristojnosti
Zbora republik in pokrajin Skupščine SFRJ
(nadaljevanje 2. točke dnevnega reda) 65

GOVORNIKA:

- Jože Knez 66
Emil Štern 67
Jože Knez 68

13. Seznam govornikov II/1

Šturm, Peter	80
Jankov, Franc	81
Palčič, Milan	83
Elementič, Vlado	87
Šušter, Jolanda	88
Korinšek, Jolanda	89
Kosa, Duško	94
Kosa, Jolanda	95
Prava, Janez	97
Lenarčič, Marjan	99
Leškar, Božja	99
Getrovrčanik, Božena	99
Pavdek, Tone	100
Volarčnik, Viktorija	101
Potro, Miran	102
Šimic, Jolanda	103
Šušter, Darinka	104
Štamp, Emil	105
Vončina, Gita	106
Vuga, Tomaž	106
Žemljic, Miro	107

SEZNAM GOVORNIKOV

DRUŽBENOPOLITIČNI ZBOR
SKUPŠČINE SOCIALISTIČNE REPUBLIKE SLOVENIJE

(21. seja - 25. december 1987)

GOVORNIKI:	STRAN
Bačič Geza	10, 45
Baškovič Ciril	25, 27, 36, 51
Bitenc-Pengov Tina	4, 60
Černe Robert	2, 4, 22, 33, 56
Fašalek Franc	46, 58, 63
Hribar Franc	4, 7, 21, 60
Jamšek Franc	28, 38, 53
Kalčič Milan	63
Klemenčič Vlado	17
Knez Jože	16, 47, 66, 68
Korinšek Jože	4, 26, 35, 38
Kos Duško	8, 9, 22, 48, 64
Kos Jolanda	50, 57, 60
Krevs Janez	27
Lenarčič Marjan	20
Lokar Sonja	52
Ostrovršnik Božena	8, 41, 55
Pavček Tone	19, 41, 52, 55, 60
Potočnik Viktorija	20, 43, 61
Potrč Miran	7, 11, 25, 30
Sintič Jože	23
Smrke Darinka	19, 34
Štern Emil	67
Vončina Gita	9, 42
Vuga Tomaž	3, 5, 31, 54
Zemljič Miro	39, 55

DRUŽBENOPOLITIČNI ZBOR
SOCIALISTIČNE REPUBLIKE SLOVENIJE

21. seja

(25. december 1987)

Sejo je vodil Jože Stegne, podpredsednik Družbenopolitičnega zbora.

Seja se je pričela ob 9.05 uri.

PODPREDSIEDNIK JOŽE STEGNE: Ker je predsednica našega zbora, tovarišica Valerija Škerbec odsotna, bom sejo vodil jaz kot podpredsednik zbora.

Izmed delegatov v zboru bi določili še nekoga, ki bi mi bil na seji v pomoč. Da bi stvar stekla kar hitreje, bi jaz predlagal tovariša Marjana Jelena. Ali se zbor s tem strinja? (Da.) Prosim, Marjan izvoli.

Na seji je navzočih 29 delegatov. Opravičili pa so se: Valerija Škerbec, Jožica Brliš, Ivanka Klopčič, Jolanda Kos, Marino Orlando, Marjana Koren, Marina Bohinc, Amalija Petronio in Emil Rojc.

V skladu s sklepom zbora, sprejetim na prejšnji seji, je predsednica zbora z dopisom razširila dnevni red te seje zbora še s točko: sklepanje o osnutku resolucije o politiki uresničevanja družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1986-1990 v letu 1988.

Ali se zbor s to rešitvijo strinja? (Da.) Hvala.

Predlog dnevnega reda iz dopisa z dne 2.12.1987 razširila tudi s točko: predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o stanovanjskem gospodarstvu, za katerega je Izvršni svet Skupščine SR Slovenije predlagal obravnavo po hitrem postopku v skladu s 314. členom Poslovnika Skupščine SR Slovenije.

Predlagam, da se najprej dogovorimo o razširitvi. Želi o tem predlogu za razširitev dnevnega reda kdo razpravljati? (Ne.) Če ne želi nihče, potem predlagam, da o razširitvi glasujemo.

Kdo je za? (Vsi delegati.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor predlog dnevnega reda seje soglasno razširil z omenjeno točko.

Sedaj se moramo opredeliti še o utemeljenosti hitrega postopka. Predlagatelj je obrazložil razloge za hitri postopek v gradivu, ki ste ga prejeli in ste z njimi seznanjeni.

Ali želi kdo o tem predlogu razpravljati? (Ne.) Če ne, prosim, da glasujemo o utemeljenosti hitrega postopka.

Kdo je za to, da se predlog o spremembah in dopolnitvah zakona o stanovanjskem gospodarstvu obravnava in sprejema po hitrem postopku? (Večina delegatov.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (4 delegati.)

Prosim, ali se lahko ponovi glasovanje, ker moramo točno ugotoviti število delegatov, ki so za. Še prej se javlja k razpravi tovariš Robert Černe.

ROBERT ČERNE: Mi smo vendarle na delovnih telesih zbora postavili polno vprašanj, na katera bi moral predlagatelj odgovoriti in ki so vezana na odločanje o hitrem postopku. Mislim, da bi bilo potrebno o tem glasovati šele po opravljeni temeljiti razpravi. Prejeli ste tudi stališča odbora za družbenoekonomske odnose našega zbora in mislim, da bi bilo potrebno ne glede na vse, pred glasovanjem opraviti še to razpravo in se potem na njeni podlagi dogovoriti o načinu obravnavanja oziroma o samem postopku.

PODPREDSIEDNIK JOŽE STEGNE: Predlagam, da ta predlog sprejmemo in prosimo predlagatelja, da nam poda celovit uvod in da na osnovi tega uvoda o odprtih vprašanjih razpravljamo ob točki. Ali se s tem strinjate? O hitrem postopku pa se moramo vendarle opredeliti, ker se moramo sicer uskladiti z odločitvijo o tem postopku v ostalih dveh zborih, kjer je prav tako predlagan tak postopek in nato čakati na usklajeno rešitev.

Sedaj pa moramo počakati, da pride predlagatelj in nam poda uvod z dodatnimi obrazložitvami.

Med tem časom pa predlagam, da tisti, ki niste uspeli prebrati gradiva glede predloga Izvršnega sveta, da ta zakon obravnavamo po hitrem postopku, preberete to gradivo, oziroma utemeljitve.

Da bi hkrati pridobili na času, predlagam, da gremo s tem dalje in se informiramo o obvestilih.

Obveščam vas, da bo danes ob 9.30 uri skupno zasedanje vseh zborov Skupščine SR Slovenije v veliki dvorani Skupščine, na kateri bomo poslušali poročilo delegacije Skupščine socialistične republike Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ o poteku usklajevanja osnutka resolucije o politiki uresničevanja družbenega plana Jugoslavije za obdobje 1986-1990 v letu 1988 in nekaterih drugih aktov iz pristojnosti Zbora republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Danes ste na klop prejeli naslednja gradiva:

- poročilo delegacije, ki ga bomo slišali na skupnem zasedanju,

- k točki 2 - predlog sklepa o poročilu delegacije,

- k točki 3 - popravek osnutka stališč Družbenopolitičnega zbora Skupščine SR Slovenije o osnutku resolucije o politiki uresničevanja družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1986-1990 v letu 1988,

- k točki 5 ste prejeli amandma Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije k 1. členu predloga zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o stanovanjskem gospodarstvu,

- k 5. točki - osnutek stališč Družbenopolitičnega zbora Skupščine SR Slovenije in pa poročilo Zakonodajno-pravne komisije z dne 24.12.1987,

- k 6. točki ste prejeli predlog Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije k osnutku programa dela Družbenopolitičnega zbora Skupščine SR Slovenije za leto 1988,

- mnenja in predlogi Skupščine SR Slovenije k osnutku delovnega programa Zbora republik in pokrajin Skupščine SFRJ in pa poročilo Komisije za vloge in pritožbe,

- k 7. točki pa ste prejeli odgovor Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije na delegatsko vprašanje Jolande Kos v zvezi s konvencijo socialnega zavarovanja med SFRJ in republiko Italijo.

Nekaterih gradiv še nismo mogli vključiti v ta seznam, ki sem ga zdajle prebral in vas bom na njih posebej opozoril pri posamezni točki dnevnega reda, ker se nekatera od njih še pripravljajo in ker bodo krajša, menim, da jih boste lahko sproti prebrali.

Na klop ste prejeli informativno gradivo iz pristojnosti ostalih dveh zborov, od katerih so nekateri akti strogo zaupne narave, zato prosim, da jih na koncu seje ali na naslednji seji zbora vrnete naši službi. V okviru tega gradiva opozarjam, da Informacijo Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije v zvezi s preskrbo v Socialistični Republiki Sloveniji in na predlog za izdajo zakona s predlogom zakona, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložila Izobraževalna skupnost Slovenije in se nanaša na zagotavljanje sredstev za solidarnostno uresničevanje zagotavljenega programa osnovnega izobraževanja v naši republiki.

In zadnje obvestilo, ki naj ne povzroči negotovanja, namreč naša seja bo najbrž dolga, ker razpravljamo in odločamo o zelo pomembnih vprašanjih. Prosim za razumevanje in za prisotnost dokler dela ne opravimo.

Ostali smo pri proceduralnem vprašanju. Predlagatelj torej prosim, da dodatno utemelji predlog, čemu po skrajšanem postopku voditi razpravo in sprejem zakona o spremembah zakona o stanovanjskem gospodarstvu. Prosim, tovariš predsednik komiteja Tomaž Vuga.

TOMAŽ VUGA: Tovarišice in tovariši delegati. Mi smo sicer pismeno predložili pojasnila o spremembi zakona o stanovanjskem gospodarstvu. Ob tem bi samo še tole dodal; če hočemo v dani situaciji, ki jo imamo v stanovanjskem gospodarstvu, če v tem letu predvsem pa v prihodnjem letu vsaj deloma stvari pospešiti oziroma odpraviti razloge, ki ovirajo realizacijo planskih predvidenj na tem področju, moramo do začetka naslednjega leta spremembo sprejeti.

Gre namreč zato, da bi morali na podlagi tako pripravljene spremembe zakona v najkrajšem času, to se pravi že v januarju, ob pogoju pripravljenih sprememb vseh samoupravnih sporazumov pripraviti tudi dopolnitev družbenega dogovora o stanovanjskem gospodarstvu. Osnova za to pa je zakon. Torej, če bi po hitrem postopku ta zakon sprejeli, bi po opravljenih zaključnih računih v februarju oziroma marcu lahko stvari spravili v nov tek in deloma razrešili nakopičene probleme, ki jih imamo v stanovanjskem gospodarstvu.

Računamo, da bi s to spremembo, če jo bomo danes sprejeli seveda, lahko omogočili v občinskih stanovanjskih skupnostih boljše gospodarjenje s sredstvi, ki so pač na razpolago. Sam zakon, kot veste, novih sredstev ne daje, pač pa omogoča boljše gospodarjenje in s tem možnosti za večji uspeh na

tem področju. Tovariš predsedujoči, toliko sem želel dodati k temu, kar smo že napisali.

PODPREDSIEDNIK JOŽE STEGNE: Hvala lepa. Želi kdo razpravljati? (Ne.) Robert Černe? (Da.) Izvoli.

ROBERT ČERNE: Žal mi je, da zavlačujem to točko iz razlogov predvsem proceduralnega karakterja, vendar mislim, da glede na postavljene zahteve odbora za družbenoekonomske odnose kljub dodatni obrazložitvi predlagatelja nimamo nobenih novih elementov za utemeljenost hitrega postopka. Odbor namreč predlaga, mislim, da je to tudi zapisano v njegovem poročilu, da je treba, kolikor ne bo danih dodatnih elementov oziroma odgovorov na njegova postavljena vprašanja, vztrajati pri normalnem postopku, v katerem se bo razrešilo vsa vprašanja, ki so bila na odboru postavljena.

PODPREDSIEDNIK JOŽE STEGNE: Tovariš Korinšek, ali je potrebno delegatom še kaj pojasniti? Glede na to, da se tovariš Černe sklicuje na stališča odbora.

JOŽE KORINŠEK: Mislim, da ima tovariš Černe prav in se strinjam s predlogom, ki ga je dal na začetku, in sicer da o postopkovnem vprašanju odločimo na koncu ter da najprej razpravljamo o vsebini, če je to protokolarno možno, to prepuščam v razsojo.

PODPREDSIEDNIK JOŽE STEGNE: Razprava po vsebini je najbrž najpomembnejša, zagate v stanovanjskem gospodarstvu so izredno kritične. Moram pa opozoriti na stališče odbora, ki ga tovariš Černe v svoji razpravi ni omenil, da pa je odbor ob tem, ko je opozoril na nekatera nerazrešena vprašanja smatral, da naj Družbenopolitični zbor postopkovno sprejema tega zakona ne zaviral, in da hitrem postopku ni nasprotoval, v kolikor zbori, ki so pristojni za materialno stran teh vprašanj, to pa je predvsem Zbor združenega dela, temu ne bodo nasprotovali. Zato predlagam, da bi naš zbor o načinu sprejemanja te proceduralne odločitve odločal zadnji.

TINA BITENC-PENGOV: Po Poslovniku se o postopkovnih zadevah odloča na začetku seje zbora.

PODPREDSIEDNIK JOŽE STEGNE: O postopku se torej odloča na začetku seje, tako da zbor ve kaj bo obravnaval. Kaj menijo ostali delegati? Prosim.

FRANC HRIBAR: Delegacija Zveze sindikatov Slovenije v tem zboru je šele po teh razpravah uvidela, kje so zapleti in da nekatera temeljna vprašanja niso razrešena. To seveda pomeni, da ne bi mogli dati pristaneke in glasovati, da se ta zakon sprejme po hitrem postopku. Predlagamo, da se ostali delegati strinjajo, da to odložimo z današnje seje, ne glede na odločitev ostalih zborov, ker se mi zdi, da gre tu za nekatere nove momente, nova vprašanja, seveda tudi nekatere nove poglede, ki bistveno

vplivajo tudi na stališča, ki smo jih sprejeli v Zvezi sindikatov Slovenije. Zato kot delegacija ne bomo glasovali oziroma neutemeljenosti hitrega postopka.

Kdo je za obravnavo tega zakona po hitrem postopku? (27 delegatov.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (2 delegata.)

Ugotavljam, da zbor z večino glasov ni sprejel predloga, da se ta zakon sprejme po hitrem postopku.

Predlagatelja sprašujem, kako bo opredelil predloženo gradivo za nadaljnjo obravnavo. Prosim, Tomaž Vuga.

TOMAŽ VUGA: Po taki odločitvi smo sedaj pred nekoliko drugačno nalogo. Mislim, da moramo zakon kot je predlagan kljub temu obravnavati in izkoristiti že opravljene razprave in če bomo po tem postopku delali, v januarju pripraviti vse potrebno in s samim predlogom zakona priti konec januarja oziroma v februarju pred delegate. Časovno nam to lahko ne dela škode, postavlja se le vprašanje usklajevanja vseh ostalih aktov s spremembo zakona, ker se nam bo verjetno na koncu zelo mudilo. Kljub temu predlagam, da predloženo gradivo obravnavamo kot osnutek zakona.

PODPRESEDNIK JOŽE STEGNE: Hvala lepa. Predlagam tudi, da v dnevnem redu danes združimo obravnavo in sklepanje o točkah: predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju in predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti, kjer sta ta dva zakona med seboj povezana. Ali soglašate s tem predlogom? (Da.) Hvala.

V zvezi s točko "pobude in vprašanja delegatov oziroma družbenopolitičnih organizacij" ponovno predlagam, da jo opravimo v celoti pred točko "volitve in imenovanja", ter se s tem prilagodimo organiziranju dela glede zveznih aktov v ostalih dveh zborih. Se delegati s tem strinjate? (Da.) Hvala.

Glede na to predlagam za današnjo sejo naslednji dnevni red:

1. odobritev zapisnika 20. seje zbora,
2. poročilo delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ o poteku usklajevanja osnutka resolucije o politiki uresničevanja družbenega plana Jugoslavije za obdobje 1986-1990 v letu 1988 in nekaterih drugih aktov iz pristojnosti Zbora republik in pokrajin Skupščine SFRJ,
3. sklepanje o osnutku resolucije o politiki uresničevanja družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1986-1990 v letu 1988,
4. predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o pokojninsko-invalidskem zavarovanju in predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti,
5. osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o stanovanjskem gospodarstvu,
6. osnutek programa dela Družbenopolitičnega zbora Skupščine SR Slovenije za letu 1988,
7. pobude, predlogi in vprašanja delegatov oziroma družbenopolitičnih organizacij,

8. volitve in imenovanja.

Predlaga kdo kakšno spremembo ali dopolnitev dnevnega reda? (Ne.)

Če ne, dajem predlog dnevnega reda na glasovanje.

Kdo je za tak dnevni red? (Vsi delegati.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor predlog dnevnega reda soglasno sprejel.

Predlagam, da opravimo pred skupnim zasedanjem, še 1. **TOČKO DNEVNEGA REDA, ODOBRITEV ZAPISNIKA 20. SEJE ZBORA.**

Predlagam, da se zapisnik na koncu 21. strani dopolni in spremeni, tako da se zadnji odstavek glasi: "V razpravi je sodeloval tovariš Ciril Baškovič. Na podlagi njegove razprave in stališč Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije je predsednica zbora predlagala dopolnitev predloga stališč in predlogov zbora, s čimer se je zbor strinjal." S tem je natančneje opredeljen potek sprejemanja teh stališč in predlogov.

Ali kdo predlaga še kakšno spremembo ali dopolnitev osnutka zapisnika 20. seje zbora? (Ne.)

Če ne, dajem zapisnik na glasovanje skupaj s to pripombo.

Kdo je za? (Vsi delegati.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor zapisnik 20. seje soglasno sprejel.

Sedaj prekinjam sejo zbora in vas vabim v veliko dvorano na skupno zasedanje.

Nadaljevanje bomo takoj po skupnem zasedanju.

(Seja zbora je bil prekinjena ob 9.30 uri.)

PODPREDSIEDNIK JOŽE STEGNE: Prehajamo na 2. **TOČKO DNEVNEGA REDA**, to je **POROČILO DELEGACIJE SKUPŠČINE SR SLOVENIJE V ZBORU REPUBLIK IN POKRAJIN SKUPŠČINE SFRJ O POTEKU USKLAJEVANJA OSNUTKA RESOLUCIJE O POLITIKI URESNIČEVANJA DRUŽBENEGA PLANA JUGOSLAVIJE ZA OBDOBJE 1986-1990 V LETU 1988 IN NEKATERIH DRUGIH AKTOV IZ PRISTOJNOSTI ZBORA REPUBLIK IN POKRAJIN SKUPŠČINE SFRJ.**

Poročilo delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ smo poslušali na skupnem zasedanju.

Pisno poročilo smo prejeli tudi na klop. Na klop smo prejeli tudi predlog sklepov, ki naj bi jih zbori Skupščine SR Slovenije sprejeli ob obravnavi te točke. Glede na pristojnost Družbenopolitičnega zbora vas opozarjam, da naš zbor razpravlja in odloča le o točki I in II tega sklepa, ostale točke so v pristojnosti drugih dveh zborov.

Predstavnik delegacije na naši seji je tovariš Jože Sintič, predstavnik Izvršnega sveta na naši seji pa sta Franci Jamšek, direktor Zavoda SR Slovenije za družbeno planiranje, Ivo Zemljič, namestnik republiškega sekretarja za finance.

Želi morda kdo besedo? (Ne.)

Pred razpravo bi dodal še to, da je tudi danes v zvezi z odločanjem pri tej točki organizirano, tako da sejam zborov

prisostvuje skupina delegatov vseh zborov za proučevanje aktov iz pristojnosti Skupščine SFR Jugoslavije. Iz našega zbora so delegati v tej skupini: Franc Hribar, Vlado Klemenčič in Jože Knez. Zato prosim te delegate, da pozorno spremljajo razpravo, da bi z delegati ostalih dveh zborov uskladili v njej dane pripombe, predloge in stališča. Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Prosim. Besedo ima tovariš Franc Hribar.

FRANC HRIBAR: Tovarišice in tovariši delegati! Prosil bi, da ne bi sodeloval v tej delegatski skupini, zato ker Zveza sindikatov Slovenije, ne glede na to, da smo slišali poročilo vodje delegacije in prejeli pisni tekst vsebine resolucije, ne podpira. To seveda pomeni, da ne bi rad sodeloval v usklajevanju, ker se mi zdijo nekatera osnovna vprašanja, ki smo jih v sindikatih postavili tako v tem zboru kot v drugih organih neuresničena. Tu gre zlasti za obračunski sistem, kjer imamo največje pripombe. O tem smo obvestili tudi slovensko javnost, obvestili pa bomo tudi vse družbenopolitične organizacije v republiki in federaciji. Ostale pripombe se nanašajo na cenovne disparitete, na stanje glede deviznega zakona, ko ni spoštovano stališče, nadalje na omejevanje skupne porabe in ne nenehno administriranje na področju osebnih dohodkov. To seveda pomeni, da bi se kazalo danes odločiti, da ne pristajamo na tak tekst resolucije kakršen je predložen, ker ne rešuje temeljnih vprašanj ekonomike, boljšega gospodarjenja, večje ekonomske učinke, za katere se tako v tem zboru kot tudi v SR Sloveniji zavzemamo.

V zadnjem času, sami veste in ste informirani, imamo težke razmere v organizacijah združenega dela in te nas opozarjajo na izredno težak ekonomski položaj, v katerem ni jasnih rešitev. Izgublja se vsaka razsodnost, motiviranost itd. in mislim, da bi morali, če hočete, tudi s samoupravnim pritiskom v federaciji, doseči da se dejansko upoštevajo tržne ekonomske zakonitosti in da se uveljavijo takšni pogoji gospodarjenja, v katerih bodo delavci lahko gradili svoj razvoj, dosegli ekonomske učinke in s tem seveda pokrivali in zagotavljali sebi socialno varnost in pokrivali tiste najnujnejše obveznosti, ki jih ta družba za lasten razvoj potrebuje. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK JOŽE STEGNE: Hvala lepa. Glede na predlog tovariša Hribarja predlagam, da ga razrešimo sodelovanja v skupini in predlagam, da v skupini sodeluje tovariš Miran Potrč. Ali se tovariš Miran strinjaš? (Da.)

MIRAN POTRČ: Jaz bom mogoče razpravljajl kasneje. Strinjam se, da sem v skupini. Ampak ne zato, ker se strinjam z vsebino resolucije. Ampak zaradi tega, ker je v skupini treba delovati, da bi skupaj oblikovali poglede in stališča, ki bodo v današnji delegatski razpravi izražena, in da bi dali jasne usmeritve in pogoje v katerih naj delegacija Skupščine SR Slovenije deluje ali ne deluje pri oblikovanju skupne ekonomske politike za naslednje leto. To sem želel pojasniti, da ne bi bilo moje soglasje narobe razumljeno. Mislim pa, da je v skupinah treba delati in da moramo tisti, ki smo v skupinah, predvsem zastopati stališča, ki bodo v naših zbora oblikovana, s tem da

imamo v razpravi pravico in možnost vsak tudi vplivati na to, kakšna bodo skupna stališča. Osnovno vprašanje ni v tem, ali resoludijo potrebujemo, ampak kakšno potrebujemo in koliko časa potrebujemo in kakšna stališča, da bi do ustreznih rešitev lahko prišli. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK JOŽE STEGNE: Hvala. Predlagam, da nadaljujemo z razpravo. Kdo želi besedo? Besedo ima tovariš Duško Kos.

DUŠKO KOS: Tovariš predsedujoči, tovarišice in tovariši delegati! Pod zvezdicami na strani 3 sklepov je tekst, ki mi je nekoliko nejasen. Namreč ne vem natančno na kaj se nanaša: na tisto pod točko a), ali se to nanašan na vse zadeve, ki so opredeljene v točki II. Tekst je glede tega nejasen. Namreč, če se nanaša na vse zadeve, ki so opredeljene pod točko II, potem se seveda lahko strinjam s takšnim sklepom, vkolikor pa ne, se pa seveda ne moramo z njim strinjati. Hvala.

PODPREDSIEDNIK JOŽE STEGNE: Besedo ima tovarišica Božena Ostrovršnik.

BOŽENA OSTROVRŠNIK: Tovariš Mlinar je v imenu delegacije v uvodu obširno obdelal poglavje o splošni in skupni porabi. Z nekaterimi zadevami se človek seveda mora strinjati. Z ozirom na to, kaj pa se trenutno dogaja v samoupravnih interesnih skupnostih pa seveda lahko vprašamo, o tem se je delegacija poenotila, in kako se bo dalo realizirati te opredelitve. Gre namreč za ponovno vprašanje teh famoznih desetih točk zaostajanja za rastjo dohodka, o katerem imamo iz leta v leto hude bitke, v kasnejšem obdobju, ko se izkaže, pa teh 10% zaostajanja nikakor ni mogoče doseči, pa težke obtožbe. Jaz bi opozorila, da smo tudi za leto 1987 imeli podobno določilo, v trenutnih rezultatih in izračunih pa je delež skupne porabe narastel namesto da bi zaostajal. Tako, da je seveda vprašanje, kako bo to mogoče urediti. Vsekakor podpiram tisti del sklepov, ki govorijo o tem, da je odločitev o delitvi razpoložljivih sredstev treba ohraniti v pristojnosti republik in pokrajin v skladu z njihovo strukturo gospodarsko socialnih razmer, rada bi pa opozorila na nekajletno prakso, da smo po tem, ko je bila v federaciji sprejeta resolucija, taka določila pogosto uveljavljali z interventno zakonodajo, ki je seveda povzročila več slabega kot dobrega. Tako, da bi rada, če lahko, da morda v imenu delegacije tovariš Sintič pojasni, kaj pravzaprav pomeni to, da Zvezni izvršni svet predlaga možnost, da republike in pokrajini s svojim dogovorom določijo diferencirano rast sredstev za splošno in skupno porabo v okviru predvidenega limita med republikami in pokrajinami in da to omejitev lahko selektivno izvajajo v svojem okviru. Gre namreč za to, da bi bilo potrebno, da čim več stvari razjasnimo, da bomo vedeli tudi, kako ravnati v nadaljnjem usklajevanju in dopovedovanju skupščinam SIS kako bodo stvari tekle. Kajti delegati v teh skupščinah, to so ponovno dokazali tudi včeraj uporabniki v skupščini Zdravstvene skupnosti Slovenije, še vedno seveda niso izšli iz tistega obdobja, ko se v svoji dvojni vlogi - enkrat uporabnikov, drugič

za potrošnikov dobrin, ki jih ponujajo posamezne interesne skupnosti, še vedno si niso enotni in je tudi naša odgovornost v tem zboru, da stvari čimbolj razjasnimo in na ta način pomagamo razrešiti nesporazume. Hvala.

PODPRESEDNIK JOŽE STEGNE: Hvala lepa. Besedo ima tovariš Duško Kos.

DUŠKO KOS: Podpiram v celoti diskusijo tovarišice Božene, zlasti pa tisti del, da je treba čvrsto postaviti stališče, da ne moremo pristajati na nikakršnih 10%-nih točk zaostajanja, ampak, da je potrebno prepustiti republikam in pokrajinam, da to vprašanje urejajo skladno z že dogovorjenimi zadevami.

Mislím pa, da bi se dalo ločiti tudi vprašanje skupne in splošne porabe v smislu, kako lahko Zvezni izvršni svet ponuja nekaj na področju skupne porabe, ki naj bi jo tako ali tako urejali drugi, na področju splošne porabe, ki pa naj bi jo sam urejal in sam določal, pa ne more storiti niti minimalnega koraka naprej.

Jaz mislim, da je to predvsem tudi diverzija Zveznega izvršnega sveta, ki poskuša na nek način urejati druge stvari, oziroma naročati kaj naj drugi delajo, ne pa tudi to, kaj naj naredi sam.

Mislím, da ni potrebno ponavljati vseh ugotovitev kako skupno porabo pojmuje v Sloveniji, namreč da je to sestavni del produkcijskih faktorjev in ne zgolj poraba, in se mi zdi, da bi počasi lahko tudi v teh stališčih poskušali ta razmišljanja obračati v to smer in graditi pozitiven odnos do področja skupne porabe v povedanem smislu.

Mislím, da je bilo o tem že veliko povedanega v tej Skupščini in da ni treba, da o tem več govorim. Ponovno poudarjam čvrsto stališče glede teh 10% oziroma procentnih točk in pa drugo, da naj omejevanje v pristojnosti republik in pokrajin.

PODPRESEDNIK JOŽE STEGNE: Hvala tovariš Kos. Tovarišica Vončina, prosim.

GITA VONČINA: Navezala bi na moje predgovornike s tem, da se strinjam da se glede na položaj družbenih dejavnosti in zaostritve glede osebnih dohodkov v teh dejavnostih zaostajanje sredstev za družbene dejavnosti za 10% postavlja kot zelo sporno vprašanje.

Dalje pa mislim, da je treba v tej razlagi, ki smo jo dobili, kjer je bilo povedano, da naj bi usklajevanje med družbenimi dejavnostmi bilo pristojnost republik in pokrajin, posebej razčistiti tudi vprašanje, kaj pravzaprav to pomeni v relaciji do obračunskega zakona. Vemo namreč, da so tudi po tem zakonu nekatere dejavnosti, kot kultura, postavljene v nesprejemljiv položaj. Mislím pa, kar je bilo že rečeno, da so družbene dejavnosti dejansko obravnavane samo pod naslovom skupne porabe, ne pa kot produkcijski faktor kar je zlasti za področja izobraževanja, znanosti in tistih dejavnosti, ki lahko in morajo bistveno prispevati k prestrukturiranju gospodarstva, to povsem

neustrezno, saj bi morale predstavljati faktor združenega dela, ne pa nekaj izven njega in to zgolj kot poraba.

PODPREDSIEDNIK JOŽE STEGNE: Prosim, tovariš Bačič.

GEZA BAČIČ: Da v prazno in po nepotrebnem ne izgubljam veliko besed. Mislim, da je ta rimska ena ali dva v sklepu vendarle bolj pomembna kot v prvem trenutku zglada.

Pridružujem se preprosto temu, da predvsem okoli te tretje točke rimske dva, bolj jasno zadolžimo našo delegacijo.

Človek preprosto več ne razume. Če sem dobro razumel Mlinarjev ekspeze, je sicer Zvezni izvršni svet pri proračunu federacije neka opravičila iskal in neke korake poskušal narediti za rahlo zmanjševanje.

Ampak nekoč je bila dobra navada, da je predlagatelj, torej tisti, ki si je nove ukrepe izmislil, to naredil, tako da je najprej pokazal lastni vzgled. Izgleda, da več niso takšni časi.

Ne moremo namreč ob načelnem omejevanju v isti žakelj stlačiti zaostajanje porabe za 10%-nih točk za stopnjo rasti dohodka, hkrati pa izvzeti proračun federacije. Kar kakorkoli tam čitaš, nekaj postavk je 5 odstotnih točk zmanjšanja, nekaj je 7 in tako dalje, deset odstotnih točk zmanjšanja ni. To je prvi problem.

Drugi problem. Zopet ne razumem, kdaj in kdaj je splošna poraba ista, kot bom rekel, biti zdrav, biti normalen človek, nekaj znati, biti vzgojen in tako dalje. Ne razumem, nikoliko ni to bilo res.

Iz vseh teh razlogov bi bil zato, da mi v tej tretji točki nekoliko bolj zaostriamo usmeritve za našo delegacijo, kajti najbrž je še vedno res, da znanje, zdravje in kultura, kot so že rekli pred mano tovariši, pomenijo direkten prispevek k ustvarjanju večjega dohodka, k višji produktivnosti in k mnogemu tistemu, v čemer jaz vidim hitrejši izhod iz krize in boljše gospodarske rezultate.

Če pa je temu tako, potem se je preprosto treba potruditi vsaj v dveh smereh.

Prvič, da se bolj izostreno pove, da imamo veliko rezervo glede vprašanja zaostajanja sredstev za osebno porabo.

In drugič, da se omogoči republikam in pokrajinam, kar je v alineji sicer napisano, da so odločitve o teh sredstvih za osebno, skupno in splošno porabo v njihovi pristojnosti iz vrste razlogov.

Med drugim tudi iz tistega, ki ga je zadnjič naša konferenca jasno postavila, in sicer da so v tem okviru elementi, ki so izključno zadeva nacionalnega obstoja in razvoja. In pod to gotovo spada zdravje, kultura in znanje naroda. Hvala.

PODPREDSIEDNIK JOŽE STEGNE: Hvala lepa, tovariš Bačič. Posredujem vam dodatno obvestilo, ki je naknadno prišlo. Namreč, da zbor razpravlja tudi o rimski tri, vključno s tistim odstavkom pod zvezdicami. Kdo želi dalje besedo? Izvoli, tovariš Potrč.

MIRAN POTRČ: Tovarišice in tovariši delegati! Vedno sem v vlogi, da kar zadeva pooblastila, ki jih ima Družbenopolitični zbor, lahko sodelujem pri oblikovanju naših stališč in mnenj, pogosto pa v vlogi, da poleg svojih osebnih stališč moram izražati tudi stališča, ki jih oblikuje naša Skupščina in to ne samo v kontaktih, ki jih imamo z ostalimi drugimi dejavniki v Sloveniji, pač pa tudi v Jugoslaviji. Zato, ker gre za stališča Skupščine in moja osebna prepričanja, ki so s tem identična, se mi zdi, da je najbolj korektno, da vas seznanim, kako sem stališča, ki si jih je Skupščina Slovenije oblikovala ob sprejemanju osnutka zveznih aktov prezentiral na razgovoru pri predsedniku Skupščine Jugoslavije, ki je bil prejšnjo soboto in da potem še nekatere stvari za nadaljnje delo komentiram.

Sporočil sem, da smo odločitve, ki so bile v roku predložene Skupščini SR Slovenije glede zveznih aktov, sprejeli in dali v osnovna pooblastila za delo delegacije. Hkrati sem povedal, to sicer ne zadeva Družbenopolitični zbor, zadeva pa delegatski sistem, katerega sestavni deli smo tudi mi, da bodo delegati v Skupščini SR Slovenije, ne pa funkcionarji, tisti, ki se bodo odločali in na podlagi mnenj Izvršnega sveta bili pripravljani, ali tudi ne, sprejeti razširitve na današnji seji za dodatnih osem točk dnevnega reda, ki so prišle deset, do osem dni pred našo današnjo sejo.

Ob tem sem zelo jasno opozoril na skrajno odgovornost predlagatelja zaradi takšnega načina dela, in sicer tako na njegovo neodgovornost do delegatskega sistema, kot tudi glede spoštovanja zadnjega datuma, ko so lahko za zборе skupščin še predloženi zvezni akti, o čemer smo tudi z mojim angažiranjem na razgovorih pri predsedniku Skupščine Jugoslavije v zadnjih treh mesecih na vsakem sestanku sprejemali dogovor.

Na predzadnjem sestanku je bil dogovorjen zadnji datum, tako da bi bili spoštovani minimalni poslovniški roki v skupščinah republik in pokrajin, ki so 15 dni. Akti, ki do tega roka ne bodo v skupščinah republik in pokrajin, ne morda na poti iz palače federacije v zgradbo Skupščine Jugoslavije, torej ne bodo predloženi. To je bil skupen dogovor vseh. Ponovno je bil prekršen, zaradi tega sem dal opozorila.

Nadalje sem opozoril, da je skrajno neodgovorno tudi do resnosti priprav svojih lasnih predlogov, ko mnogokrat, brez jasnega koncepta ob nekem aktu, ki se predlaga, predlagatelj odkrije, da ga mora dopolniti, ali pa še kakšen drugi, ali pa tretji, ali pa peti akt, ali pa nekatere enostavno pozabi in se ga kasneje do razprave v Skupščini opozori, da obstaja neskladje in je potrebna dodatna predložitev.

Rekel sem, da vsaka kritika, ki je še tako ostra, tudi če je javna, je za tak naš način preblaga. Da se pri tem moramo zavedati, da smo za tak odnos Zveznega izvršnega sveta do Skupščine SFRJ odgovorni tudi mi, mislil sem na nas predsednike skupščin republik in avtonomnih pokrajin, ki smo na tem sestanku bili, ker zaradi miru tak odnos toleriramo.

Ugled in zaupanje Zveznega izvršnega sveta se s takim načinom dela pri delegatih ne more urediti. Zato sem predlagal, da Zvezni izvršni svet sam ugotovi, kdo je odgovoren v okviru Zveznega izvršnega sveta za tako ravnanje, ker gre tudi za

konkretne ljudi, ki imajo svoje zadolžitve in da zoper odgovorne posameznike uveljavi konsekvence in da nas o tem obvesti.

Povedal sem hkrati, da so nekateri akti, podobno kot zadnji trije, ki smo jih dobili predsedniki skupščin tisti dan, ko smo prišli v Beograd, mnogi pripravljene v naglici in ne odražajo v zadostni meri temeljnih družbenih usmeritev za krepitev tržnih zakonitosti, realnih predvidevanj možnega, samostojnosti subjektov gospodarjenja pri ustvarjanju in razporejanju dohodka in usmeritev v svet odprto gospodarstvo in da smatram za potrebno opozoriti na nekatera vprašanja, ki bodo v naši skupščini gotovo deležna pri nadaljnjem usklajevanju največje pozornosti.

Poudarjam, da na nekatera, ker bo vse ostalo v stališčih skupščin napisano. Izdvojil sem tri, in rekel naslednje.

Na izhodiščih Gospodarske zbornice Jugoslavije, ki sta jih sprejeli tudi Predsedstvi SFRJ in Predsedstvo CK Zveze komunistov Jugoslavije, uskladiti devizni zakon.

Ob tem smo opozorili na dvojje. Prvič. Zaradi pozne predložitve stališč Zveznega izvršnega sveta vse skupščine republik in pokrajin res ne bodo mogle oblikovati svojih dokončnih pooblastil prej kot pred 20. decembrom. To ne samo da bo odločilo le nekaj dni časa za usklajevanje od jutri naprej, temveč bo onemogočilo tudi poročanje delegacijam skupščin o možnih rešitvah. Naša delegacija ima pooblastilo, da predlog uskladi za izhodiščih Gospodarske zbornice Jugoslavije in Skupščine SR Slovenije. Če 25. decembra, ko bo poročala skupščini, ne bo vedela kje so možne rešitve predhodnega usklajevanja, za eventualne drugačne rešitve ne bo mogla dobiti pooblastila. Če pa devizni zakon ne bo usklajen, po oceni naše skupščine, niso ustvarjeni pogoji za izvozno naravnano ekonomsko politiko.

Zato sem tudi priporočil, da se do 25. decembra skušajo vsaj v predhodni razpravi oceniti možni, za vse sprejemljivi predlogi v odboru za ekonomske odnose s tujino in da ta odbor začne tako delati.

Po dveh razpravah ali naj to bo opravljeno ali ne bo, je odbor 23. decembra res opravil predhodno razpravo o vsebini deviznega zakona in naši delegati so dali poročilo.

Hkrati sem povedal, da predlog, ki ga je pripravil Zvezni izvršni svet odstopa od predloga izvoznega gospodarstva, čeprav je ob sprejemu antiinflacijskega programa Zvezni izvršni svet izjavil, da bo ta predlog pripravljen na izhodiščih Gospodarske zbornice Jugoslavije.

Tak predlog, da širše ne razlagam, sem rekel, ni v zadostni meri motivacijski za izvoznike in za ustvarjanje čimvečjega priliva, saj najaktivnejšim izvoznikom omogoča najmanjši procent vrednostne pravice do ustvarjenega priliva.

Je pa v nekem smislu celo ugodnejši za uvoznike od uveljavljenega sistema, saj uvozniki do sedaj niso bili v prvi prioriteti, po predlogu pa bodo in to s procenti, ki jim zagotavljajo tudi bistveno večjo prioriteto kot je njihov devizni priliv.

Drugič. Vprašanje od katerega je odvisno kakšna naj bo naša pripravljenost za sprejem resolucije je odpravljjanje nekaterih resnih težav v proizvodnji, dohodkovnem položaju in preskrbi,

ki so nastale zaradi odločitve Zveznega izvršnega sveta o odpravljanju disparitet cen.

Povedal sem, da je na razgovoru sekretarja za tržišče in cene z našimi gospodarstveniki in pa posebnim pismom našega Izvršnega sveta Zveznemu izvršnemu svetu na to jasno opozorjeno in so dani tudi predlogi, kako naj se to rešuje.

Povedal sem, da v konkretnih organizacijah in panogah prihaja do položaja, da so materialni stroški za posamezne proizvode višji od prodajnih cen in da mora Zvezni izvršni svet, ki na tem področju ima vsa samostojna pooblastila, te ekonomske nelogičnosti odpraviti tako, saj jih ne bo mogel usklajevati, tako kot ni usklajeval, ko je 15. novembra sprejel svoje odločitve. Za vse prekinitve dela, ki so prisotne v Sloveniji, predvsem v panogah, ki so najbolj prizadete, so resda mnogi razlogi, tudi slabo gospodarjenje in neustrezna razvojna usmeritev, toda zelo površno je ocenjevati, da so štrajki samo zaradi osebnih dohodkov in da niso posledica tudi sprejetih ukrepov Zveznega izvršnega sveta.

Če bi bilo to res, potem se proti sedanji ekonomski politiki ne bi protestno zbirali tudi kmetje, ki najbrž od nikogar ne morejo terjati plače.

Prav tako morajo biti istočasno dana jasna zagotovila, kako in kdaj bo pripravljen in izveden prehod v oblikovanje cen na podlagi delovanja trga.

Pojavno izrečeni oceni Zveznega izvršnega sveta, da za to ni pogojev, ni več zaupanja v gospodarstvu, da bo ta usmeritev res uveljavljena, zato mora resolucija o tem vsebovati konkretne in brezpogojne usmeritve.

Tretjič. Proporci razporejanja dohodka, upošteva je predlog resolucije in indikatorje, po naših ocenah predvidevajo tudi več kot 10 odstotno realno zmanjševanje skupne porabe ali osebnih dohodkov ob istočasnem realnem povečevanju zveznega proračuna in obveznosti republik in pokrajin za financiranje skupnih porab v federaciji, ki predpostavljajo povečanje obremenitve gospodarstva in zaradi vključevanja v limitirano uporabo v republikah in pokrajinah, realno bistveno zmanjševanje splošne porabe in neto proračuna.

Nekatera od teh vprašanj so v teku usklajevanja razrešena, ne pa vsa. Mislím, da je omogočeno resolucijo in ekonomsko politiko sprejeti na naslednjih izhodiščih:

- da morajo vse oblike porabe, osebna in skupna skupaj z zveznim proračunom sorazmerno enako nositi breme stabilizacije,
- da ni mogoče povečevati obremenitve gospodarstva v te namene,

- da v predvidenem padcu realnega dohodka zaradi odpravljanja cenovnih disparitet slovensko gospodarstvo ob tem ne more prevzeti dodatno breme, relativno ali absolutno večje za skupne potrebe v Jugoslaviji,

- da so radikalna zmanjšanja realnih sredstev za skupno porabo kljub nujnim racionalizacijam objektivno nemogoča, saj ni mogoče preko noči ukinjati institucij ali spreminjati zakonov, na katerih so zasnovane socialne pravice, delež investicij pa je v Sloveniji že zdaj manjši od prepotrebne predvidene materialnega zmanjšanja sredstev; zato so predvidene bilance in proporci

nerealni, nerealno planirati pa ni dobro. Posebej slabo je, da so vsi ti odnosi deloma z interventnimi zakoni, deloma z usmeritvami resolucije določeni na ravni federacije.

S tem je odgovornost republik in pokrajin za stalni razvoj na svojem območju onemogočena. Tega se dobro zavedajo delavci v družbenih dejavnostih in gospodarstvu. Zato mislim, da moramo zagotoviti lastno odgovornost skupščin in združenega dela v republikah in pokrajinah, da odločajo o teh vprašanjih. Prepričan sem, da bomo samo po tej poti dosegli več kot pa z predpisovanjem in da to velja zelo resno.

Ob tem sem pozdracil predlog, da naj bi sistem prispevkov za samoupravne interesne skupnosti za prihodnje leto ostal nespremenjen oziroma naj bi veljal že eno leto.

Da se bo to zgodilo, se zvedel v petek popoldne predno sem šel v Beograd. Toda hkrati sem ob tem opozoril ali vemo, da smo to predlagali za celo leto, pa bo dva dni pred novim letom spremenjeno in kaj to pomeni ob koncu leta, ko smo v skupščinah že sprejemali zakone za nove osnove financiranja družbenih dejavnosti.

Da smo ob tem mi v skupščinah doživljali najostrejšo kritiko, da tako nesprejemljivega sistema ne smemo sprejeti, čeprav nas je k temu zavezoval zvezni zakon. Da so na podlagi tega datuma že določene prispevne stopnje v mnogih samoupravnih interesnih skupnostih in da bo zato veljala popolna zmeda.

Kdo bo za to nosil odgovornost, nastala pa bo nepopisna družbena škoda za samoupravni sistem in spoštovanje zakonitosti. In še poudarjam, da ob tem niso predlagane spremembe, ki bi izgubaše oproščale plačevanja prispevkov iz dohodka, da je bilo na to mnogokrat na naših sestankih in sestankih Zveznega izvršnega sveta in naših skupščinah opozorjeno, in da to pomeni zdaj že onemogočeno financiranje predvsem zdravstva in kasneje drugih dejavnosti, pa se s tem v zvezi nič ne ukrene.

Rekel sem, da izražam svoje prepričanje, da bomo ustvarjalno v svoji skupščini, se pravi Skupščini SR Slovenije, iskali poti pri graditvi smotrnih in naprednih rešitev, toda da vsakih rešitev ne bo mogoče sprejeti.

Če predlogi rešitev ne bodo dobri, je mnogo bolje, da si vzamemo še nekaj časa za pojasnjevanje in ocene, pa četudi bi morali sprejemanje resolucije in posameznih aktov predložiti v januar.

Povedal sem, da vem, da se s to mislijo ne bodo strinjali in se niso strinjali. Toda povedal sem jim v svojem imenu in v lastni odgovornosti in prepričanju, ker mi je praksa, zlasti pri sprejemanju antiinflacijskega programa potrdila, da sprejemanje rešitev, ki strokovno niso preverjene in zanje ni dosežen družbeni konsenz in zaupanje v njihovo korist, kljub najboljšim željam, ne more dajati polnih učinkov.

V zvezi z današnjo razpravo bi želel opozoriti predvsem na dve vprašanji.

Prvo. Kljub vsemu je moje prepričanje, zato sem tudi povedal kakšno je moje osebno prepričanje in kako ga zastopam, da se ne bi ustvarjal vtis, da imam različna mnenja na različnih koncih, saj je seveda lažje govoriti v Skupščini SR Slovenije kot pa potem ta stališča prenašati naprej, da je prav, da Skupščina

SR Slovenije ob zelo jasnih usmeritvah in zavezah, pooblastila da.

Razlog za to je v dejstvu, ker, po mojem prepričanju, ekonomsko politiko potrebujemo, vendar pravo ekonomsko politiko. In naša obveznost mora biti, da tako ekonomsko politiko ko jo mi ocenjujemo da je prava, ne kot posamezniki, ampak po mnogih razpravah, ki smo jih v gospodarstvu in družbenih dejavnostih že imeli, tudi pomagamo graditi.

To pa je mogoče samo, če imamo jasna stališča in jasne usmeritve, hkrati pa seveda tudi usmeritev, da to politiko skupno oblikujemo in skupno sprejemamo, če so te usmeritve in ta stališča v svojih bistvenih elementih, to pa ne pomeni neko dobesedno besedilo nekega teksta, sprejeta.

Mislim, da bi bilo prav zavzemati se za to, in če mi ne boste dali izrecno drugačne naloge na Družbenopolitičnem zboru, se bom kot delegat tega zbora v medzborovski skupini za takšno smer tudi zavzemal, hkrati s povsem konkretnimi dopolnitvami, kaj je tisto, kar mora biti vsebina ekonomske politike in zato sem tudi želel svoje mnenje na teh, za mene najbistvenejših točkah, najprej opredeliti.

Drugo. Mislim, da bi bilo prav zdaj opozoriti na to, da bi vsaj družbenopolitični zbor, v katerem sedimo predstavniki vseh družbenopolitičnih organizacij, moral glede tega ali se pooblastila dajejo ali ne in v kakšni vsebini se dajejo, imeti polno in najbolj odgovorno zavestno odločitev, tudi upošteva je dejstvo, da resolucija ne bi bila sprejeta, saj moramo tudi s takšno možnostjo računati. Želel bi, da jo potem skupaj delimo, ne pa da jo deli nek funkcionar in seveda moramo s polno odgovornostjo računati tudi s tem, da bi bila ob jasnih pooblastilih in usmeritvah morda potreba ali pa zahteva po ponovni obravnavi teh nekaterih vprašanj še pred novim letom.

Dopuščam takšno možnost. Zato jo raje tako direktno povem, da jo skupaj ocenjujemo. Obstoja namreč, vedno je treba tudi to predpostaviti, možnost da bodo rešitve, ne v celoti, ampak v mnogih vprašanjih blizu, v nekaterih pa tudi v celoti usklajene s tistimi, ki bodo predlagane, vendar ne po vseh točkah točno tako kot smo v naši skupščini rekli.

Če bodo naša pooblastila jasna, kar želimo in morajo biti, potem delegacija ne bi imela pravice reči, da se soglasje daje.

Vendar bo hkrati morda ocenjevala, da je vsebina takšna, da je mnogo od današnjega dela postorjenega in da je vredno pogovarjati se o tem ali bi taka vsebina že morebiti odgovarjala. Če ni nič narejenega, potem ni nobenega razloga za ponovni razgovor. Takšna možnost tudi obstaja.

Mislim, da kaže to imeti pred očmi in da tudi to skupaj ocenimo in da ocenimo tudi ali je v takem primeru prav in potrebno ponovno sklicat zbere slovenske skupščine, ker vemo vsi, da to tudi za predsednika zborov in za mene, ki moram ob tem po poslovniku z njimi sodelovati, ni lahka rešitev. To imejmo pred očmi, ko bomo razmišljali, kakšna je vsebina našega pooblastila. Hvala.

PODPREDSIEDNIK JOŽE STEGNE: Hvala lepa, tovariš Potrč. Dolžan sem vas obvestiti, da sta ostala dva zbora končala z

razpravo k tej točki. Pomeni, da je res to, kar je zaključeval tovariš Marn, da prepuščajo težo in odgovornost temu zboru. Nadaljujemo z razpravo. Tovariš Knez. Ali lahko ob tem samo ugotovim, koliko je še razpravljalcev, da lahko obvestimo čakajoče na usklajevanje? Še dve razpravi.

JOŽE KNEZ: Tu je tovariš Kos omenil, da je tole nejasno pooblastilo in tovariš Potrč je plediral na jasnost. Mi smo tudi v skupini to pooblastilo na hitro formulirali, ker kot je rekel tovariš Martin Mlinar, se je to lahko opravilo včeraj in ponoči, tako da smo medtem, ko smo imeli čas to stilistično preoblikovati in poskušali doseči tudi večjo jasnost tega pooblastila. Ta pooblastila se naj bi glasila sledeče (to je pooblastilo pod zvezdicami kot glavno pooblastilo): Skupščina SR Slovenije pooblašča svojo delegacijo v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da po uveljavitvi opredelitev iz tega sklepa glede sprememb zakona o deviznem poslovanju, odprave novih disparitet cen, sprejemanja obveznosti do federacije brez dodatnega obremenjevanja gospodarstva in izvzemanja sredstev za pokojninsko in invalidsko zavarovanje iz omejevanja porabe, po končanem usklajevanju v skladu z drugim odstavkom 300. člena Ustave SFRJ, da soglasje k predlogu resolucije. To se pravi, da damo soglasje k resoluciji. In kolikor ne pridemo do soglasja, potem resolucije ni, oziroma se nadaljuje na nek način po drugi poti.

Zdaj pa glavno vprašanje okoli katerega se je vrtela razprava, to je določilo tretje točke, ki urejuje vprašanja obsega omejevanja porabe za družbene dejavnosti.

Gre predvsem za zadnji dve alineji. Mi smo zadnji dve alineji združili oziroma predlog imamo, da jo združimo in da se glasijo te zadnje dve alineji takole: Skupščina SR Slovenije soglaša, da je potrebno znižati vse vrste porab in na tej podlagi oblikovati obveznost republik do tega vprašanja v Jugoslaviji. Vendar naj bo omejevanje porabe po končanem usklajevanju ali pa odločitev delitve razpoložljivih sredstev za osebno, skupno in splošno porabo v pristojnosti republik in avtonomnih pokrajin, v skladu s strukturnimi in gospodarskimi ter socialnimi razmerami in po vlogi, prispevku v gospodarskem, družbenem razvoju.

Iz teh omejitev je treba izvzeti sredstva za pokojninsko invalidsko zavarovanje, ker se oblikuje na podlagi pravic določenih z zakonom in jih je mogoče spremeniti le s spremembo predpisov.

Kratek komentar. Torej se mi glede na antiinflacijske namene, ki jih je izrazila ta skupščina, moramo opredeliti do porab. Mislili pa smo in tak je smisel ponujenih predlogov, da se opredelimo do vseh porab skupno in v enakem odnosu v dogovoru, ki naj bi bil sprejet na nivoju Jugoslavije in resoluciji, ki se sprejema v Zboru republik in pokrajin. To se pravi postavljena je enotnost vseh uporabnikov družbenih sredstev, vendar mi se ne moremo izvleči in bilo bi nepravilno, iz obvez, da bodo te porabe manjše. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK JOŽE STEGNE: Hvala, tovariš Knez. Besedo ima tovariš Klemenčič.

VLADO KLEMENČIČ: Tovarišice in tovariši! Meni se zdi, da so naše razmere že zadosti težavne, tako da kaže na temu našemu zasedanju sedeti zadosti časa, da ocenimo kje in do kakšne mere zaostrovati pri posameznih vprašanjih.

Včeraj nismo imeli priliko v skupini delegatov za proučevanje zveznih aktov posredovati naših sklepov, vendar je tudi ta predlog sklepov, ki je danes predložen na mizo v osnovi skladen s tem, za kar smo se tudi mi zavzemali.

Prepuščam tu možnost določenih dopolnitev, saj se bomo potem tudi poskušali na podlagi današnje razprave kasneje izreči. Mi pogojujemo sprejem resolucije o ekonomski politiki za prihodnje leto s sprejetjem deviznega zakona, ki bi po vsebini ustrezal rešitvam, ki jih je predložila Gospodarska zbornica Jugoslavije oziroma Skupščina SR Slovenije.

Torej drugače povedano, ostajamo glede tega na sklepu, ki ga je ta skupščina v zvezi z deviznim zakonom že opredelila, in kar smo mi na naši seji nedavno opredelili.

Pri tem, da sem jasen, ne pogojujemo sprejema resolucije s sprejemom deviznega zakona, ker bi želeli neko neprincipielno pogojevanje teh dveh aktov. Vendar je usmerjenost v izvoz eden od ključnih elementov ekonomske politike za prihodnje leto. Naša ocena je, da če bi v Jugoslaviji šli v prihodnjem letu v omejevanje porabe, če bi šli v določeno restriktivnost v kreditno-monetarni politiki itd., se bo treba sprijazniti tudi s precejšnjimi problemi v proizvodnji, ker domače povpraševanje ne bo moglo dati neke spodbude zato, da bi se dinamizirala proizvodnja.

Potemtakem je izvoz edini dejavnik, ki lahko v takih razmerah in v teh predpostavkah, ki so zdaj ob resoluciji postavljene, proizvodnjo potegne naprej. Ker sedanji predlog sprememb deviznega zakona, od tega, kljub temu, da se je v določeni meri približal tistemu, kar je predlagala Gospodarska zbornica, še vedno vsebinsko precej odstopa, je torej nujno, da dosežemo ofenzivnejši koncept pri izvozu kot dinamiziranje rasti proizvodnje in potemtakem tudi večjih šans realizacije predvidene ekonomske politike.

Včeraj smo ljudi, ki strokovno delajo na področju deviznega zakona dosti spraševali o primerjavi predloga Zveznega izvršnega sveta in Gospodarske zbornice Jugoslavije in smo se po tej razpravi prepričali, da je temu tako.

Naj navedem primer, ki je bil za mene zelo prepričljiv in rešuje potrebo po podrobnih razlagah. Mura je izvozila za 32 milijonov dolarjev blaga in IMV je izvozil za 14 milijonov dolarjev, se pravi precej manj. Ob tej kombinaciji upoštevanja deviznega priliva in pa uvoznih pravic bi se pokazalo da ima IMV precej več možnosti prednostnega plačevanja v tujino, kot pa Mura, ki je dejansko večji izvoznik.

Tako, da bi ta rešitev vendarle ne šla dobro v skladje s temi osnovnimi intencami, ki smo jih postavili oziroma ki so postavljeni v predlogu Gospodarske zbornice Jugoslavije in tudi Skupščine SR Slovenije.

Drugo. Menili smo, da je nazadovanje v kmetijstvu, ne samo kar zadeva proizvodnjo, ampak tudi kar se nanaša na naše ključne opredelitve glede trga in tržnosti, pri mleku pa tudi pri

mesu tako resno in da ogroža tisto, kar se je leta in leta glede tržnosti glede proizvodnje uresničevalo. To neskladje bi bilo treba odpraviti s 1.1.1988 in smatramo, da je tudi s tem treba pogojititi sprejem resolucije za prihodnje leto.

Ker je še nekaj izrazito velikih anomalij v cenah, ki so nastale na podlagi teh interventnih ukrepov, se strinjamo, da se te ostale anomalije na podlagi analize Gospodarske zbornice Jugoslavije odpravijo do konca januarja. Skratka tudi tu bi bila čvrsta zaveza, da se podobno kot za mleko na podlagi analize odpravlja tudi te očitne disparitete, ki je iz teh ali pa drugih razlogov nemogoče ohraniti neko proizvodnjo.

Tretje, kar se nanaša na skupno in splošno porabo. Tu bi bilo dobro, da bi ali Izvršni svet ali pa delegati dali še neko dodatno informacijo nam vsem, ker mislim, da je tudi od tega odvisna naša končna odločitev. Ni slučajno, da na skupini nismo zapisali, da glede skupne in splošne porabe ne pogojujemo sprejem resolucije za prihodnje leto. Nikakor ne podcenjujemo pomen te porabe v ekonomski politiki za prihodnje leto, smo dobili obvestila s strani predsednika Izvršnega sveta, da so glede teh vprašanj vse republike in pokrajine na približno podobnih stališčih kot je naše, na drugi strani pa je ZIS. Za razliko od prvih dveh stvari, kjer so razlike med samimi republikami in pokrajinami, je tu stvar jasna in so možnosti, da se to uveljavi.

Vprašanje je tudi, ali res kaže ravno na porabi pogojevati sprejem ekonomske politike za prihodnje leto. Ne bi se hotel dokončno opredeljevati, videli bomo kaj bodo še argumenti v današnji razpravi razjasnili.

Stališča tovariša Hribarja, da bi bili delegati - predstavniki sindikata proti sprejemu resolucije za prihodnje leto na teh predpostavkah, kot so tukaj postavljene, je zame nov moment. V teh sklepih smo predlagali, da delegacija ne more sprejeti resolucije, če ne uveljavi dveh stvari, o tretji še diskutiramo - to je skupna in splošna poraba in tu nas druge republike posnemajo. Če bi torej to v osnovi lahko predstavljalo izhodišče za opredeljevanje v tem zboru, potem se mi zdi, da je najbolje, da na tej podlagi to zaključimo, kolikor pa bi bile tukaj med nami samimi bistvene razlike potem pa predlagam, da naredimo eno predhodno glasovanje in vidimo, pri čem smo.

Vse to govorimo zato, ker mi s temi dvema stvarmi sigurno stvari zelo zaostrujemo, o tem ni nobenega dvoma. Situacija v Jugoslaviji je zelo težka in zato bi morali voditi računa tudi o tem, kakšne posledice izvirajo iz tega.

Ti sklepi se nanašajo na dokumente ekonomske politike, ki gredo skozi Zbor republik in pokrajin. Predlagam, da glede obračunskega zakona diskutiramo oziroma vežemo pripombe na tiste dokumente, ki so vezani na Zvezni zbor. Vem, da so tam nekatere stvari v teku, in da obstoje nekatere možnosti za te naše rešitve, ampak procedura še ni zaključena. Treba je vztrajati na nekaterih elementih kar zadeva družbene dejavnosti, kulturo itd., da se ostane na dosedanjih rešitvah glede bruto osebnega dohodka. Vendar pa tega ne bi povezoval s tem, kar bo šlo v Zbor republik in pokrajin, ker je tam postopek drugačen. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK JOŽE STEGNE: Besedo ima tovarišica Darinka Smrke.

DARINKA SMRKE: Glede na to, da je že tovariš Hribar pred menoj povedal stališče sindikata, na kaj se torej veže soglasje sindikata pri resoluciji, bi samo tole dodala. V sindikatih vztrajamo, da se pri opredeljevanju splošnih pogojev gospodarjenja za leto 1988 zagotovi takojšnja sprememba obračunskega sistema, in sicer tako, da ne bo zaradi administrativnega odrejanja velikosti dohodka skoraj vse gospodarstvo izkazovalo izgub in da se hkrati zagotovi realno vrednotenje vseh produkcijskih tvorcev na trgu. Hkrati s tem je treba spremeniti tudi zakon o sanaciji in prenehanju organizacij združenega dela v vseh tistih določbah, ki omogočajo, da organizacije združenega dela ne izkazujejo izgube, če ne ustvarijo tolikšnega dohodka, da bi prispevale za skupne družbene potrebe. Vztrajamo na spremembi interventnih zakonov o osebnih dohodkih in skupni porabi, tako da se vsem delavcem omogoči razporejanje osebnih dohodkov in skupne porabe z družbenim dogovorom in samoupravnimi akti. Vztrajamo tudi, da naj se ne spremenijo tisti ukrepi ekonomske politike, ki imajo pomembnejši vpliv na življenjski standard, brez upoštevanja stališč Zveze sindikatov. Svet Zveze sindikatov Jugoslavije pa lahko da takšno soglasje le po temeljiti predhodni razpravi med članstvom. Delavci so ogorčeni, da je predsedstvo Zveze sindikatov Jugoslavije dovolilo, da je ukrep ekonomske politike praktično čez noč bistveno znižal realno osebne dohodke. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK JOŽE STEGNE: Besedo ima tovariš Tone Pavček.

TONE PAVČEK: Skušal bom biti konstruktiven, in sicer v tisti smeri, v kateri tudi poročilo vodje delegacije v Zvezni skupščini navaja možnost iskanja rešitev, in sicer, da je treba iskati smeri rešitve v smeri dodatnega zmanjševanja sredstev za federacijo in za proračun. Sprašujem konkretno: ali je mogoče pristajati na sklepe, kakršne smo danes dobili, in sicer da Skupščina SR Slovenije ugotavlja, da bi izpolnitev vsega tega dodatno obremenila gospodarstvo in da na to ne moremo pristajati, ker več kot 76% povečanja ni mogoče vzdržati. To sprašujem v tej zvezi, ali je ta procent realen ali ga je treba še znižati, kajti nam vsem je jasno, da bo treba za družbene dejavnosti in za vse ostalo, v okviru pristojnosti in dolžnosti do naroda in do republike, dajati več, se pravi, da ne moremo pristajati na 10%-no zmanjšanje sredstev v te namene, kajti federacija te pravice predpisovanja nima. Vendar pa se tudi Slovenija ne morem odločiti za takšno krčenje in za tako zmanjšanje v svojem okviru, se pravi, da bomo za vsa ta področja potrebovali več denarja in da ga bo nekje pač treba dobiti. Če ni mogoče iti preko 76% za federacijo in če bomo morali v Sloveniji več dajati za lastne stvari, se pravi, da je treba dajati manj tudi za federacijo in bi bilo verjetno treba ugotoviti kakšna so potrebna sredstva za lastni normalni razvoj doma in koliko kaže zmanjšati sredstva federacije. Res je, da je situacije zelo težka in da ne gre stvari zaostrovati, mislim pa, da situacija ni nikoli tako težka,

da ne bi zahtevali tudi nemogočega, in sicer v okviru mogočega, namreč tega da je slovenska kultura, slovensko šolstvo in slovenska znanost takorekoč resnično tisto, kar pravi Cankar "bela krizantema na suknji siromaka". Ta "slovenska suknja" ne bi smela biti tako siromašna, kot bi lahko po vsem tem, kar zahtevajo, bila, zato je treba paziti, da "suknja" ni preveč zakrpana in luknjasta in da nam ostane tudi bela krizantema na tej suknji.

Stališča, ki jih bomo sprejemali so v tem smislu napredek, moram pa reči, da me skrbi, kako bomo v lastnem okviru zadovoljili te svoje potrebe, če bo 76%, odnosno Zvezni izvršni svet zahteva 77,8% povečanje sredstev za federacijo. Ta Zvezni izvršni svet se mi skoraj že smili, ker vsi tolčejo po njem, nočem streljati s topovi do Beograda, ampak nekoliko bližje, na organizaciji doma v našem Izvršnem svetu in naši republiki.

PODPREDSIEDNIK JOŽE STEGNE: Želi še kdo razpravljati? Besedo ima tovarišica Vika Potočnik.

VIKTORIJA POTOČNIK: Če pogledamo kam v tem letu in pol meri in usmerja državna politika, posebej še Zvezni izvršni svet, vidimo, da se je večinoma ukvarjala s prerazporeditveno politiko, interventno in omejevalno politiko, bodisi na vprašanju osebnih dohodkov in posebej še na področju skupne porabe. Strinjam se s stališči, ki jih danes sprejemamo predvsem, da zavezujemo oziroma vztrajamo pri sprejemanju resolucije pod pogojem, da se spremeni devizni zakon, da se spremeni oziroma uskladi cenovna politika in vse ostalo. V 3. točki ostajamo bolj odprti oziroma bolj nedorečeni, ali vztrajati ali ne. Ne vem, kaj pomeni deset točk zaostajanja, ni nikakršnih izračunov oziroma glede na izjavo predsednika našega izvršnega sveta tovariša Šinigoja nedavno na televiziji, da interventno ukrepanje in omejevanje na področju družbenih dejavnosti že povzroča oziroma grozi z razpadom sistema. Glede na to, da tudi pri naši resoluciji nimamo nekih jasnih usmeritev, da je še v negotovosti tudi naša pobuda, ki smo jo dali kot predlog za spremembe obračunskega zakona glede financiranja oziroma plačevanja prispevkov tudi s strani organizacij združenega dela, ki so v nelikvidnem položaju, mislim, da je enako pomembno, da vztrajamo tudi na področju skupne porabe, da torej ne pristanemo na omejevanju skupne porabe za 10%. Še vedno velja namreč republiška in zvezna ustava, ki določata, da je skupna poraba v pristoynosti republiki, imamo pa tudi kup neznank v zvezi s tem in če danes to vprašanje zapečatimo, mislim, da smo dejansko pred katastrofo in pred razpadom celotnega sistema družbenih dejavnosti, ki se je skušal, vsaj v zadnjih letih, kljub omejevalni politiki vsaj minimalno ohranjati. Zato predlagam, da tudi na tem področju vztrajamo in tudi s tem pogojujemo sprejem resolucije.

PODPREDSIEDNIK JOŽE STEGNE: Besedo ima tovariš Marjan Lenarčič.

MARJAN LENARČIČ: Tovarišice in tovariši delegati! Pod vtisom včerajšnjega sestanka s predsednikom Centralnega komiteja bom nekaj misli povedal. Soglašam z oceno, ki jo je dal tovariš

predsednik Potrč na začetku svoje razprave, da je treba v skupini za usklajevanje resnično delati in ponujati predloge, kako razreševati posamezne probleme, ki niso usklajeni in bi bilo prav, da bi tovariš Hribar, če je potrebno, še enkrat ponovil, kaj konkretno je potrebno uskladiti, da bi bil to napotek za delo naše skupine, da bi bili konstruktivni.

Iz vsega kar smo slišali včeraj in prebrali v sredstvih javnega obveščanja in internih informacij, bi morala biti zvezna resolucija samoupravno naravnana, da bi krepila vlogo delavca-samoupravljalca v smislu določil veljavne ustave. V kolikor to ni, potem resolucije ne bi smeli podpreti. Biti mora tržno naravnana, upoštevati ekonomske zakonitosti, biti izvozno naravnana, s čimer se spremeni tako devizni sistem v smer, kot ga je predlagala Gospodarska zbornica Jugoslavije in pa naša skupščina in takoj odpraviti nerazumne in nestrokovno nastale disparitete cen na različnih področjih gospodarstva. Spremeniti je treba obračunski sistem, zagotoviti omejitev splošne in skupne porabe na vseh področjih in vseh ravneh, vključno z zveznim proračunom, upoštevati spremembe blede kmetijstva, o čemer je tekla beseda tako na plenumu CK in v gradivih imamo te stvari omenjene, ne smemo omejevati ustavno opredeljene vloge republik in pokrajin kot odgovornih za lasten in skupen razvoj, kaj je ključno idejno politično pa tudi razredno vprašanje. Že današnji razpravljalci so opozorili na točko 3, kjer je mogoče najbolj izrazito dejstvo to, da stvari niso v skladu z ustavno vlogo republik in pokrajin.

Soočimo se z vrsto štrajkov na vseh področjih, od družbenih dejavnosti do gospodarstva. Soglašam z oceno tovariša Potrča, da delavci štrajkajo ne le zaradi osebnih dohodkov, ampak zato, ker se ne čutijo več kot samoupravljalci v našem sistemu, ker so v položaju mezdnega delavca, v kakršnega so ga potisnili tudi ukrepi Zveznega izvršnega sveta. Štrajkajo in uveljavljajo interese Zveze komunistov Jugoslavije in Slovenije in Zveze sindikatov. To je priložnost za socialistične subjektivne sile, da izkoristijo sedanjo situacijo, da mobilizirajo delavce v cilju napredka in za odločnejšo akcijo za odpravo notranjih slabosti in pomanjkljivosti v vrsti organizacij združenega dela pri nas. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK JOŽE STEGNE: Besedo ima tovariš Franc Hribar.

FRANC HRIBAR: Želel bi pojasniti stališče Zveze sindikatov Slovenije. Prej sem govoril bolj zaradi tega, zakaj nisem pripravljen sodelovati v skupini za usklajevanje. Danes smo dobili na mizo stališča medzborovske skupine, prav tako pa smo slišali obsežne obrazložitve, zlasti tovariša Potrča. V sindikatih te opredelitve vsi zelo podpiramo, ker mislimo, da je to tisto, kar mi želimo in kar smo govorili v tem našem zboru in se zavzemali v vseh aktivnostih, ki smo jih vodili. Soglašam s tem, kar je napisano pod zvezdico na tretji strani sklepov, da sprejem resolucije pogojujemo s spremembo deviznega zakona, tako kot ga je opredelila Gospodarska zbornica Jugoslavije in da je to naša zahteva, od katere ne odstopamo, da podpremo takojšnjo odpravo disparitete cen tistih proizvodov, ki vplivajo na življenje in

delo občanov tudi v povezavi kjer so vhodni stroški, ponekod tudi do 30%, večji kot pa so cene končnih izdelkov. Tu ne more biti odstopanja in na tem vztrajamo. Mi imamo izdelane parametre tudi v Sloveniji v okviru Gospodarske zbornice, katere so te dejavnosti in mislim, da je treba to pogojit. Če to ne bomo pogojili, potem mi ne sprejemamo in ne podpiramo opredeljenih stališč.

Sprejeti moramo tudi zahtevo za spremembo obračunskega sistema, ker je ta vezan tudi na financiranje skupne porabe. Te stvari poznamo in jih ne bomo ponovno naštevali, so pa to pogoji, od katerih mi ne moremo odstopati. Tu je še nekaj vprašanj, ki bodo prav gotovo v razpravi prisotna. Gre predvsem za to, da smo v poročilu naše delegacije slišali, da se je doseglo neko soglasje na področju osebnih dohodkov in glede delitve v organizacijah združenega dela. S tem se ne strinjam, ker to ni res. Ob takih cenah, kakršne imamo danes, pada akumulacija, kar seveda pomeni, da se zmanjšuje manevrski prostor za kakršnokoli uravnavanje osebnih dohodkov v organizacijah združenega dela. Zato mi pogojujemo sprejem resolucije z razširitvijo problema disparitete cen, ker bi na ta način ustvarili pogoje, da bi v organizacijah združenega dela lahko osebni dohodki naraščali skladno s produktivnostjo.

PODPRESEDNIK JOŽE STEGNE: Hvala lepa, tovariš Hribar. Želi še kdo razpravljati? Prosim, besedo ima tovariš Robert Černe.

ROBERT ČERNE: Naveza bi se na misli oziroma besede tovariša Potrča. Soglašam in se pridružujem njegovi zahtevi po zagotavljanju normalnih pogojev za delo delegatov pri sprejemanju tako pomembnih odločitev, kot je resolucija o družbenoekonomskem razvoju in ekonomski politiki za naslednje leto. Tu mislim predvsem na spoštovanje s poslovníkom opredeljenih rokov za dostavo posameznih gradiv, kar mislim, da je elementarni pogoj, ne samo glede na to, da lahko delegat sploh opravi svojo delegatsko vlogo, temveč mislim, da je to določilo, ki se spoštuje tudi v vseh demokratičnih in parlamentarnih družbah. Zato se strinjam, da je potrebno zaostriti odgovornost do predlagatelja oziroma posameznih nosilcev teh dokumentov, tako za strokovnost kot tudi za pravočasnost izdelave in dostave tega gradiva delegatom. V takih primerih je treba zaostriti odgovornost tudi do vodstva Skupščine SFRJ zato, da se dosledno spoštuje poslovnih in dogovori v Skupščini Jugoslavije glede rokov priprave in dostav posameznih gradiv delegatom in da to vodstvo ne dopusti, da se postavlja delegate v nemogoč položaj, da morajo glasovati o "mačku v žaklju", s čimer se vrši pritisk nad delegate s strani izvršnih in upravnih organov in s tem degradira celotni delegatski sistem, manipulira z delegati, da ne bi počasi ta delegatski skupščinski sistem spominjal na potemkinovo vas.

PODPRESEDNIK JOŽE STEGNE: Hvala lepa. Prosim, tovariš Duško Kos.

DUŠKO KOS: Opravičujem se, ker se ponovno javljam, vendar bi se rad še enkrat povrnil na vprašanje skupne porabe. Po

letu 1980 smo že večkrat linearno omejevali sredstva za skupno porabo in določali za koliko odstotnih točk naj zaostajajo za rastjo dohodka. Mogoče sem preslabo obveščen, vendar gospodarska gibanja v preteklih letih me ne utrjujejo v prepričanju, da je imelo to omejevanje sredstev za skupno porabo ne vem kako velik vpliv na dinamičnejše prestrukturiranje gospodarstva, na živahnejšo investicijsko politiko, na veliko večjo rast akumulacije. Vsaj doslej v gradivih, ki smo jih delegati dobivali, teh podatkov nisem srečal. Zaradi tega ne morem soglašati z omejevanjem sredstev za skupno porabo, če se hkrati vzame v obzir težave, s katerimi se srečujemo, samo recimo, v šolstvu.

Drugo pa je vprašanje liberalizacije cen. Mi prisegamo na uvajanje tržnih zakonitosti, samostojnost in avtonomnih gospodarskih subjektov pri kreiranju njihove poslovne politike in zdi se mi, da je najmanjši delček te samostojnosti in avtonomnosti prav odločitve o tem, kakšne cene bo imel nek proizvod, ki ga proizvajajo združeni delavci neke organizacije združenega dela. Zaradi tega mislim, da je potrebno vztrajati tudi na programu liberalizacije, ker sicer se ne ve, kakšnega mačka v žaklju kupujemo za prihodnje leto na tem področju. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK JOŽE STEGNE: Hvala. Želi še kdo besedo?

JOŽE SINTIČ: Tovariš predsedujoči, tovarišice in tovariši delegati! Tovarišica Božena je postavila vprašanje, ki zahteva, da neposredno sodelujem v tej razpravi in na njega odgovorim. Poskušal bom pojasniti še nekatere druge okoliščine, v katerih je potekalo usklajevanje področja zadovoljevanja skupnih in splošnih potreb v Odboru za finance v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ. Tovarišica Božena je postavila vprašanje, kaj pravzaprav pomeni medsebojni dogovor republik in pokrajin o uravnavanju skupne in splošne porabe ali če hočete, meni je bolj všeč, o zadovoljevanju skupnih in splošnih potreb. Naša skupščina je tak dogovor zahtevala kot način izhoda iz interventne zakonodaje in da ta dogovor zamenja interventno zakonodajo. Mislim konkretno na interventni zakon na področju omejevanja zadovoljevanja skupnih in splošnih potreb. Zvezni izvršni svet, kot v svojem poročilu delegacija ugotavlja, resnično možnost predlaga, da republike in pokrajine s svojim dogovorom določijo deferncirano rast sredstev za splošno in skupno porabo v okviru predvidenega limita med republikami in pokrajinami. Žal moramo ugotoviti, da ta dogovor, ki ga predlaga Zvezni izvršni svet, ne pomeni tak dogovor kot ga je zahtevala in kot ga razume naša skupščina - dogovor med republikami in pokrajinami, ki bi zamenjal interventno zakonodajo in ki bi pomenil izhod iz interventne zakonodaje. Ta dogovor na pojasnilo predstavnika Zveznega izvršnega sveta najkrajše rečeno pomeni, kako bi se republike med seboj dogovorile, da dosežejo tistih 30% udeležbe skupne in splošne porabe v družbenem proizvodu, tako, kot določa zaključni del dolgoročnega programa ekonomske stabilizacije in tako kot določa program ukrepov proti inflaciji in za stabilizacijo gospodarstva. Tu mislim, da bi bilo zelo narobe, če ne bi tega razčistili, ker bi lahko prišlo do napačne opredelitve. Na tem mestu je bilo danes večkrat omenjeno vprašanje ali naj

uresničitev vseh zahtev naše skupščine na področju skupne in splošne porabe predstavlja pogoj za sprejem resolucije ali naj ga ne predstavlja. Mislím, da je ob tem potrebna modra politična odločitev. Ta zbor je v takem sestavu, da mora odločati in razpravljati in prevzemati polno politično odgovornost za svoje opredelitve. Želim poudariti to, da smo ravno z uveljavljanjem pripomb naše skupščine resnično doživeli neko poenotenje na treh področjih, ki ga v svojem poročilu tudi omenjamo. Delegacije vseh skupščin republik in pokrajin so enotne, da se mora v letu 1988 začeti zmanjševati delež te porabe v narodnem dohodku. To tudi ni sporna opredelitev v stališčih naše skupščine. Tako imamo tudi zapisano.

Delegacije vseh republik in pokrajin so enotne, da mora biti politika splošne in skupne porabe opredeljena v resoluciji ob tem, da terjamo, da je to pravica republik in pokrajin, da to urejujejo in da ni sprejemljivo, da se resolucija sklicuje na interventni zakon oziroma preprosto iz njega izhaja.

Delegacije vseh skupščin republik in pokrajin, razen delegacije Sobrańja SR Makedonije, smo enotne, da mora biti pokojninsko in invalidsko zavarovanje izvzeto iz omejitev skupne in splošne porabe, da ne razlagam zakaj, ker je to sistemsko nam znano, čeprav je pa res, da bilančno to minulo delo deli usodo osebnih dohodkov vezano na osebni dohodek itd. Če bi to področje postavljali kot pogoj za resolucijo se nam lahko zgodi, da izgubimo podporo na teh točkah, kjer smo se poenotili in kjer delegacija ocenjuje, da pomeni daleč od tega zadovoljiv korak, ampak vendar le korak naprej. Zvezni izvršni svet je predvsem na sredi nekaterih uveljavljenih zahtev naše skupščine, prišel z novim predlogom besedila te točke, ki je nekoliko drugačno, kot je bilo to besedilo prej v resoluciji. Zvezni proračun. Povedali smo, kaj smo, oziroma česa nismo pri uveljavljanju pripomb naše skupščine na zvezni proračun dosegli. Videli ste tudi pooblastilo. Predlagamo, da se delegacija še naprej zavzema za zmanjšanje rasti sredstev v zveznem proračunu za naslednje leto. Resnično je treba upoštevati naslednje, da nerazviti in JLA v letošnjem letu niso dobili tistega, kar jim na osnovi srednjeročnega plana Jugoslavije in kar jim po drugih predpisih pripada. Izhajajoč iz te zmanjšane osnove, so indeksi rasti proračuna za prihodnje leto seveda višji, kot bi bili, če bi JLA in nerazviti v letošnjem letu prejeli vse tisto kar jim gre po predpisih.

Kogar zadovoljuje statistika, ga lahko zadovoljuje. Lahko bi bilo pripraviti nov predlog, tako kot je Zvezni izvršni svet to tudi zračunal, na tej osnovi bi proračun v prihodnjem letu porasel za 76%, ne pa za 87,1%, kot je obseg rasti proračuna. Na drugi strani mislim, da kaže razmisliti tudi o doslednosti pri našem opredeljevanju. Moramo iskreno povedati, da nam je težko uveljaviti na eni strani in zahtevati, da JLA in nerazvitim odvzamemo tisto kar jim po predpisih gre, oziroma zmanjšamo, na drugi strani pa zahtevamo istočasno uveljavitev, da se dosledno spoštujejo predpisi na področju pokojninsko-invalidskega zavarovanja, in da pred spremembo teh predpisov ne more biti nobenih sprememb na področju izplačevanja pokojnin. To je stališče naše skupščine. Če vztrajamo na tem stališču v zvezi z invalidsko-pokojninskim zavarovanjem, potem je na drugem področju težko

zahtevati, da se v skladu s predpisi enako ne ravna. Bodimo dosledni pri tem in bomo morda še lažje uresničili te naše pripombe. Predlagano je, na čem delegacija mora nadalje vztrajati, krater pripombe uveljaviti, na tem bomo tudi vztrajali. Brez te skupščine se delegacija ne bo opredeljevala, razen tam kjer mislite da ni nič spornega. Hvala lepa.

CIRIL BAŠKOVIČ: Spoštovani! Jaz se opravičujem. Imamo samo eno vprašanje. Utegne se zgoditi, da bomo morali presojudati, in ostala dva zbora čakata na to, ali naj delegacijo pooblastimo da pogojuje sprejem resolucije. To pomeni praktično, da lahko v Zboru republik in pokrajin z glasovanjem naše delegacije predloga resolucije na sprejmemo. Ali lahko kdo od poučenih postopkovno razloži, kakšni so predvideni formalni nadaljnji postopki v takšnem primeru. To nam bo olajšalo naše opredeljevanje pri glasovanju. Hvala.

PODPREDSIEDNIK JOŽE STEGNE: Tovariš Sintič, ali lahko ti?

MIRAN POTRČ: Mene je tovariš Sintič zaprosil, predvsem glede na bivše izkušnje, ne na sedanjo vlogo. Resolucija se kot interventni zakon ne more sprejeti. Mi smo poskušali nekatere elemente posledic ocenjevati, po pravici pa moram povedati, da vseh nismo znali skupno strokovno oceniti. Gre namreč za to nejasnost kaj se bo ob nesprejemu resolucije dogaja z drugimi akti. Glede proračuna je jasno. Lahko obstoja začasno financiranja po dvanajstih iz preteklega leta in se proračun na ta način sprejme.

Glede plačilne bilance obstojajo različna mnenja, neko mnenje tudi, da se plačilna bilanca in tudi drugi akti, ki jim pravimo spremljajoči akti resolucije sprejmejo ob resoluciji in da torej to pomeni, da v takem primeru tudi ne bi bilo mogoče sprejeti odlok o kreditno monetarni politiki, devizno oziroma plačilno bilanco. Če je tako, potem so posledice večje. Ker potem lahko obstoja možnost, da je to povezano tudi še s kakšnimi drugimi odločitvami. Recimo, zakon o sredstvih za potrebe gospodarstva - ki vsebuje opredelitev o tem, kolikšen delež sredstev bo šel za izvozne stimulacije - je med ostalim gotovo odvisen tudi od ekonomske politike na področju ekonomskih odnosov s tujino, ki jo opredeljuje ali resolucija ali plačilna bilanca, ki ima sedaj poleg številčnega tudi svoj tekstualni del, od kar smo nehali poseben odlok o devizni politiki sprejemati. Težko bi rekel natančno kaj se v tem primeru vse zgodi. Gotovo je, da je nekatere zakone, ki niso direktno vezani na resolucijo, možno sprejeti. Mislil pa, ostaja vprašanje ali ne bi bili v takem primeru akti, ki so neposredno vezani na ekonomsko politiko in predstavljajo nek izvedbeni del ekonomske politike, bili postavljeni pod vprašaj. S tem so seveda postavljena pod vprašaj tudi nekatera konkretna vprašanja, recimo izvozne stimulacije, recimo ob kreditno monetarni politiki vprašanje obsega omejevanja primarne emisije, vprašanje obrestnih mer. Normalno bi bilo, da bi lahko rekli, da se zgodovina 31.12 ob polnoči ne neha in da velja nekaj, kar sedaj velja. Ampak glede na sedanjo prakso, ki

jo imamo, pa imam občutek, da moramo tudi tisto, kar bo veljalo naprej že enkrat povedati, da velja. Delamo po mojem narobe. Ampak tako delamo. Možno je, da bodo zapleteni. Ker sem bil vprašan, bi vam želel dati še eno informacijo.

Ko smo na sestanku s predstavniki skupščin občin na mojo pobudo govorili tudi o potrebi razmišljanja, da se resolucija ne sprejme, je bilo rečeno s strani vseh ostalih razpravljalcev, da je to politično nesprejemljivo, hkrati pa ugotovljeno, da to možnost ni mogoče izključiti, ker seveda obstoja. V tej smeri naj bi se izvedle določene predpriprave, ali pa so se v tem času, ne vem. Dano pa je bilo opozorilo, in prav je, da ga zaenkrat prenesem tako kot je bilo dano, brez svojega komentarja, da v sredini januarja pričenjamo razgovore o reprogramiranju dolgov z Mednarodnim monetarnim skladom, in da bo po oceni navzočih na tem sestanku Zveznega izvršnega sveta, nesprejem resolucije otežil pogajalsko pozicijo Jugoslavije v teh razgovorih, ker pač ne bo imela usklajeno dogovorjene ekonomske politike za prihodnje leti, ter da je to, poleg domačih potreb, eden od razlogov, zaradi katerega naj tehtno premislimo kako se bomo odločali. Dalje je bilo rečeno, ne prvič, in ta opozorila so bila sicer v delu Zbora republik in pokrajin nekajkrat v mojem mandatu na enak način dajana, potem ko se je v Centralnem komiteju Zveze komunistov Jugoslavije govorilo o odnosih v federaciji, da je neprincipielno, da se sprejem enega akta pogojuje s sprejemom drugega akta. To spet kot informacija, ker mi imamo dejansko vprašanje deviznega zakona in njegovega sprejema opredeljeno kot pogoj za uskladitev resolucije, ker ostala vprašanja, ki jih postavljamo, vprašanje cen, vprašanje porabe, kreditno monetarne politike so vsebina teh aktov, ki k resoluciji spadajo. Tudi to drugo kot informacija, če pa bo izražena želja, jaz lahko svoje mnenje o prvem in o drugem povem, ampak najbrž zdajle ni potrebno, želel sem vas le informirati. Hvala.

PODPRESEDNIK JOŽE STEGNE: Hvala lepa. Predzadnja razprava tovariša Baškoviča nas je vrnila za en korak nazaj. Mislim, da sploh ni bila dilema v vseh dosedanjih razpravah, ali karkoli pogojevati s sprejemom resolucije. Gre za to, s čim še pogojevati, ni pa bilo postavljeno vprašanje ali sploh pogojevati. Mislim, da so v tej smeri sklepi dobili podporo ter da je treba sprejem resolucije pogojevati s sprejemom deviznega zakona in da je treba pripombe glede cen postaviti pogoj. Mi pa se nagibamo k širitvi pogojevanja v teh naših razpravah. Tovariš Korinšek ima besedo.

JOŽE KORINŠEK: Mislim, da je seveda zelo koristno, da je predsednik skupščine pojasnil domet zapletov. Mislim pa, da vsako zapletanje vendarle na koncu po možnosti le rodi nek boljši izhod. Jaz se v načeli sploh ne bojim takšnih zapletov. Dilema ali pogojevanje ali nepogojevanje pa seveda kakor jo hočemo, lahko pa v resolucijo zapišemo kaj bomo v zakonu naredili.

Jaz se strinjam s temi pogojevalnimi poudarki, ki so bili opredeljeni. Hotel sem predstaviti svoje gledanje na vprašanja skupne porabe v zvezni resoluciji. Namreč variant je tukaj veliko. Mislim, da nam bo moral predstavnik Zavoda za plan še kaj

pojasniti, preden bomo lahko kaj rekli. Bojim se, da mi za vse težave v skupni porabi, ki v tem trenutku obstoje krivimo zvezno politiko. Prav gotovo, da obstoje veliki finančni debalansi, ki se pojavljajo zaradi blokiranih sredstev in interne zakonodaje. Nekaj zadev pa je gotovo nam avtonomnih, lastnih.

Znotraj skupne porabe ali pa posameznih področij, ne bom jih posebej našteval, obstoja veliko dilem, ki se jih delavci na teh področjih ne želijo, ali pa ne upajo lotiti. Mislim, da o teh vprašanjih tudi na pamet govorimo, ker nimamo materialnih podlag za republiško resolucijo. Tukaj pa je ta točka, ki jo želimo mi sedajle na hitro odpraviti, pa jo ne moremo. Vprašljivo je govoriti ali je 10% zaostajanje veliko ali malo ali je 5% zaostanje veliko ali malo, ali pa je to eventualno 25%. Številke si pač zmišljujemo. Zato mislim, da bi bilo dobro, če bi nam predstavnik Zavoda za plan vendarle predstavil - najbrž ima kakšne izračune - po isti metodologiji ali smo izračunali kakšen delež sredstev nominalne rasti je za Slovenijo še sprejemljiv nasproti 76% določenih v federaciji. Mislim, da je to tisti temeljni predpogoj za sprejem zvezne resolucije nasproti nominalnemu obremenjevanju našega gospodarstva, dohodka našega združenega dela, s katerim se pokriva tako proračun kot za ostale zadeve. Morali bi dati pojasnilo, kakšen delež nominalne rasti planerji računajo, da je v teh pogojih možno dati za slovensko, skupno in splošno porabo po isti metodologiji. Videti je treba koliko se približno gibamo v teh okvirih, enkrat vključujoč delež za pokojnine, drugič pa brez tega. Mislim, da je ta točka zelo pomembna. Sintič je govoril, ali SPIZ ven ali ne ven. To je 50% sredstev, to je takoj ogromna razlika in veliko več manevrskega prostora. Ta pogojevanja so variantno lahko zelo različna in mislim, da je treba res ločiti delež do federacije in tisti delež, ki ga federacija omejuje, našo lastno možnost razdeljevanja dohodka, ki pa v načelu mislim, da smo se vsi skupaj dogovorili je takšna, da se ta delež v celoti v dohodku zmanjšuje. Je pa to seveda tudi stvar republiške resolucije, to se strinjam. Moramo pa najprej vztrajati na tem, da se sredstva iz SPIZ-a izločajo. Torej jaz sem se oglasil predvsem zato, čeprav ni diskusija o republiški resoluciji, da bi slišali, če se le da, kaj pomenijo taki preračuni v nominalnih številkah za Slovenijo. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK JOŽE STEGNE: Hvala lepa. Besedo ima tovariš Krevs.

JANEZ KREVS: Jaz ne bi rad širil diskusije, samo mislim, da je potrebno, da se tovarišu Baškoviču vsaj delno odgovori. Res je, da je za pogajanje s tujimi upniki za reprogramiranje, ki bo praktično potekalo celo leto, dobro izhodišče tudi opredelitev ekonomske politike. To je osnovno gradivo, ki je sedajle v teku na pogajanjih.

CIRIL BAŠKOVIČ: Tovariš predsedujoči! Popraviti moram tvoje razumevanje tega kar sem povedal. Nastopil sem z vprašanjem kaj se tehnično dogodi, če bi na podlagi našega priporočila ostalima dvema zboroma naša delegacija v Zboru republik in

pokraj in zvezne Skupščine blokirala sprejem resolucije. Kaj se tehnično lahko nato dogaja? To je bilo moje vprašanje in ne ali ali. Samo osebno sem za pogojevanje, sicer bi se oglasil okoli tistih točk, okoli katerih obstaja soglasje. Tukaj bi se sicer oglasil in razpravljaj o vsebinskih stvareh.

Zdaj pa, ko sem že ravno pri besedi, še tole - kako sem razumel, poizkus odgovora tovariša Potrča, predsednika naše skupščine, na to vprašanje. Razumel sem takole: določeni predpisi, ki se jih kot posebne sprejema tudi sedaj, bi pač veljali verjetno naprej, del stvari, ki bi ne bile pokrite z resolucijo, ki v tem primeru ne bi bila sprejeta v tem letu ali v začetku prihodnjega, bi rekel pravzaprav po nekih sedanjih opredelitvah dalje. Tule smo bili že manj gotovi in nazadnje, verjetno bi se ugotovilo, če se da ta resolucija bistveno predelati, četudi z naslovom priprave nove resolucije. Ne predstavljam si, da bi tudi po takšni odločitvi delo na resoluciji ne teklo naprej, ampak verjetno z konfliktom, ki bi ga v Jugoslaviji povzročili, bi se mogoče razmerje prisluha okrog posameznih vsebinskih točk spremenilo. To pomeni, da bi prej ali slej do resolucije nekako prišli.

Zdaj pa še tole. Mislim, da bi, to je sicer stvar ustavnih pravnikov, jaz to po stroki nisem, ne kazalo razlagati razmerja med resolucijo in posameznimi predpisi, zakoni ali kakorkoli se to imenuje kot razmerje med enakimi, resolucija je pravzaprav neke vrste krovni predpis in gre za vertikalno razmerje in za horizontalno. Toliko, to je komentar k eni od trditev pri odgovoru.

Sprašujem se tudi ali je uspešnost naših mednarodnih pogajanj res odvisna od sprejema nekega izvedbenega planskega akta na določen datum, ali pa je bolj odvisna od značilnosti jugoslovanske ekonomije in ekonomske politike, ki pa se razodevajo lahko skozi tak dokument, nikakor pa ne samo skozi njega. Predvsem pa tujci precej dobro poznajo stanje zadev, zato bi tega argumenta ne vzel za zelo močnega. Je pa vsekakor upoštevanja vredno, ker najmanj kar se lahko zgodi je to, da se mogoče pogajanja malo zavlačevali kaj takega.

PODPRESEDNIK JOŽE STEGNE: Hvala lepa. Tovariš Jamšek, verjetno bi bilo potrebno odgovoriti na vprašanje.

FRANC JAMŠEK: Spoštovani delegati! Mislim, da zastavljeno vprašanje zahteva celovit odgovor. Najprej, bi rekel, da se mi zdi, da je pač potrebno ob obravnavi teh vprašanj istočasno razmišljati tudi o tem, da se bodo te diskusije potem ponovno pojavljale ob predlogu slovenske resolucije, ki bo po novem letu prišel pred vas.

Mi nekatere od teh izračunov imamo in jaz sem že zadnjič, ko smo našo resolucijo obravnavali in ko smo ocenjevali efekte antiinflacijskega programa, tudi predstavil. Še preden pa bi odgovoril na vprašanja iz razprav, nam morda podkrepim trenutno gospodarsko stanje s tem, da je industrijska proizvodnja že padla pod raven 100, da zaloge zagotovljenih izdelkov že padajo pod raven 100, skratka, samo ti bi rad poudaril, da smo že močno stopili v tisto, kar smo enkrat poimenovali skupaj stagflacija:

velik padec povpraševanja ob nadaljnji dinamični rasti inflacije. Vprašanje skupne in splošne porabe, kot smo ga videli ob osnutku republiške resolucije je baziral na tem, kar ste tudi predhodno že podprli, torej na izvozni motivaciji gospodarstva, kjer se bo poskušalo padec povpraševanja na domačem trgu, ki ima trenutno dimenzijo cca. -20% po meritvah Zavoda za raziskavo trga iz Beograda, usmeriti v izvoz in na ta način kompenzirati padec domačega povpraševanja.

Mi smo v slovenski resoluciji v osnutku zapisali tiste številke, ki jih vsi zelo dobro poznate in bomo o njih tudi v naslednji točki morda še kakšno besedo rekli. Tam smo zapisali usmeritve, da bi lahko vse te oblike porabe v bistvu rasle ali pa bi ostale na približno istem nivoju ob tem, da bi se dosegla 2,5% rast družbenega proizvoda. Mislim, da se je danes tudi tovariš Potrč v svojih razmišljanjih zavzel za to usmeritev, da se vsa področja postavijo na nek enakopraven položaj in se spreminjajo odvisno od tega, kakšna je rast družbenega proizvoda. Mi mislimo, da je ta usmeritev vzpostavljena pravilno in smo jo tudi sami predlagali. Posamezni izračuni pa so izvedeni ob nekih danih predpostavkah, ki jih je tu cel kup. Tega izračuna, recimo kaj bi bilo če bi imeli devizni zakon kot ga želimo, pa kaj bo, če bi bile odpravljene disparitete cen, kaj bi bilo če bi bil spremenjen zakon o obračunu celotnega prihodka in dohodka, seveda tu ni. Mislim pa, da je nujno potrebno da v slovenski družbi pridemo pravzaprav do nekega drugega spoznanja in to da je skupna in splošna poraba fiksen strošek tega gospodarstva oziroma fiksen strošek družbe. Mislim, da tu ne moremo iti v neke kapacitete zapiranja bolnic, zapiranja šol; dejansko sicer lahko gremo tudi v to, vendar smatramo, da to najbrž ni smotrno.

Dobro, zdaj pa na same izračune. Ob tistih predpostavkah, ki smo jih razlagali že ob kvantifikaciji oziroma ocenjevanjih antiinflacijskega programa in ob pripravi pripomb na to resolucijo tekli, da seveda takšni koncepti precej zadenejo v skupno in splošno porabo in tu prihaja do realnih padcev okrog 3,6%, tak izračun smo takrat imeli. Seveda, vprašanje je potem tudi, kaj se dogaja s sredstvi SPIZ-a. Če se rešuje na tisti prvotni način, potem bi prišlo do padca sredstev za skupne in splošne potrebe v višini 11%. O tem sem govoril že tudi na zadnjem zasedanju tega zbora.

Kaj je izhod iz dane situacije, tu je vrsta vprašanj, ki jih pogojujemo, usklajujemo, primerjamo itd. To se pravi, da nekega končnega računa pravzaprav ni in to je tudi razlog, zakaj v Izvršnem svetu pravzaprav še nismo pripravili predloga slovenske resolucije. V danem trenutku je namreč praktično neizračunljiva. Jasno pa je, da bo ob zaostajanju za dohodkom prišlo do določenih padcev. Ti padci se bodo bolj odrazili, če bo dohodek dejansko padel. Zato je pomembno doseči potrebno usmeritev v izvoz in v ta namen spremeniti zakon o deviznem poslovanju, tako da bo moč proizvajati in sklepati posle s tujimi partnerji, kar ste v razpravah izrecno podprli.

Če bodo te usmeritve sprejete, potem se lahko slovensko gospodarstvo znajde v neki drugi, nekoliko bolj obetajoči luči, kot je ta hip. Vendar vse te stvari bi bilo potrebno predhodno spremeniti, in šele taka sprememba bi omogočala sprejem izhodišč,

ki jih Zvezni izvršni svet predlaga. Sigurno pa je, da se zelo težko na kratki rok dela neke drastične posege in mislim, da moramo v bistvu bolj težiti k temu, da pri nadaljnjih opredelitvah izhajamo iz tega, da ni moč večati obsega skupne in splošne porabe. Kar pa seveda je treba gledati na nek daljši rok in da se morajo ta vprašanja v razvojnih usmeritvah postopoma in počasi usklajevati. Vse ostalo pa so seveda šoki s šokantnimi posledicami. Hvala.

PODPRESEDNIK JOŽE STEGNE: Hvala lepa. Želi še kdo besedo?

MIRAN POTRČ: Pogajanje z monetarnim fondom je program konsolidacije zunanje likvidnosti. Opozoriti pa velja, da je pri plačilni bilanci, ki se res po zakonu sprejema istočasno z resolucijo, eno od odprtih vprašanj tudi, kakšne systemske ukrepe oziroma ukrepe ekonomske politike bo Zvezni izvršni svet opredelil, da bi dosegli predvideno višjo stopnjo rasti katero je predvidel sicer že program konsolidacije zunanje likvidnosti.

PODPRESEDNIK JOŽE STEGNE: Hvala lepa. Želi še kdo besedo? Večina razprav, bilo jih je 24, menim, da je podprla predložene sklepe, sicer s pripombami, ki so v večini bile grupirane na področju skupne in splošne porabe, povezane z obračunskim sistemom. Zato seveda sprašujem delegate, ali menite, da so vaše pripombe dovolj skupini za katero smo se dogovorili, da jih lahko upošteva pri nadaljnjem usklajevanju v medzborovski skupini, ali pa je potrebno, da v tej skupini še razširimo z nekaterimi od razpravljalcev, in da najprej za ta zbor pripravimo dograjene sklepe. S tem bi v zboru prišli do jasnih stališč in gremo kasneje z njimi na usklajevanje. Če menite, da je potrebno najprej delo v zborovski skupini, predlagam, da skupino v kateri so tovariš Miran Potrč, Vlado Klemenčič in Jože Knez razširimo še s tovarišico Viko Potočnik in tovarišem Francem Hribarjem. Pripraviti je treba dopolnitev predloženih sklepov v smeri izraženih razprav in pripomb in s tem prekinjam 2. točko dnevnega reda. Dobite se v sobi 220 in ko bo končano delo v naši skupini, se vrnemo ponovno na to točko in omogočimo potem nadaljnje usklajevanje v medzborovski skupini. Predlagam, da takoj pristopite k dograjevanju. Predlagam 30 minut pavze.

(Seja je bila prekinjena ob 12.45 uri in se je nadaljevala ob 13.30 uri.)

PODPRESEDNIK JOŽE STEGNE: Predlagal bi, da z ozirom na to, da v obeh zborih čakajo na zaključke po 4. in 5. točki, predlagam, da bi mi razpravljali o 4. in 5. točki dnevnega reda in bi se kasneje vrnili na 2. in 3. točko.

Prehajamo na 4. TOČKO DNEVNEGA REDA. Rekli smo, združimo PREDLOG ZAKONA O SPREMENBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O POKOJNINSKEM IN INVALIDSKEM ZAVAROVANJU IN PREDLOG ZAKONA O SPREMENBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O ZAPOSLOVANJU IN ZAVAROVANJU ZA PRIMER BREZPOSELNOSTI. Predlog obeh zakonov je v Skupščini SR Slovenije

predložil v obravnavo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije, Družbenopolitični zbor pa k njima sprejema stališča v skladu z 74. členom poslovnika Skupščine. Predlog zakona so obravnavali: Odbor za družbenopolitični sistem našega zbora, Odbor za družbenoekonomske odnose našega zbora, ki k predlogu ni imel pripomb, Zakonodajno-pravna komisija in skupina delegatov vseh zborov Skupščine SR Slovenije za družbene dejavnosti. Predstavnik Izvršnega sveta in predsednik Republiškega komiteja za delo. Ali želijo besedo poročevalci delovnih teles? Ne.

Pričenjamo z razpravo. Kdo želi besedo? Pomeni, da ste se izčrpali v dosedanji razpravi? Ne želi razpravljati nihče? Lahko razpravo zaključim?

Predlagam, da sprejmemo naslednji predlog stališč: "Družbenopolitični zbor ugotavlja, da sta predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o invalidskem in pokojninskem zavarovanju in predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti, pripravljena v skladu s stališči, ki jih je zbor sprejel v predhodnih fazah zakonodajnega postopka in ju zato podpira."

Želi o predlogu stališč kdo razpravljati? (Ne.) Ker ne želi nihče razpravljat, dajem na glasovanje predlog stališč k predlogoma obeh zakonov.

Kdo je za? Je kdo proti? Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor predlog stališč zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju in predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti, soglasno sprejeli. Sprejeta stališča bomo v skladu z 28. členom poslovnika Družbenopolitičnega zbora poslali Zboru združenega dela, Zboru občin in predlagatelju.

Prehajamo na 5. TOČKO DNEVNEGA REDA - OSNUTEK ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O STANOVANJSKEM GOSPODARSTVU. Osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o stanovanjskem gospodarstvu je predložil v obravnavo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije. Družbenopolitični zbor k osnutku tega zakona sprejema stališča v skladu z 74. členom poslovnika Skupščine SR Slovenije. Osnutek zakona so obravnavali: Odbor za družbenopolitični sistem našega zbora, Komisija za pravosodje, Odbor za družbenoekonomske odnose našega zbora, Zakonodajno-pravna komisija in skupina delegatov vseh zborov Skupščine SR Slovenije za stanovanjsko gospodarstvo. Danes ste na klop prejeli tudi amandma Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije k 1. členu osnutka zakona, ki ga moramo razumeti kot sestavni del osnutka tega zakona. Na klop pa ste prejeli tudi osnutek stališč zbora k osnutku zakona s predlogom, da se osnutek stališč v 1. točki dopolni glede na amandmaje predlagatelja. Predstavnik Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije na seji je tovariš Vuga, predsednik Republiškega komiteja za varstvo okolja in urejanje prostora. Želiš besedo, tovariš Vuga?

TOMAŽ VUGA: Tovariš predsedujoči! Nekaj okrog tega zakona smo že v začetku današnje seje povedali. Jaz bi skušal le na kratko poudariti namen Izvršnega sveta, zakaj je sprejel

pobudo Zveze stanovanjskih skupnosti za spremembo 37. člena zakona o stanovanjskem gospodarstvu. V tej situaciji v kateri smo, bi vsaj v tem delu, ki se nanaša na solidarnostna sredstva, bilo možno ne le posegati v širše reševanje in spreminjanje zakonske materije na področju stanovanjskega gospodarstva, razrešiti nekaj problemov pač pa omogočiti večjo fleksibilnost uporabe sredstev solidarnosti. S to večjo fleksibilnostjo pa računamo, da bi lahko z vezanjem teh sredstev na drugo sredstva, ki so med občani in med delovnimi organizacijami namenjena za stanovanjsko gradnjo, dosegli večji efekt. Naša ocena je, da bi lahko s takim povezovanjem dosegli 30% večje vlaganje v stanovanjsko gradnjo, kar pa je v današnjih skromnih razmerah že pomembna številka. Na ta način menimo, da dejanski obseg uporabe združenih sredstev posameznih družbenopolitičnih skupnosti in stanovanjske skupnosti kot nosilca razvoja družbenoekonomskih odnosov na področju stanovanjskega gospodarstva, in v okviru tega solidarnosti, ne spreminjala oziroma mislimo, da bi se morala s tem še bolj truditi. Mi smo k zakonu, ki ste ga dobili, priložili tudi naš amandma. Z amandmaji smo skušali povzeti bistvene pripombe v dosedanji razpravi, s tem, da smo v prvem delu amandmaja nekoliko bolj jasno napisali uvodni stavek tega zakona, da je popolnoma jasno razumljivo zakaj naj bi se sredstva namenjala, črtali pa smo v drugem delu zadnjo točko, zadnjo alineo tega člena, ker smo bili prepričani, da taka izjemna uporaba sredstev lahko samo navaja na razmišljanje še o dodatnih izjemah in menimo, da je prav, da se te stvari črtajo.

Glede na to, da danes obravnavamo zakon v fazi osnutka, menimo, da bi po današnji razpravi, kjer upam, da bomo dobili dodatne predloge in usmeritve za oblikovanje tega zakona, v Izvršnem svetu takoj pristopili k pripravi predloga zakona. V tem procesu priprave predloga bomo skušali oblikovati posebno delovno skupino, v kateri bi se morali z različnih vidikov jasno opredeliti do predlaganega predloga in na podlagi tega bomo prišli s predlogom v ponovno razpravo. Rad bi tudi poudaril, da ta časovni zamik, ki nastaja s tem, da danes obravnavamo zakon v fazi osnutka, moramo koristno uporabiti, če hočemo zakon sprejeti in ga tudi uporabljati v prihodnjem letu, zato da bi sočasno ob pripravi predloga zakona pripravili tudi vse potrebne spremembe družbenega dogovora o skupnih osnovah za zagotavljanje in usklajevanje samoupravnih družbenih ekonomskih odnosov v področju stanovanjskega gospodarstva in hkrati tudi v vseh občinah pripravljali strokovne osnove za spremembo planskih aktov v stanovanjskih skupnostih. Ti dokumenti nam bodo dejansko omogočili uporabo tega spremenjenega člena v praksi. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK JOŽE STEGNE: Želijo besedo poročevalci delovnih teles, Odbor za družbenopolitični sistem, Komisija za pravosodje, Odbor za družbenoekonomske odnose, Zakonodajno-pravna komisija, skupina delegatov vseh zborov Skupščine SR Slovenije za stanovanjsko gospodarstvo? (Ne.)

Pričenjam z razpravo. Mislim, da ste me razumeli, da stališča, ki ste jih danes prejeli na mizo, so namenjena osnutku zakona s tako vsebino kot so napisana, in so seveda predmet razprave. Kdo želi razpravljati?

ROBERT ČERNE: Na kratko naj pojasnim zakaj sem interveniral ob prvi točki dnevnega reda. Stališča našega odbora so jasna, da bi bilo možno zakon sprejeti tudi po hitrem postopku, v kolikor bi predlagatelj uspel razrešiti odprte probleme, na katere so opozorili člani odbora.

Jaz sem iz tega izhajal, ko sem interveniral k tej točki. Glede na predložene spremembe 37. člena vključno z amandmajem, ki ga je predlagal Izvršni svet, se seveda strinjam, da bo lahko ta sprememba z vezavo na uporabo tudi sredstev občanov pri razreševanju stanovanjskih vprašanj saj pri tej kategoriji solidarnostnih upravičencev le prispevala na nek način delež k razreševanju stanovanjske problematike nekoliko večjega števila upravičencev teh solidarnostnih sredstev.

Vendar pa mislim, da je potrebno, in v tej smeri so bile tudi diskusije v našem odboru, poznati realno dimenzijo, to je koliko stanovanjskih enot bi dejansko pridobili na nek način, ne morda s konkretnimi številkami, ampak vsaj nek ponder bi bilo treba prikazati.

Poznan nam je namreč na eni strani delež solidarnostnih stanovanj v skupnem stanovanjskem skladu oziroma v tem letnem obsegu stanovanjske izgradnje in na drugi strani sprememba, ki bo omogočala le drugačno razporeditev oziroma namensko uporabo solidarnostnih sredstev. Zato sem jaz vztrajal, da je treba v teh diskusijah stvari razčistiti, ker rešitve, delno eksplicitne, predstavljajo povečanje prispevnih stopenj. To je možno razbrati iz same obrazložitve.

S tem predstavlja tudi modifikacijo sedanjega sistema na področju solidarnosti, predstavlja tudi širjenje kroga upravičencev do sredstev solidarnosti preko spreminjanja kriterijev za dodelitev solidarnostnih stanovanj oziroma sredstev za kreditiranje iz tega naslova in to je povezano, na kar opozarja Zakonodajno-pravna komisija, z ustavno opredelitvijo koncepta solidarnosti.

Jaz se zavzemam za spremembo v tem smislu, kot je sedaj predlagano, da se ta sredstva nameni tudi za kreditiranje, bi rekel zasebne izgradnje, za nakup stanovanj itd. kar je smisel točke 1 v spremenjenem 37. členu, in nekako se opredeljujem do tega, naj se tudi obrazložitev za spreminjanje tega zakona osredotoči predvsem na to vprašanje, na pa na stvari, ki niso predmet tega vprašanja. Kajti mislim, da je to samo en delček tistih zahtev, ki smo jih postavili na seji skupščine, ko smo takrat umaknili obravnavo oziroma umaknili spreminjanje teh zakonov o stanovanjskem gospodarstvu in stanovanjskih razmerjih, da je to lahko en delček tistega, kar bi lahko poimenovali program ukrepov za sedanjo situacijo pri razreševanju zaostrenih razmer na tem področju stanovanjske izgradnje in da je potrebno v skladu s stališči pripraviti poseben program.

Mislim pa, da ni smiselno zdaj ob tej nameravani spremembi širiti ta vprašanja, ker mislim, da so okrog prispevne stopnje in razreševanja solidarnostnih stanovanj možnosti že sedaj dopuščene v samoupravnih interesnih skupnostih in ni prav da mešamo eno in drugo ob tem zakonu. Hvala.

PODPREDSIEDNIK JOŽE STEGNE: Hvala lepa. Prosim, tovarišica Darnika Smrke.

DARINKA SMRKE: Mislím, da je prav, da se danes pogovarjamo o osnutku sprememb tega zakona.

Predlagana sprememba 37. člena zakona o stanovanjskem gospodarstvu namreč na pomeni novega načina financiranja stanovanjske gradnje, še manj pa je to nov model financiranja stanovanjske gradnje. Jemati ga je potrebno le kot začasno rešitev, s katero naj bi preprečili drastičen upad stanovanjske gradnje že v prihodnjem, še posebej pa v prihodnjih letih.

Vendar se postavlja vprašanje ali bomo res s predlagano spremembo tudi to dosegli. Namreč ob spremembi zakona se moramo tudi zavedati, da le-ta povsem ne odgovarja, oziroma ne ustreza nikomur. Še najmanj pa združenemu delu, ki danes potrebuje stanovanja za strokovne kadre, še manj za mlade družine, še najmanj pa za delavce z nizkim dohodkom.

Iz predlagane spremembe pa sledi združevanje sredstev za reševanje stanovanjskih vprašanj družin z nizkimi dohodki. Glede na to, da vpeljuje sprememba tudi kreditiranje, se bistveno povečuje obseg upravičencev do solidarnosti, če pravzaprav ne želimo na drugi strani na račun tega kreditiranja zmanjševati dosedanjega obsega izgradnje solidarnostnih stanovanj.

Ker pa gre za združevanje sredstev za reševanje stanovanjskih vprašanj samo za določene kategorije delavcev in ob tem, da se vse organizacije združenega dela, ki poslujejo z izgubo lahko sedaj ob periodičnih in ob zaključnem računu refundirajo izplačana sredstva, se lahko zgodi, da ne bo pripravljenosti v organizacijah združenega dela za združevanje večjega obsega sredstev za potrebe solidarnosti s tem, pa se lahko zgodi, da bo postal celotni sistem solidarnosti vprašljiv.

Če res ne želimo v stanovanjskem gospodarstvu katastrofe potem je nujno, da najprej izdelamo za stanovanjsko gospodarstvo povsem nove zasnove in s tem tudi nov model financiranja stanovanjske gradnje. Ob tej predlagani spremembi 37. člena zakona pa bi moral predlagatelj v obrazložitvi jasno navesti vse kategorije upravičencev, ki bodo imeli pravico razreševati stanovanjsko vprašanje iz solidarnosti.

Če ocenjujemo pobudo Zveze stanovanjskih skupnosti, ki jo je podprl tudi sindikat, potem vsebina te pobude pravzaprav bolj odgovarja današnjim potrebam in razmeram združenega dela.

PODPREDSIEDNIK JOŽE STEGNE: Hvala lepa, tovarišica Smrke. Dalje, kdo želi besedo? (Nihče.) Ne želi nihče več? (Ne.)

Lahko zaključimo razpravo? (Da.) Mislím, da je bilo v razpravi dosti poudarjena zahteva po dodatni obrazložitvi in bolj programiranemu pristopu. Mi imamo pri točki 1 osnutka stališč dosti odprto napisano, da bo šele izvedba v praksi pokazala kaj predstavlja pospešitev stanovanjske gradnje.

V razpravi je bila dosti decidirana zahteva, da je treba vendarle pripraviti nek program, do razprave o predlogu zakona. Drugače pa mislím, da osnutek stališč takšen kot je, upoštevajoč vsebino amandmajev nekako odgovarja tudi tem dvema razpravama. Ali lahko glasujemo o osnutku? (Da.)

Tovariš Korinšek, prosim.

JOŽE KORINŠEK: Jaz se opravičujem, ampak mislim, da oboje ne gre skupaj. Stališča so bila pripravljena za sprejem zakona.

Mislim, da je treba stališča oblikovati vsaj na podlagi poročila Odbora za družbenoekonomske odnose. Torej razdelati pripombe, nekatere sta tovarišica Darinka in tovariš Robert povedala in nekaj je tudi napisanih. Drugače si predlagatelj nima kaj pomagati s temi stališči.

Ta stališča so namreč napisana za sprejem zakona po hitrem postopku, kjer ne zaviramo sprejem zakona v drugih zborih. Zdaj pa je situacija povsem drugačna, tako da jaz predlagam, da se oblikuje skupina in da stališča na novo podpišejo. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK JOŽE STEGNE: Ali je tvoje stališče, tovariš Korinšek, ta stališča k temu osnutku zakona ne zadovoljujejo.

JOŽE KORINŠEK: Stališča ne vsebujejo pripomb, na katera predlagatelj mora reagirati. Na nekatere pripombe je treba odgovore dati.

PODPREDSIEDNIK JOŽE STEGNE: Ali misliš, da je dovolj, da predlagatelj dobi pripombe z delovnih teles? (Ne.) Te opredelitve mora torej sprejeti zbor.

Potem predlagam, da oblikujemo skupino: Robert Černe, Darinka Smrke in Jože Korinšek, ki naj na podlagi dosedanjih razprav in razprave na današnji seji zbora pripravi predlog stališča zbora. Predlagam, da se skupina sestane v sobi 128.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda. Z ozirom na to, da smo okrnjeni v sklepčnosti, predlagam, da skupina opravi to delo potem, ko bomo opravili 3. točko dnevnega reda.

Ker vidim, da ni prisoten tovariš Jamšek, pomeni, da smo okrnjeni tudi za razpravo k 3. točki.

Zato prehajamo na **6. TOČKO DNEVNEGA REDA**, to je **OSNUTEK PROGRAMA DELA DRUŽBENOPOLITIČNEGA ZBORA SKUPŠČINE SR SLOVENIJE ZA LETO 1988**. Osnutek programa dela je pripravila skupina delegatov za pripravo programa. V njem so upoštevani tudi predlogi Centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije, republiške konference SZDL Slovenije, Republiške konference Zveze socialistične mladine ter predlog Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije.

V okviru obravnave je bil prisotne tudi osnutek programa Zbora republik in pokrajin Skupščine SFRJ, ki je objavljen v Poročevalcu št. 33. V zvezi z njim ste danes na klop prejeli tudi predlog stališč in mnenj zbora, o katerih bi se opredelili predvsem glede metod in načinov dela v Zboru republik in pokrajin.

Osnutek programa dela so obravnavali: Odbor za družbenopolitični sistem našega zbora, Odbor za družbenoekonomske odnose, ki k osnutku programa ni imel pripomb, Komisija za pravosodje, Komisija za družbeno nadzorstvo, Zakonodajno-pravna komisija ter skupina delegatov vseh zborov Skupščine SR Slovenije

za družbene dejavnosti, ki k osnutku nista imeli pripomb in komisija za vloge in pritožbe.

Ali želijo besedo poročevalci delovnih teles? (Ne.) Potem pričujem razpravo. Kdo želi razpravljat? Besedo ima tovariš Ciril Baškovič.

CIRIL BAŠKOVIČ: Tovarišice in tovariši! Rečeno je bilo, da je predlagatelj programa upošteval tudi sugestije iz Zveze komunistov. V zvezi s tem bi rad še vseeno nekaj povedal.

Na strani 14, točka 32: poročilo o uresničevanju zakona o javnem obveščanju je vsebinsko nekoliko razširjeno in menimo, da s tem ustreza naši pobudi, da naj bi pri tej točki ne kazalo obravnavati samo zakona o javnem obveščanju. Vidimo, da imamo v obravnavi tudi zakon o obveznem pošiljanju tiskov, pogledati pa bi morali še po ostalih predpisih, ki urejajo javno besedo, tako da bi lažje izpeljali morebitne pobude za spremembe zvezne in republiške zakonodaje na tem področju. Argumentacijo ni potrebno posebej razlagati, saj vsi vemo, da se na področju tiska oziroma javnega nastopanja preko ustreznih institucij proces demokrati-zacije še posebej intenzivno odvija in s tem nehote tu in tam povzroča tudi določene zadrege. Zelo koristno je, da bi skupščina pomagala tovrstne zadrege normalizirati oziroma vzpostaviti normalnejši prostor za javno delovanje na tak način.

Na strani 18, to je pod poglavjem b) je točka 1: letno poročilo o varnostnih razmerah in delo organov za notranje zadeve ter drugih notranjih zadev v SR Sloveniji v letu 1987. Menimo, da bi bilo koristno, če bi to poročilo bilo razširjeno ali pa obravnavano hkrati še s poročilom o delovanju pravosodnih organov, predvsem zato, da bi lahko na tistem zasedanju in pri pripravah nanj tudi v skupščini sprožili in začeli razpravo o kazenski politiki v celoti in morda presodili, ali kaže s skupščinskega mesta podpreti določene predloge za spremembe oziroma nadaljnji razvoj na področju kazenske politike. Zopet ne bom navajal iniciative, ki so se pojavile v strokovnih krogih v Sloveniji in Jugoslaviji. Kaže jim dati možnost nastopa v skupščini, da skupaj presodimo, kaj kaže storiti na področju kazenske zakonodaje in politike.

Podpiram predlog Izvršnega sveta na strani 3, točka 6, ki pa pravi, da naj v tem programu b) združimo točki 2: poročilo o uresničevanju programa raziskav za preseganje tehnološkega in zdravstvenega zaostajanja in 7: poročilo o uresničevanju zakona o raziskovalni dejavnosti in raziskovalnih skupnostih, in sicer v skupno poročilo o uresničevanju družbene razvojne strategije v pogledu uveljavljanja inovativnosti združenih delavcev. Podpiram to iniciativo, ker je to ena od redkih, če ne doslej edina, ki strmi k zmanjševanju števila točk. Vendar pa bi rad svetoval, da naj zbor sugerira predlagatelju, to je Izvršnemu svetu, da bi ne kazalo zreducirati tega poročila o uresničevanju družbene razvojne strategije v pogledu uveljavljanja inovativnosti združenih delavcev samo na vprašanja raziskovalne dejavnosti, kar je vsebinska tematika prej omenjenih dveh točk, kajti ta analiza ima dosti širši značaj in je določene usmeritve in naloge dajala sektorjem, kot so izobraževalni, kadrovska politika, politike nagrajevanja po delu itd. Zato bi bilo treba na primeren način

upoštevati vse usmeritve skupščine ob obravnavi analize uveljavljanja inovativnosti združenih delavcev in znotraj tega posebej izpostaviti problematiko raziskovalnega in tehnološkega dela ter tudi morebitnih sprememb zakona o raziskovalni dejavnosti.

Predlagam, da se pri obravnavah analiz o uresničevanju družbenega plana SR Slovenije, zlasti v takoimenovanih majskih in jesenskih analizah, izrecno postavlja v ospredje predvsem vprašanje uresničevanje strategije prestrukturiranja gospodarstva, kar je Izvršni svet kot vidimo v letošnji resoluciji že začel delati in upamo, da bo s to prakso nadaljeval tudi v teh analitskih pristopih in vzel za osrednjo nit opazovanja, ravno prestrukturiranje gospodarstva. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK JOŽE STEGNE: Hvala lepa. Želi še kdo besedo? (Nihče.) Če ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. osnutek programa dela Družbenopolitičnega zbora za leto 1988 se sprejme,

2. predlog programa pripravi na podlagi razprave v delovnih telesih zbora in skupščine in pripomb Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije in današnje razprave na zborih skupina delegatov za pripravo programa dela.

Ali želi o predlaganem sklepu kdo razpravljati? (Nihče.) Če ne želi nihče razpravljati, dajem predlagani sklep na glasovanje.

Kdo je za? (Vsi delegati.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel sklep k osnutku programa dela Družbenopolitičnega zbora Skupščine SR Slovenije za leto 1988.

Sedaj dajem v razpravo še predlog stališč in mnenj zbora k osnutku delovnega programa Zbora republik in pokrajin Skupščine SFRJ za leto 1988. To ste prejeli na klop.

Ali želi kdo razpravljati? (Nihče.) Če ne želi nihče razpravljati, potem dajem predlog stališč in mnenj zbora k osnutku delovnega programa Zbora republik in pokrajin Skupščine SFRJ za leto 1988 na glasovanje.

Kdo je za? (Vsi delegati.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno sprejel stališča in mnenja zbora k osnutku delovnega programa Zbora republik in pokrajin Skupščine SFRJ za leto 1988.

Tovariš Jamšek je prisoten, zato lahko pričnemo s 6. **TOČKO DNEVNEGA REDA,** to je **SKLEPANJE O OSNUTKU RESOLUCIJE O POLITIKI URESNIČEVANJA DRUŽBENEGA PLANA SR SLOVENIJE ZA OBDOBJE 1986-1990 V LETU 1988.** Vso osnovno gradivo za to točko dnevnega reda ste prejeli z gradivom za prejšnjo sejo zbora, osnutek stališč zbora pa s pismom z dne 7.12.1987. Danes na klop pa ste prejeli še popravek osnutka stališč zbora, ker je pri večkratnem prepisovanju izpadel del teksta.

Glede na zaostrena vprašanja financiranja kulture po novem sistemu ste danes na klop prejeli tudi predlog dodatnega

sklepa k osnutku resolucije. Prosim tovariša Korinška, poročevalca planske skupine, da poroča z današnje seje.

JOŽE KORINŠEK: Tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov vseh zborov za proučevanje planskih aktov se je zjutraj sestala, pregledala predložen osnutek sklepov, tudi z vidika priprav sklepov ostalih dveh zborov, in ugotovila, da smo v bistvu dokaj usklajeni. Kot dodatno gradivo je obravnavala v bistvu dve točki, eno od teh imamo mi na zboru, drugega pa je interventni zakon za solidarnost za izobraževanje, ki ga je predlagala Izobraževalna skupnost, ki ni predmet razprave na našem zboru.

Na podlagi stališč in sklepov skupščine Kulturne skupnosti Slovenije, ki je na obeh zborih zasedala 22. in 23. decembra je pripravljen osnutek sklepa te skupščine, ki ga imate pred seboj, kjer se ugotavlja dinamika zaostrovanja in aktivnosti na področju družbenih dejavnosti, sistem normativnega urejanja in na koncu kot zadnje, pomemben sklep, da naj skupščina zadolži Izvršni svet, da do zasedanja skupščine v januarju pripravi predlog zakona o spremembi obračunavanja in izplačevanju prispevkov za zadovoljevanje skupnih potreb na področju družbenih dejavnosti, tako da bodo prispevki za dejavnosti kulture in telesne kulture plačevalni iz osebnega dohodka delavcev in ne iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela. Mi smo o tem večkrat razpravljali, slišali smo tudi informacijo predsednika skupščine, ki jo je dal, kako potekajo te zadeve v zvezni skupščini. Predlagam zboru, da ta sklep podpre.

PODPRESEDNIK JOŽE STEGNE: Hvala lepa. Predstavnik Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije na seji je tovariš Franc Jamšek, direktor Zavoda SR Slovenije za družbeno planiranje. Ali želiš morda besedo? (Da.) Besedo ima tovariš Franc Jamšek.

FRANC JAMŠEK: Morda bo moja razprava formalistična, ampak že v predhodni točki dnevnega reda smo se na dolgo usklajevali in proučevali kakšne bodo posledice spremembe obračunskega sistema, ki je sedaj v pripravi in ki naj bi bil 29. decembra sprejet v Zvezni skupščini. Tu gre za precejšnje premike in kvantitativno ta trenutek še nepredvidljive posledice.

Zato bi rad samo podčrtal eno besedo, ki je v tem sklepu zapisana in to je "načelno soglaša" s sklepom skupščine Kulturne skupnosti. Bi podprl ta sklep, če je seveda ta načelno tudi izpostavljen. Ker dokler ne vidimo premikov v dohodku in naj bi prišlo do premika dohodka, toliko časa seveda strokovno na to vprašanje ni mogoče odgovoriti.

PODPRESEDNIK JOŽE STEGNE: Hvala lepa. Ker je bila razprava o osnutku resolucije o politiki uresničevanja družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1986-1990 v letu 1988 že opravljena na prejšnji seji, odpiram še razpravo o osnutku stališč zbora in o predlogu sklepa.

Želi kdo razpravljati? Tovariš Zemljič, izvoli.

MIRO ZEMLJIČ: V zvezi s sklepom, ki ste ga dobili na klop in pa zadnjim predlogom Kulturne skupnosti Slovenije, bi vas seznanil s stališči Izvršnega sveta do tega problema.

Kulturna skupnost Slovenije nas je obvestila, da je skupščina skupnosti na seji 23.12.1987 obravnavala problematiko zagotavljanja sredstev za uresničevanje programa kulturnih dejavnosti v naslednjem letu in od Skupščine SR Slovenije zahtevala, da naj odloži izvajanje v septembru sprejetega zakona o obračunavanju in plačevanju prispevkov za zadovoljevanje skupnih potreb na področju družbenih dejavnosti.

Skupščina Kulturne skupnosti Slovenije vztraja pri dosedanjem viru in osnovi za obračunavanj in plačevanje prispevkov za izvajanje programa in je zato preklicala sklep o določitvi stopnje svojega prispevka iz dohodka za leto 1988. Namreč vsa problematika izvira iz na novo predloženega zakona o obračunskem sistemu.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije je navedeno pobudo Kulturne skupnosti Slovenije obravnaval na seji 24.12.1987 in pri tem zavzel nadaljnje stališče: Zakon o obračunavanju in plačevanju prispevkov za zadovoljevanje skupnih potreb na področju družbenih dejavnosti je bil sprejet na podlagi novih rešitev v obračunskem sistemu, uveljavljenih z zakonom o celotnem prihodku in dohodku in na podlagi predvidenih rešitev v osnutku medrepubliškega dogovora o skupnih osnovah financiranja splošnih in družbenih potreb.

Na podlagi sprejetega republiškega zakona so v samoupravnih interesnih skupnostih in organizacijah združenega dela potekale široke aktivnosti za nemoten pričetek izvajanja novega sistema. Tako so bili v vseh skupnostih ustrezno prilagojeni programi in sprejetje stopnje za uveljavitev novega sistema. Nove stopnje so že bile objavljene v Uradnem listu SRS. Zahteva Kulturne skupnosti temelji na predvideni spremembi zakona o celotnem prihodku in dohodku, ki naj bi ga Zvezna skupščina na predlog Zveznega izvršnega sveta sprejela na seji 29.12. letos. Namreč v tem zakonu podaljšuje veljavnost 133.b in d) člena, ki omogoča obračunavanje po starem.

Zvezni izvršni svet namreč predlaga, da se sprememba zakona o celotnem prihodku in dohodku predvidi možnost, da se lahko prispevki za družbene dejavnosti v letu 1988 še naprej obračunavajo in plačujejo iz virov in od osnov, kot so bili uveljavljeni v letu 1987.

Ta predlog predlaga Zvezni izvršni svet glede na to, da ustrezni zakonski in samoupravni postopki v drugih republikah in pokrajinah niso bili izvedeni in da glede zagotavljanja sredstev za družbene dejavnosti 1.1.1988 sploh ne bi mogle pričeti učinkovati.

V zvezi z navedenim predlogom Zveznega izvršnega sveta pripominjamo, da v predlogu ni vključena zahteva SR Slovenije, da naj bi se prispevki iz dohodka za družbene dejavnosti zagotavljali neodvisno od velikosti dohodka.

V okviru prijav za sprejetje zakona o obračunavanju in plačevanju prispevkov za zadovoljevanje skupnih potreb na področju družbenih dejavnosti je bilo v naši republici izrečeno veliko

pomislekov glede predlagane ureditve zagotavljanja sredstev za dejavnost kulture in telesne kulture.

Sprožen je bil ustavni spor glede obračunskega zakona ter sprožene pobude za spremembo obračunskega zakona v smeri enakopravnega obravnavanja vseh družbenih dejavnosti.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije je podpiral takšne pobude in se pri tem zavezal, da bo ob morebitni spremembi obračunskega zakona v smislu pripomb iz SR Slovenije tako predlagal ustrezne spremembe v republiški zakonodaji.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije meni, da je osnovna zamisel pobude Kulturne skupnosti Slovenije o drugačnem načinu zagotavljanja sredstev treba uveljaviti, vendar pa način kot ga je predlagala Kulturna skupnost ni sprejemljiv. Pobuda Kulturne skupnosti izhaja samo iz razmer na njenem področju, pri čemer ne upošteva materialnih razmer, ki bi, oziroma so že nastale na drugih področjih družbenih dejavnosti. Celoten postopek prilaganja na nov sistem je bil v pretežnem delu že izpeljan. Zato odložitve izvajanja novega sistema praktično ni mogoče sprejeti. Če bi bila pobuda Kulturne skupnosti Slovenije sprejeta bi prišle dejavnosti zdravstva ter pokojninskega in invalidskega zavarovanja v izredno težak položaj, ker v okviru dosedanjega sistema, upoštevajoč načelo zveznega zakona o zagotavljanju sredstev za te namene od velikosti dohodka, ne bi mogli zagotoviti uresničevanja sprejetih programov.

Osnovno idejo Kulturne skupnosti Slovenije je po mnenju Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije mogoče realizirati na drug način, in sicer z ustrezno dopolnitvijo in ne odložitvijo izvajanja veljavnega republiškega zakona. Republiški zakon o obračunavanju in plačevanju prispevkov za zadovoljevanje skupnih potreb na področju družbenih dejavnosti bi bilo treba dopolniti z določbo, da se prispevek za kulturo in telesno kulturo v letu 1988 plačujeta iz osebne dohodka od osnove in na način kot se po novem zakonu obračunavajo in plačujejo drugi prispevki iz osebne dohodka. Vendar pa je mogoče takšno spremembo sprejeti šele potem, ko bo ustrezno dopolnjen zvezni obračunski zakon, ki daje za to pravno podlago. Zato takšne spremembe republiškega zakona ni mogoče sprejeti že na današnjih sejah zborov Skupščine SR Slovenije.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije se zavezuje, da bo po sprejetju predvidene spremembe zveznega obračunskega zakona in ga predloži Skupščini SR Slovenije v obravnavo po hitrem postopku na prvo sejo januarja 1988. Hkrati s spremembo republiškega zakona bodo morali Kulturna in Telesnokulturna skupnost določiti stopnje prispevkov iz osebne dohodka in jih objaviti v Uradnem listu SRS. S tem bo zagotovljeno, da se bodo prispevki za kulturo in telesno kulturo obračunavali že od izplačila osebnih dohodkov za januar 1988.

S tem ne bo pretrgana kontinuiteta v zagotavljanju sredstev za navedeni področji družbenih dejavnosti, saj se bodo na podlagi posebnih pojasnil republiškega sekretarja za finance prispevki iz osebnih dohodkov, ki se izplačujejo v januarju 1988 za mesec december 1987 in so torej vključeni v obračun poslovnega rezultata za leto 1987 obračunavali in plačevali po dosedanji ureditvi in po stopnjah veljavnih v decembru leta 1988.

Glede na navedeno torej Izvršni svet Skupščine SR Slovenije predlaga, da se vprašanje, ki ga je Kulturna skupnost Slovenije postavila v svojih stališčih, razreši po navedeni poti z dopolnitvijo republiškega zakona, na prvi seji Skupščine SR Slovenije v januarju 1988. Hvala.

PODPRESEDNIK JOŽE STEGNE: Hvala tovariš Zemljič. Želi še kdo razpravljati? Tovariš Tone Pavček ima besedo.

TONE PAVČEK: Nisem toliko notri, da bi vedel, v katerem grmu je zajec, vendar vem, da zajec je. In v zakonu in v predlogih. In v Izvršnem svetu. Pač pa hočem samo dva kratka stavka povedati o dveh stvareh: prvič glede načelnega podpiranja teh rešitev, z velikim poudarkom na načelnosti, kar je seveda dvoumno in ni lepo. Drugič pa glede stavka, ki trdi: ob načelnem podpiranju novega financiranja, se pravzaprav staro financiranje zopet uvede, potem ko smo že bili nekaj časa na novem načinu. Opozarjam vas, dragi delegati, na to, da ima to lahko nepredvidljive, hude, katastrofalne posledice. Na take formulacije ne morem pristajati, zaradi tega, ker je ta slovenska skupščina v svoji preteklosti, če imamo kaj zgodovinskega spomina, sprejemala zakone z resnično katastrofalnimi posledicami za slovenski narod in za sedanje stanje, s ploskanjem. Danes pa naprej grozimo, da bodo nepredvidljive posledice, če se to sprejme, ker ni jasno, kako se bo to financiralo. Pač pa je bilo jasno, če se bo kultura financirala iz ostanka dohodka, da zato ne bo katastrofalnih in nepredvidljivih posledic. Ljudje božji, tako se s slovensko kulturo igrati ne moremo. Resnično ne. Treba je malo več posluha, malo več zbranosti in tudi malo več odgovornosti do tega. Namenoma sem poprej v prvi točki o sprejemanju proračuna in resolucije glede zveze govoril, da je potem, če je dolžnost Slovenije do svojega obstoja, da svojega normalnega razvoja taka in taka, potem treba vedeti, da le toliko zmoremo. Za normalno dihanje s polnimi pljuči nekega naroda, za šolstvo, zdravstvo in podobno, zlasti ko širimo pravice iz invalidskega, pokojninskega in ostalega zavarovanja iz istega žaklja, potem primanjkuje sredstev. Treba je reči, oprostite, to moramo imeti, če hočemo živeti. Najprej to. In to mora reči Slovenije in se ne izgovarjati na druge. Odgovornost zase je najprej naša in moramo živeti in sebe in seveda svojo kulturo in svoj zgodovinski spomin in vse ostalo, ne pa da ob tem, ko smo mirne duše pristali na ostanek dohodka, sedaj govorimo o nepredvidljivih posledicah zato, če bi se kaj spremenilo v korist slovenske družbe in pravzaprav osnovnih gibal in osnovne energije te družbe, kar so znanost, šolstvo in kultura. Hvala.

PODPRESEDNIK JOŽE STEGNE: Kdo želi še besedo? Besedo ima Božena Ostrovršnik.

BOŽENA OSTROVRŠNIK: Lepo bom prosila predstavnika Izvršnega sveta, če mi pomaga. Predvsem v tem, če sem ga prav razumela. Predlog Izvršnega sveta je takšen, naj bi ostal v veljavi republiški zakon, ki predvideva, da se vse dejavnosti, razen kulture in telesne kulture financirajo iz osebnega dohodka.

Je tako? (Da.) Hkrati pa predlaga spremembo v tem delu, ki se nanaša na kulturo in telesno kulturo, tako da bi se v letu 1988 tudi ti dve dejavnosti financirali iz osebnega dohodka. Je tako? (Da.) Jaz namreč razumem, čustveno bi rekla del, ki ga je sedajle tovariš Pavček lepo predstavil. Verjamem, da so tudi v Kulturni skupnosti na podoben način izvajalci, pa tudi uporabniki reagirali, vendar bi rada opozorila še na nekaj. Mislim, da je v temle trenutku ta predlog, ki je ponujen, dosti realen, kajti če bi šli na to, da kompletno spremenimo in uredimo tako kot je v letu 1987, to pomeni, da bi se zdravstvo, pokojninsko-invalidsko zavarovanje, pa še tiste stvari, ki gredo sicer iz ostanka dohodka, v celem letu 1988 napajale iz tega naslova. V zadnjem obdobju, ko smo tako ureditev imeli pri tistih, ki so bili izgubaši, pa je to pomenilo, da se nam je recimo na področju zdravstva vse skupaj skorajda sesulo. Mislim, da moramo te zadeve tudi upoštevati in jaz osebno bi bila za to, da podpremo predlog, ki je na nek način kompromis za leto 1988.

PODPREDSIEDNIK JOŽE STEGNE: Hvala lepa. Želi še kdo besedo? Besedo ima tovarišica Gita Vončina.

GITA VONČINA: Tovarišice in tovariši, tovariš predsedujoči! Nadaljevala bi tukaj, kjer je tovarišica Ostrovšnikova končala. Mislim, da je treba na nek način, in ta predlog, ki je pred nami, prinaša določeno rešitev, preprečiti to, da dejansko v letu 1988 ne bi imeli stabilnega vira. Mislim, da se je treba v tem smislu danes zavzeti in posebej podpreti, da zagotovimo kulturi in telesni kulturi dejansko ustrezen vir, ker tak ki ga obračunski zakon predvideva jasno v tej gospodarski situaciji ne zagotavlja normalnega, kaj šele drugačnega delovanja.

Bi se pa oglasila na stališča, ki so predložena v zvezi z resolucijo in želim predvsem v drugi točki predlagati dopolnila. Namreč, tu ko govorim o družbenoekonomskem položaju delavcev v družbenih dejavnostih ob upoštevanju vseh elementov ekonomskega položaja, racionalizacije itd., mislim, da nismo bili dovolj dorečeni in predlagam tudi naslednje, kar smo v sindikatih posebej poudarili, da namreč mora masa osebnih dohodkov v gospodarstvu ob vsem biti, ne samo odvisna od sredstev za financiranje skupnih in splošnih potreb, ampak mora biti tudi odvisna kot rečeno od racionalnega poslovanja in gospodarjenja z družbenimi sredstvi ter gibanja osebnih dohodkov v gospodarstvu.

Mislim, da moramo mi v teh naših stališčih, ko govorimo o ekonomskem položaju družbenih dejavnosti posebej izpostaviti tudi zahtevo, ki smo jo tudi v naših stališčih izpostavili, in sicer, da zahtevamo, da se nadaljuje usklajevanje osebnih dohodkov delavcev družbenih dejavnosti z osebnimi dohodki delavcev v gospodarstvu, ob vsem upoštevanju drugih elementov. Mislim, da mora biti v resoluciji ta tendenca ustrezno postavljena. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK JOŽE STEGNE: Besedo ima tovarišica Vika Potočnik.

VIKTORIJA POTOČNIK: Tudi današnja razprava, bodisi k zvezni resoluciji bodisi k slovenski resoluciji, je glede vprašanja družbenih dejavnosti nikoli dorečena in neizpeta tema. Mislim, in tukaj moram povedati, da mora leteti tudi malo kritike na naš Izvršni svet. Če se spomnite, mi smo v juniju mesecu razpravljali približno z enakim tonom o vprašanih družbenih dejavnosti in takrat poprosili za neko celostno analizo, ki naj bi jo odbori obravnavali. Moram povedati, da tista analiza niti približno ni sledila zahtevam, ki smo jih postavili, da bi dejansko videli v kakšnem položaju so posamezne občine, posamezne šole, kje so tiste razlike in od kod te razlike prihajajo. In drugič, če še velja, že prej sem postavila vprašanje slovenska ustava in jugoslovanska ustava, kjer se ve, čigava pristojnost je razvoj teh dejavnosti - da tudi preventivno ukrepamo, da ne pridemo v tisto, kar je bilo že napovedano, katastrofalno na tem področju.

Meni je zelo težko, enkrat imamo na tapeti kulturo, enkrat izobraževanje, jaz bom sedaj govorila v imenu tistih, katerih glas se najmanj sliši, in to je kar se tiče vprašanja razvoja otroškega varstva.

Povod temu je tudi tista analiza, ki smo jo zahtevali mi in zaradi tega kar se pač gremo kdo je glasnejši, lahko ti ki so najmanj glasni, tudi postanejo najbolj prizadeti, oziroma se razvoj njihove dejavnosti okrni. To lahko tudi vidimo pri ukrepih bodisi Zveznega izvršnega sveta, in tudi če pogledamo nekatere tendence razvoja otroškega varstva pri nas.

Glede na to, da je republiška konferenca mladine, posebej še Svet za družbenoekonomske odnose, če se spomnite, nekaj let nazaj bil pobudnik skupaj z Skupnostjo otroškega varstva za podaljšanje porodniškega dopusta in tudi drugačnega obravnavanja porodnice, mislim, da je treba danes povedati nekatere tako pozitivne strani teh rešitev zato, da bi se preprečilo večje poseganje na to področje.

Kot sem rekla, v svoji današnji razpravi bi se omejila zgolj na področje otroškega varstva, ki je vsaj v javnosti po krivici prezrto. Do vrha ne prihaja glas malčkov iz vrtcev, pa vendar prav tu obstajajo težki problemi, ki so strateškega pomena za narodov razvoj. Kajti hiša se nikoli ne gradi od zgoraj temveč pri temeljih. Zatorej je razvoj tega področja ključnega pomena za razvoj vseh drugih dejavnosti. Vsaka napaka, vsako zamujanje se bo poznalo na daljši rok pri mladi generaciji, ki šele vstopa v družbene pore.

Govorim dramatično, ker je stanje dramatično. Vsako zmanjšanje prispevne stopnje za otroško varstvo pomeni resne posege v dejavnost samo, otroške vrtce in pravico do porodniškega dopusta. Vendar se je pri vsakem takem posegu še preden se izvede, potrebno vprašati, kaj se s tem pridobi, ali se res razbremeni gospodarstvo ter kaj se s temi prihranki naredi in na drugi strani, kaj vse se izgubi, če se začne krniti celo socialne pravice. Če bi imeli v Sloveniji izdelano celovito populacijsko politiko, pa je nimamo, potem bi prav gotovo prišli do spoznanja, da je strateškega pomena za narodov razvoj prav otroci. Potrebno bi bilo izračunati prav tisti nujni delež, ki ga družba mora odškrniti za to področje, ki je zanje vitalnega pomena.

Delež med vzdrževanjem starejšega prebivalstva in vzdrževanjem mlajših prebivalcev je za Slovenijo izredno neugoden. Tako neugoden, da postavlja pod vprašaj nujno obremenjevanje aktivnega prebivalstva. Poglejmo podatke. Za enostavno reprodukcijo slovenskega ljudstva je potreben koeficient 2,15, dosežen je le 1,7. Postavlja se torej vprašanje enostavne reprodukcije prebivalstva. V primeru, ko bi šli na znižanje prispevne stopnje otroškega varstva bi morali breme porazdeliti med dejavnosti otroškega varstva, ki je že sedaj na izredno slabi izhodiščni poziciji in med porodniški dopust. Razmišlja se celo tudi o krajšanju dobe in nižanju nadomestila za porodniški dopust. Prihranki bi znašali v materialnem smislu 200 metrov ceste Karavanškega predora ali 410 starih milijard. Kaj bi ta razbremenitev dejansko pomenila za gospodarstvo in kaj za humano socialistično družbo, ki ima tudi cilj kakovost življenja? In tu je postavljen vprašaj. Po anketi javnega mnenja "87" vidimo, da kar 85% anketiranih podpira sedanjo naravnost politike otroškega varstva. Celo pozitivni učinki sprememb porodniškega dopusta se že kažejo. Zdravniki ugotavljajo manjšo oboletost otrok, večjo odpornost, 70% žensk zdaj doji že več kot šest mesecev. Poglejmo še položaj upravičenk porodniškega dopusta. Ponekod se slišijo glasovi, da je ta pravica preveč ugodna, celo da se tem porodnicam cedi med in mleko. Podatki kažejo drugače. Večina ali 84% porodnic ima nadomestilo nižje od povprečnega osebnega dohodka zaposlenih. To je pod 30 starih milijonov. Od tega 10% pod 15 starih milijonov, 30% nad 15 do 20 starih milijonov. Vrednost tega nadomestila napram poprečnim osebnim dohodkom je po spremembah samoupravnega sporazuma maja letos sedaj 77% napram 70% pred spremembami.

Če naredimo primerjavo s povprečnimi življenjskimi stroški potem kar 89% upravičenk ni pokrilo s temi prejemki povprečnih življenjskih stroškov za sebe in polovico življenjskih stroškov za otroka, 25% pa niti minimalnega obsega življenjskih potreb ne zadovoljuje.

Razlogi so seveda tudi v tem, da je to mlada populacija žensk, starih do 28 let, da prejemajo nižje osebne dohodke in da so zaposlene v dejavnostih z nižjim osebnim dohodkom. To so tekstilne delavke v družbenih dejavnostih.

Ti podatki naj bodo le pomoč pri opredeljevanju za poseganje na tem področju. Zato predlagam, da si izberimo predvsem pri celotni ekonomski politiki, tako na nivoju republike kot tudi na nivoju Jugoslavije, poseben tretman za izvajanje in preprečevanje izredno negativne demografske slike pri nas. V poglavju III, točka 8 osnutka resolucije, pa naj se na koncu besede prvega odstavka črta pika in doda besede "in sredstev za porodniški dopust". Seveda ob upoštevanju tega, kar smo danes že tudi sprejeli, da bodo tudi sredstva SPIZ-a izdvojena.

Na nivoju Jugoslavije je treba uveljaviti, da bo otroško varstvo pod enekim tretmanom kot so vse ostale družbene dejavnosti, posebej še enako kot vzgoja in izobraževanje.

Jaz se opravičujem, morala sem postreči s temi podatki, ker mislim, da bi takrat ko se odločamo, morali upoštevati zlasti kakovostne pokazatelje, ne pa le to, kdo je glasnejši. In če se sedaj povrnem na stališča, ki jih sprejemamo ob slovenski

resoluciji, na strani 2, ponovno govorimo o velikem pomenu prestrukturiranja gospodarstva in s tem o veliki nalogi, ki naj bi jo imelo tukaj drobno gospodarstvo. Mislim, da je to stališče zopet zgolj, oprostite besedi, frazersko. Izvršni svet Skupščine SR Slovenije smo že zadolžili, predvsem kar se tiče normativnega dela, da poskrbi za olajšave na tem področju, glede na to, da je prva faza oziroma spremembe zakona o združenem delu, ki dajejo večjo možnost odpiranja posebej že majhnih produkcijskih enot že pripravljeno. Predlagam, da ga zavežemo, da pripravi konkreten program in istočasno v skladu s svojimi pristojnostmi vse ustrezne organizacije posebej še banke opozori, da izdelajo stimulatивnejše ukrepe za hitrejše odpiranje drobnega gospodarstva. Podobno formulacijo kot smo jo zapisali letos je bila namreč že zapisana, mislim, da v treh resolucijah. Vendar na konkretnem področju se ni spremenilo nič. Hvala.

PODPREDSIEDNIK JOŽE STEGNE: Hvala lepa. Besedo ima tovariš Geza Bačič.

GEZA BAČIČ: Poskušam brati ta dodatni sklep in ga razumem vendarle nekoliko širše. Gotovo so zadeve bolj zapletene kot na prvi pogled izgledajo, morda pa bi bilo dobro, da jih razumemo v širšem kontekstu. Najprej tole. Tokrat gre za materialne in dohodkovne možnosti našega, tokrat slovenskega gospodarstva. In se o tem pogovarjamo, če se hočemo precizno pogovarjati. Zelo je važno, da vemo, da gre za to. Sestavljalci predloga in Izvršni svet imajo nekaj težav, če sem jih dobro razumel, ker vendar ne gre za povsem znane razmere po vseh teh spremembah in vsebinskih pripombah, ker bodo nekatere sprejete v prihodnjih dneh v zvezni skupščini. Če sem dobro razumel cel tekst tega dodatnega sklepa, potem je treba videti točko 1, 2 in potem priti na točko 3. Tudi zaključek te točke 3 je zanimiv, ker jasno pove odnos naše skupščine in delegatov do teh vprašanj in naroča nekaj Izvršnemu svetu. Najbrž ima Tone Pavček prav s pomislekom glede načelnosti, potem naprej pa piše, citiram: "tako, da se bodo prispevki dejavnosti kulture in telesne kulture plačevali iz osebnega dohodka delavcev" ind. To je treba precizno prebrati, ker drugače bomo v eni evforičnosti poenostavili stvari in lahko je nevarno. In sicer zaradi tegale, sedaj bom glavni argument povedal, pa ne mi zameriti. Sam kot delegat tega zbora se čutim odgovornega v tej slovenski skupščini za vse naše skupne potrebe. Z vsem spoštovanjem do kulture, tudi za zdravje, tudi za šolanje, tudi za otroško varstvo, tudi za znanje, skratka za cel ta kompleks. Če gre za to skupno skrb, sem preprosto za to, da poskušamo vendarle videti, zlasti naš Izvršni svet, stanje glede vseh skupnosti ter da v miru, na argumentih, na poznanih izračunih in podatkih do prihodnje seje skupščine v januarju pripravijo sistem financiranja za vse, upošteva je pri tem predloge kulturne skupnosti, ker ta predlog po mojem to omogoča, ker je razumen in praktičen poskus razširitve. Tako stvar jaz razumem in jasno podpiram kar je skupina medzborovska pripravila. Hvala.

PODPREDSIEDNIK JOŽE STEGNE: Želi še kdo razpravljati? Izvoli, tovariš Fašalek.

FRANC FAŠALEK: Spoštovano predsedstvo, tovarišice in tovariši delegati! Sicer sem okleval, nisem vedel ali naj se javim, pa sem se vseeno odločil, ker mislim, da je treba še nekatere stvari povedati, pa tudi ker nisem bil prisoten na zadnji seji. Lepo smo zapisali besede v teh stališčih, da je kmetijstvo kot pomembno dejavnost treba ekonomsko izenačiti z ostalimi panogami in zagotoviti, da se izboljša njegov materialni položaj. To ni prvič zapisano, vendar bi pa k temu vseeno rad dodal nekaj besed. Danes smo dobili tudi na klop informacijo Izvršnega sveta o tekoči preskrbi prebivalstva s prehrabnimi proizvodi v vsakdanji rabi. Vse pogostejše razprave, na seji CK, na seji RK SZDL, pričajo, da se je ta pomembna panoga našega gospodarstva znašala v zelo resnem položaju. Mogoče se še danes ne zavedamo resnosti težav, v katerih se je znašlo naše kmetijstvo. Stalež goveje živine se zmanjšuje, prireja mleka nam pada. V Sloveniji nam je samo v mesecu novembru prireja mleka padla za 7,8%, kar se tiče preskrbe z govejim mesom pa smo plan izpolnili. Vendar moram povedati, da je cca. 18% mesa bilo pripeljanega iz ostalih republik. To pomeni tudi, da še tam bolj načrtno osnovno čredo uničujejo, ki jo imajo še manj kot mi. Stara in zgloodana resnica je primer, da je v naši družbi mleko pri kmetu cenejše kot pa mineralna voda v trgovini. Kmet mora danes še vedno dati 1,5 l mleka za liter mineralne vode. Če pogledamo samo čez mejo, namreč nisem daleč od meje, v Avstriji dobi kmet 8 ATS za liter mleka, za njihovo mineralno vodo plača 5,5 šilingov. Mislim, da ga ni ekonomista v državi, ki bi meni ali pa tudi nam kmetom dokazal, da je proizvodnja mleka cenejša kot pa proizvodnja mineralne vode.

Žal ne vem kako to, da se v naši družbi prizna vse stroške tistim, ki je boljše organiziran, ki ima več administracije, ki zna prikazati več stroškov. Skoraj bi rekel, da je to diskriminacija. Mleka v Sloveniji pridelamo kmetje 95%, ne da bi imeli toliko kvalitetnejše zemlje, ve se da je približno 84-85% družbene zemlje, družbeni sektor pa ga pridelal 5%. Pa ne zaradi ekonomske cene, ampak zaradi politike, da ne bi kdo na velike kombinete s prstom pokazal, češ tako veliki kombinati, pa brez krav. Še nekaj ostalih primerjav. Kmetje smo dobili za kg pšenice 160 din. Boljša stane danes v trgovini 900 din za kg. Vemo, kakšen je izplen moke iz pšenice, jaz ne bi delal primerjav. V današnjem poročilu Izvršnega sveta o stanju v živinoreji so tudi jasni kazalci. Piše, da kmetje še vedno dobimo 243 din za liter mleka za 3,6% tolšče, ne za 2,7 ali 2,8%, kot se prodaja vam, da pa je ekonomska cena 300 din. Na koncu zaključuje Izvršni svet v pismu, ki smo ga dobili danes na klop, da če sami ne bomo mogli pridelati dovolj mleka za lastne potrebe, bo potreben intervencijski uvoz. Ne vem, od kod bomo uvozili, najbližja nam je Avstrija, kjer pa je cena 8 šilingov in pod 800 din za liter ne bomo dali. Mogoče bo tisto lažje, ali pa bomo uvozili od nekod drugod. Ne zato, ker je danes božič, bi vam pa vseeno rad povedal misel evangelista Janeza Kreka, ki je bil tudi prvi zadružnik na Slovenskem. Tako je zapisal: "Tista država ali oblast, ki preveč izkorišča svojega lastnega kmeta, si s tem koplje grob za lasten pokop."

PODPRESEDNIK JOŽE STEGNE: Ponovno smo v zagati. Čakajo nas na usklajevanje glede točke 2. Zato sprašujem, koliko je še razpravljalcev k 3. točki, tovarišica Kosova. Še kdo? Prosil bi vas, ker ne moremo vendarle prilagajati, drugače se ne da, da mi ponovno prekinemo razpravo o 3. točki in da gremo v sprejemanje naših dograjenih opredelitev glede 2. točke dnevnega reda, da bi se lahko potem naši predstavniki udeležili usklajevanja. Se strinjate? (Da.) Prosim, tovariš Knez, da poročáš.

JOŽE KNEZ: Skupina, ki ste jo imenovali, je prišla do naslednjih predlogov. Če vzamete sklep v zvezi z zvezno resolucijo, potem se naša prva sprememba nanaša na točko 2.1, se pravi na vprašanje deviznega zakona. Predlagamo, da se v zadnjem stavku prvega odstavka točke 2.1 besedilo zamenja, tako da se glasi: "Skupščina SR Slovenije ugotavlja, da besedilo zamenja, tako da se glasi: "Skupščina SR Slovenije ugotavlja, da besedilo zakona o deviznem poslovanju, ki ga je predložil ZIS, po oceni strokovnih inštitucij iz SR Slovenije ne zagotavlja učinkov, ki jih pričakujemo in rabimo s spremembo zakona o deviznem poslovanju, in sicer večjo prilagodljivost kot togost in poslovnost OZD v izvozu, ker očitno povečuje zapletenost sistema in ne zagotavlja potrebne samostojnosti OZD in njihove poslovne kvalitete v izvozu." S tem smo dobili samo širšo razlago, zakaj smo proti. V drugem odstavku, ki je ključen, pa se besedilo štirih zadnjih vrstic v celoti glasi: "vztraja pri dosednjih izhodiščih in ciljih Skupščine SR Slovenije, predvsem glede sprejetja 97. člena zakona o deviznem poslovanju in s tem zagotovi, da bodo določene osnove in korišćenja prioritetenih pravic do plačila v tujino vezana na ustvarjeni tekoči devizni priliv". In se doda nov stavek, ki se glasi: "Skupščina SR Slovenije vztraja na stališču, da ne bo podprla ekonomske politike za leto 1988, če ne bo sočasno izvedene nujne spremembe deviznega sistema" in se potem nadaljuje. Potem imamo na 2. strani pod točko 2, kjer govorimo o cenah, dodano še četrto alineo, ki se glasi: "Do 31.3.1988 naj ZIS poroča o vseh drugih zakonih (obračunski zakon), ki so vplivali na poslabšanje gospodarskega stanja OZD in predlaga ukrepe za njihovo odpravo." Skratka ne omejujemo se samo na cene, ampak terjamo analizo, koliko je na to stanje vplival obračunski zakon in še kaj, kar se nismo mogli identificirati in naj to poroča. Potem pa je III. kjer govorimo o skupni in splošni porabi. Besedilo zadnjih dveh alinej se združi, tako da se v celoti glasi: "Skupščina SR Slovenije soglašá, da je potrebno znižati vse vrst porab in na tej podlagi oblikovati obveznosti republike do tega vprašanja v Jugoslaviji, vendar naj bo odločitev delitve razpoložljivih sredstev za osebno, skupno in splošno porabo v pristojnosti republik in pokrajin v skladu s strukturo njihovih gospodarskih in socialnih razmer in njihovo vlogo in prispevkom k gospodarskemu in družbenemu razvoju. Iz teh omejitev je treba izvzeti sredstva za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, ker se oblikujejo na podlagi pravic, določenih z zakonom in jih je mogoče spremeniti le s spremembo ustreznih predpisov."

Na strani 3 je centralna točka, pooblastilo, kar smo oblikovali kot: "Skupščina SR Slovenije pooblašča svojo delegacijo v Zboru republik in pokrajin Skupščine Jugoslavije, da po

uveljavitvi opredelitve iz tega sklepa glede sprememb zakona o deviznem poslovanju, odpravljanju novih disparitet cen, urejanja skupne in splošne porabe, izvzemanja sredstev pokojninskega in invalidskega zavarovanja in omejevanja porabe in sprejemanje obveznosti do federacije brez dodatnega obremenjevanja gospodarstva po končanem usklajevanju v skladu z drugim odstavkom 300. člena ustave SFRJ, da soglasje k predlogu resolucije." Samo v primeru, če je vse to zagotovljeno, lahko torej delegacija da soglasje. Ker pa vstopa tudi delegacija v razmere, ki jih še ni imela in tudi mi vsi se zavedamo, kaj bomo s tem povzročili, predlagam, da medzborovska skupina delegatov, ki se bo sedaj sestala, opozori tako delegacijo kot zbere na sledeče; res, da ugotavljamo, da so s temi sklepi in pooblastilom dane delegaciji jasne vsebinske razmejitve za njeno delo in odločanje. V skladu z njimi lahko delegacija, če bo uveljavila bistvena stališča skupščine Slovenije, da soglasje k predlagani resoluciji. Če teh stališč ne bo mogla uveljavljati, soglasja ne bo mogla dati. Če bo delegacija ocenila, da so v usklajevanju dosežene take smiselne dopolnitve, ki bi glede na stališča Skupščine SR Slovenije bile sprejemljive, pa sama ne bo mogla sprejeti odgovornosti, da soglasja z resolucijo, bo delegacija predlagal predsednikom zborov skupščine SR Slovenije, da skličejo izredno zasedanje, na katerem se bodo zbori odločili o teh vprašanjih. Problem je v tem, da lahko nastopi velika dilema delegacije kaj storiti in v tem primeru še oceni, da sama ne more dati soglasja, predlaga sklic zborov.

PODPRESEDNIK JOŽE STEGNE: Hvala lepa, tovariš Knez. Sprašujem ali se zbor strinja s tako dograjenimi sklepi oziroma opredelitvami, s katerimi gremo na usklajevanje. Se strinjate, ni nikakršnih pripomb? Ni nikogar, ki je proti? Potem prekinjamo točko 2 in predlagamo, da se skupina v sobi 217 sestane z ostalima zboroma.

Nadaljujemo z razpravo k 3. **TOČKI DNEVNEGA REDA.** Tovariš Kos je žele besedo.

DUŠKO KOS: Bojim se, da današnja seja ni tako vsebinsko inventivna kot je proceduralna. Tovarišice in tovariši delegati, spoštovano predsedstvo! Že več sej nazaj je ena osrednjih točk razprav, ob kateri se tudi lomijo kopja, vprašanje skupne porabe in v tem sklopu tudi vprašanje kulture, literature. Ob tem se porodi delegatom vprašanje, ali tudi naša stališča nimajo značaja leposlovne literature, beletristike. Nekaj pripomb bi imel, tovariš podpredsednik, na besedilo tehle stališč ob slovenski resoluciji, in sicer v tretjem odstavku na 1 strani, predlagam, da se stavek v zvezi s problemi pokrivanja izgub v nekaterih OZD: "Zbor meni, da mora resolucija nakazati usmeritve kako hitreje odpravljati vzroke za motnje in izgube" in potem bi bil spremenjen stavek sledeč: "odpravljati vzroke za motnje in izgube in preveriti možnost in upravičenost njihove razvojne sanacije z vidika procesa prestrukturiranja slovenskega gospodarstva." Menim, da je tako dosti bolj jasen smisel stavka. V četrtem odstavku, manjka za besedico "presežkom" besedilo "delovne sile",

ker sicer je stavek popolnoma nejasen. Na 2. strani v tretjem odstavku, kjer je govora o stanovanjski politiki, bi skladno s stališči, ki so bila na tem zboru že sprejeta, kazalo vključiti tudi družbeno najemni fond oziroma fond družbenonajemnih stanovanj (ekonomske stanarine, večja udeležba lastnih sredstev, ponovna opredelitev institutov solidarnosti in vzajemnosti), zato ker menimo, ba bi z možnostjo teh družbenonajemnih stanovanj privabili kapital v stanovanjsko graditev. Ob govoru o preverjanju standardov in normativov v točki 2 se seveda človeku poraja vprašanje, katere standarde in normative naj preverjamo. Standarde in normative glede števila otrok v otroških vrtcih na vzgojiteljico, standarde in normative učencev v osnovnih in srednjih šolah na učitelje. In potem pripomba še k tekstu, v zadnjem odstavku v drugem stavku: "uveljaviti je treba nagrajevanje po tržnem priznanih rezultatih dela", da ne bo kakršnih koli nesporazumov. Tovarišica Potočnikova je že prej omenila problematiko drobnega gospodarstva v naši skupščini. V letošnji resoluciji so nove organizacije združenega dela v drobnem gospodarstvu, tako zasebnem kot družbenem sektorju, opredeljene z dveh vidikov. Prvič kot element zaposlovalne politike in drugih se jih združenje predvsem na terciarne dejavnosti, kar jasno kaže na to, da predlagatelj resolucije še vedno ni uvidel pomena drobnega gospodarstva kot pomembnega dejavnika prestrukturiranja gospodarstva in uravnoveženja strukture in velikosti ekonomskih subjektov. Vemo, kakšen je delež zaposlenih v drobnem gospodarstvu pri nas in kakšen je v svetu, kakšen je delež dohodka v drobnem gospodarstvu pri nas in kakšen v svetu. Tako je lahko iz takšnega pojmovanja drobnega gospodarstva morebiti jasneje, zakaj v skupščini že tri leta ponavljamo ene in iste usmeritve, kar zadeva drobno gospodarstvo, v resnici pa se zadeve zelo počasi premikajo naprej. Če pa se že ustanavljajo nove enote, se ustanavljajo zahvaljujoč fanatizmu posameznikov, ne pa organskim potrebam združenega dela in gospodarstva v celoti.

Zaskrbljujoče je tudi razmerje med rastjo industrijske proizvodnje in rastjo porabe energije v industriji. To razmerje je skoraj 1 proti 2. Industrijska proizvodnja je porasla za 0,8%, porabe energije v industriji pa je porasla za 1,5%. Če se ob tem še upošteva dejstvo, ki je omenjeno tudi v jesenski analizi, kjer se govori o kreditih Mednarodne banke za obnovo in razvoj za racionalizacijo porabe energije v gospodarstvu, potem je jasen odnos do prestrukturiranja gospodarstva. Na tem mestu se namreč ocenjuje, da je med vzroki, zakaj je od teh 90 milijonov samo za 6 milijonov dolarjev interesa kadrovski problem, da torej nimamo ustreznih energetikov, ki bi bili sposobni te programe pripraviti in izpeljati. Naštevava se tudi, da v naših OZD stroški energije še vedno niso problematični, kar se vzame na znanje kar tako brez ustreznega komentarja, ne da bi se ob tem reklo, da je to rezultat dejstva, da imamo še vedno nerealno ceno energije in da grozeči mrk nikako ne more biti posledica na družbenem koncentru ustavljenih investicij v energetske infrastrukturo, ampak takšnega nemarnega in razsipnega odnosa do energije v industriji, da ne rečem v distribuciji in prenosu energije, kjer pa so izgube strašne. Kaj to pomeni za to prestrukturiranje gospodarstva, kaj to pomeni za naš položaj in usmeritev kot izvoznika? Namreč, mi

lahko izvažamo izdelke visoke stopnje predelave, v katerih je veliko znanja itd. ali pa izvažamo izdelke, v katerih je veliko fizičnega dela, ki nastajajo v energetsko požrešnih industrijah itd. Ob teh zadevah se ne bi toliko zadržal, če ne bi ravno na prejšnji seji, ko smo se pogovarjali o zvezni resoluciji, govorili o tem, da je treba malce bolj pometati tudi pred lastnim pragom in nekatere od stvari, ki sem jih omenil, so gotovo takšne, da se jih da pomesti pred lastnim pragom in to precej korenito.

Naslednja stvar, ki jo pogrešam v jesenski analizi in bi bilo dobro, če bi bila naslednjič vsebovana, je vprašanje izvoznih rezultatov slovenskega gospodarstva v primerjavi s cenami, ki bi jih dosegli doma. Sicer je napisano, da so povprečne cene, ki jih dosega slovenski izvoz za 30% manjše, kot bi jih dosegli doma, vendar bi lahko, ob tem da so te analize dokaj zajetni šop papirjev in besedil, grafikonov itd. na pol strani po glavnih gospodarskih grupacijah, vendar pokazali, kakšen odstotek domače cene se dosega na tujih tržiščih že zaradi tega, da smo si lahko delegati na jasnem, ali nam še vedno gre za izvoz za vsako ceno.

Nadalje pa še o efektih skrajševanja delovnega časa v nekaterih delovnih organizacijah. Res sicer je, da ko smo sprejemali opredelitve glede skrajševanja delovnega časa, smo opredelili tudi roke, vendar menim, da so potrebe po spremembah, tudi teh, več kot nujne in ne bi kazalo vztrajati pri tistih rokih, ampak bi kazalo pogledati ali se že da oceniti te spremembe tudi v tem krajšem času. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK JOŽE STEGNE: Besedo ima tovarišica Jolanda Kos.

JOLANDA KOS: Najprej na strani 2, kjer govorimo o kmetijstvu, drugi stavek, bi prosila, da bi dodali tudi "morsko ribištvo" in tam, kjer govorimo o mleku in mesu, bi dodali morda še "ribe". Prav bi bilo, da bi to bilo upoštevano.

Rada pa bi razpravljala o stvari, za katero ne vem, za katero točko gre in kam se nasloniti. Naslonila se bom na ekspozitovariša Samarja v skupščini in na jesensko analizo, o kateri bi rada nekaj povedala.

Lansko leto, ko smo imeli jesensko analizo pred nami, je bila podana ugotovitev, da so vse naše interesne skupnosti gospodarstva, ki se jih jemlje kot osnovni činitelj razvoja, bile brez vsakih temeljnih ali drugačnih planov. Tedaj sem tudi sama o tem razpravljala in prav s stališča, da so to faktorji razvoja ali pa zavore in zahtevali smo, da se ukrene vse, da se to stanje spremeni. Letos v točki 1,13 - urejanje prostora - pa imamo drugačno ugotovitev, kot pa so jo nam takrat pripravili. Pravijo sicer, da so dolgoročni in srednjeročni plani republike, občin in SIS splošni akti, ki morajo biti v skladu z opredelitvami 257. in 258. člena ustave SR Slovenije, objavljeni v ustreznem uradnem glasilu, preden začnejo veljati SIS, ki za SR Slovenijo opravljajo dejavnosti posebnega družbenega pomena, ki niso objavile svojih planskih dokumentov v uradnih glasilih, nimajo pravne osnove izvajanja svojih planskih opredelitev. Katere so tiste, ki

niso to storile? Tak pregled je objavljen v septemberskem Poročevalcu, ampak niso objavili niti dolgoročnih niti srednjeročnih planov: SIS za elektrogospodarstvo in premogovništvo Slovenije, SIS za gospodarstvo Slovenije, SIS za PTT promet Slovenije, SIS za letališko dejavnost Slovenije, Skupnost za ceste Slovenije, Zveza vodnih skupnosti Slovenije, Kulturna skupnost Slovenije. Sprašujem se, kako je to mogoče, ko pa bi se na primer v občinskem merilu samo lopata zasadila brez objave tega plana, imamo vse take mehanizme na glavi, od inšpektorjev naprej. Ampak to je lahko tema za enomesečno razpravo. Kako naj občine, sprašujem se kot popolen laik na tem področju, delajo in kakšne plane imajo, kako razpolagajo s svojimi prostori in načrti, perspektivami, če te interesne skupnosti nimajo teh planov. Sprašujem se, kaj bo z nami, ali nam bo dal kdo denar, da bomo zavrtili en stroj za eno cesto. Pa ne gre, da bi koga preganjali, gre za povsem nekaj drugega. To kar vidim, to kar se dogaja, potem pomeni zapravljanje in smo zapravljali tudi v preteklosti. V tem stanju pa to ne gre. Tovariš Samar je rekel, ko je ugotavljal, da na področju gospodarstva in infrastrukture moramo uresničiti določene stvari, da ne glede na problema, s katerimi se soočimo pri zagotavljanju enostavne reprodukcije v teh dejavnostih, Izvršni svet meni, da mora Skupščina SR Slovenije zaostri odgovornost teh samoupravnih interesnih skupnosti za pravočasno pripravo razvojnih programov in planskih dokumentov, za njihovo uskladitev z razpoložljivimi materialnimi možnostmi ter za večjo učinkovitost pri izvedbi programov. Torej, kje smo? Ne samo denar, nam manjka prav vse, tudi delovne navade. In ker ne vem, kam to vključiti, ker mi tega v stališčih ne obravnavamo, ker vidim, da tudi lanskoletna razprava ni rodila ničesar, predlagam, da nam kdo pove, kaj je tiso, kar lahko še prosimo, zahtevamo, priporočamo, da ne rečem še kaj drugega.

Torej predlagam, da naj nam povedo, kaj naj vključimo v stališče, da bodo lahko učinkovita, ker smo že lansko leto zahtevali, da se stvari premikajo. Obsojam, da se ni nič naredilo na tem področju, obsojam tudi, da se ne kaznuje, če ni narejeno. Predlagajte nam, tisti, ki ste dolžni to nadzorovati, morda vi veste, kaj naj še zahtevamo, da se na tem področju stvari vsaj sedaj spremenijo. od lani se ni prav nič naredilo, smo pa zelo zmerno in lepo predlagali in prosili. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK JOŽE STEGNE: Hvala. Želi še kdo razpravljati? Besedo ima tovariš Ciril Baškovič.

CIRIL BAŠKOVIČ: Če se človek oglasi prvič, sploh ne pomisli na poslušalstvo, ki ga gnjavi, drugič ga že malo zazebe pri srcu, tretjič se opraviči, četrtič pa vidi, da je šel prek vseh meja in je tu opravičilo nesmiselno.

Gledam stališča, stran 2, točka 2, drugi odstavek, četrto vrstico, kjer se besedilo glasi: "Ni materialnih možnosti za širjenje pravic programov in novo zaposlovanje." Pri tem mislim na besedo "novo zaposlovanje". Trezno in pametno je stališče, ki pravi, da na tem sektorju družbene porabe ne zaposluje več, kajti sektor s to dodatno obremenitvijo nima več od kod črpati potrebnih sredstev in denarja. Vendar pa se sprašujem

oziroma sprašujem pisca teh vrstic, ali je pod novim zaposlovanjem menil tudi nove mlade raziskovalce, ki jih po potrjenih srednjeročnih programih združenega dela, ne samo na sisovski skupščini, za letošnje leto potrebujemo v sistemu Raziskovalne skupnosti Slovenije na novo približno 500, v resnici pa jih potrebujemo po korekciji plana okrog 300, iz raznih razlogov, in od nekaterih največji del pride v opozicijo prav s formulo nove zaposlitve. Zanimalo bi me, ali se restrikcija na novo zaposlovanje ne veže na ravnokar omenjeno kategorijo. Če se na to veže, pa to pomeni, da posegamo s to vrstico v prestrukturiranje oziroma v enega od bistvenih elementov za krepitev kadrovskih moči Slovenije zato, da bi lahko svoje prestrukturiranje izpeljevala.

PODPRESEDNIK JOŽE STEGNE: Hvala lepa tovariš Baškovič. Želi še kdo razpravljati? Besedo ima tovarišica Sonja Lokar.

SONJA LOKAR: Že zelo dolgo danes sedimo in nisem imela namena razpravljati. ob burni razpravi, ki sem jo poslušala, pa se mi je zazdelo, da se nam obetajo dokaj težki časi, vsaj v tem letu, ki bodo kratkoročno zelo zmanjšali vse naše možnosti za zadovoljevanje najbolj urgentnih potreb. Morda bi bilo dobro razmišljati, da bi se vsaj malo pripravili na te težke čase. Na primer, predvideli naj bi, katere so tiste potrebe, ki se jim za nobeno ceno na posameznih področjih ne bomo mogli odreči. V primeru, da bo prišlo do krčenja in vemo, da je velika verjetnost, da bo do tega res prišlo, bi bilo dobro, če bi imeli v rokah take načrte. Če tega ne bomo tako pripravili, potem se nam bo zgodilo, da se bo kršilo po načelu, kdor manj vpije, prej zgubi, tako kot je govorila pred mano že tovarišica Vika. takrat bodo krajši konec potegnili tisti, ki so pravzaprav nosilci izhoda iz težav. Ne mislim samo ne mlade in nerojene, ampak tudi na raziskovalce, na tiste, ki so ustvarjalni in ki zaradi tega težko pridejo skozi mreže povprečnosti. Zato bi predlagal, da v vseh družbenih dejavnostih pripravijo take preglede najnujnejših potreb, da ne bi potem čez nekaj časa ugotovili, kako smo vedeli kaj se pripravlja, a nismo nič ukrenili.

TONE PAVČEK: Bomo kar naprej pristajali, ali kako?

SONJA LOKAR: Tovariš Pavček, jaz razumem tvojo prizadetost, vendar so dejstva dejstva. Ta pa govorijo, da imamo danes 20% izdelkov v zalogah, ki jih na noben način ne moremo prodati niti v Jugoslavijo, ker ni kupce, niti v svetu, kjer noče nihče kupiti po tej ceni, po kateri bi mi lahko prodali. To se pravi, da ni problem kulture, znanosti, šolstva, to iz katerega vira dohodka se napaja, ampak da dohodka ni. Ne gre za to, ali smo nad tem ogorčeni ali nismo, ampak da dohodka ni. Ne gre za to, ali smo nad tem ogorčeni ali nismo, ampak kakšne rezultate, kakšne posledice bo objektivno imelo in ali smo na to psihično in organizacijsko družbeno pripravljani; ali se bomo pustili zaskočiti, da bo prvi, ki bo prišel mimo, naredil z nami, kar bo hotel. To je bistveno.

PODPREDSEDNIK JOŽE STEGNE: Hvala lepa. Besedo ima tovariš Franc Jamšek.

FRANC JAMŠEK: Tovarišice in tovariši delegati! V vaših razpravah je bilo nekaj odprtih vprašanj ali pa nakazanih potrebnih dodatnih obrazložitev, ki jih bom poskušal sintetizirati v nekaj sklopov. V en sklop bi dal tisto, kar se je nanašalo na drobno gospodarstvo, v drug pa občine, plane, samoupravne interesne skupnosti, skratka tisti del, ki se je nanašal na analizo stanja na področju urejanja prostora. V resoluciji so zapisane usmeritve za spodbujanje drobnega gospodarstva. Vendar je treba tu povedati, da kljub temu, da se je v tem letu v raznih forumih mnogo govorilo o tem, vendar analize kažejo, da je danes večji problem, kako na neko območje ali na neko področje sploh pripekljati drobno dejavnost. Tukaj gre za tako imenovano vprašanje obrtnih con, gre za ponudbo, potem gre za vprašanje sredstev, česar niti ne bi postavil na prvo mesto. Kot je ena naših glavnih raziskav pokazala, gre v bistvu za problem, kdo naj sploh ali kdo je tisti, ki bo animiral razvoj obrti in pa drobnega gospodarstva na posameznih področjih. Namreč analize kažejo, da predvsem v manj razvitih področjih ni ljudi, ni strokovnega kadra, enostavno ni strokovno usposobljenih nosilcev programov razvoja. Druga stvar, ki je zelo pomembna, pa je, da za mnoge storitvene dejavnosti na takih področjih enostavno ni povpraševanja in da se ne da prav vsake dejavnosti na takih področjih enostavno ni povpraševanja in da se ne da prav vsake dejavnosti postaviti v vsak prostor. To so zelo zanimive ugotovitve, do katerih se da dokopati skozi konkretne raziskovalne aktivnosti in skozi konkretne poskuse razvoja posameznega področja. To je nekoliko drugače od tistega, kar dostikrat govorimo. Druga zadeva je, da drobno gospodarstvo pridobiva na pomembnosti ali pa ga poudarjamo in mu poskušamo v največji možni meri odpirati vrata. Drobno gospodarstvo je ob tem, kar je zapisano v resoluciji, tudi ena od osrednjih tem v spremembah in dopolnitvah dolgoročnega in srednjeročnega plana, ker smo na osnovi ekološke konference in zahtev, da se išče tiste proizvodnje, ki so energetske varčnejše, ki prispevajo večji družbeni proizvod, skratka da smo tem stvarjem namenili vso pozornost, in sicer v tem smisli, da pač iščemo tiste ukrepe in možnosti, ki so na voljo. Glede same benifikacije, raznih kreditnih in podobnih stvari, pa naj rečem, da je mnogo od teh stvari že urejenih v bančnem sistemu in so na voljo. Vendar je treba pač računati s tem, da se tudi drobno gospodarstvo v neki družbi ne more razvijati zelo dinamično, če se le-ta ne razvija dinamično. Stvari so med seboj, žal, na nek način povezane.

Na to bi navezal vprašanje cen. Ugotovitve poslednjih raziskav so, da imamo zelo podobno stanje, kot smo ga imeli pred leti. Še vedno dosegamo na zunanjem trgu le 2/3 cen, ki bi jo dosegli doma. Ko smo proučevali protiinflacijski program in odpravo paritet in disparitet, smo izračunali z input-output modelom, da je dohodkovni položaj izvoznikov poslabšan za 2% točke. Tudi devalvacija v višini 25% je v bistvu premajhna. Če bi hoteli samo kompenzirati dohodkovni položaj teh izvoznikov, bi moral biti ta ukrep zvezne vlade naravnan vsaj na 40%. Skratka, gre za 15% premajhno devalvacijo in jasno je, da se v takih

razmerah tudi delež doseganja cen na izvoznem trgu na ta način lahko precej korigira. To odnosi so v veliki meri posledica, ali pa so odvisni od cene in tudi od domačega povpraševanja, ki je pač v upadanju.

Sedaj pa še tri stavke o planih in o samoupravnih interesnih skupnostih. Strinjam se z vsem tem, kar je bilo kritično izrečenega na to temo. Mislimo, da je to velik problem, ki pa se kaže predvsem nam, ki skušamo te planske aktivnosti izpeljati. Mislim, da so tri skupine vzrokov: uvajanje v nov zakon in nove postopke ter nekoliko širše, družbeno neuskaljena aktivnost ob določenih elementih neznanja, drugič, da nam podatki kažejo, da se zadeve izboljšujejo, tretja stvar pa je dejansko ta, da so pač planske službe samoupravnih interesnih skupnosti pomanjkljivo okupirane, kar lahko kaže tudi na podcenjujoč odnos do planiranega. Tudi recimo, če se nekoliko navežem na tisti del razprave, ki se je nanašal na oceno mrka in na nove ocene, ki jih dela Inštitut Milana Vidmarja za potrebe rebalansa srednjeročnega in dolgoročnega plana. Tudi tu obstaja pomanjkljivost, ki je splošno zaznavana, da so, recimo upoštevani tehnološki kriteriji, da pa socialnih in prostorskih kriterijev še vedno nismo v zadostni meri upoštevali. Skratka, tu gre, po moji oceni, za kar zgodovinski proces v tej družbi, ki je nastal z ekološko konferenco. Menim, da se ga mnogi že tudi zavedajo, je pa v tem, da je treba videti in dejansko tudi izpeljati integralnost planiranja. Kar pa naenkrat narekuje, da se formirajo multi ali pa interdisciplinarni timi planerjev, ne pa to, da se recimo združi pet energetikov in delajo elektrarno, ampak je treba zbrati različne poklice. Na ta način so se začele stvari po naši oceni premikati in mislim, da je ta smer prava in da jo bomo tudi morali vzdržati. Mislim pa, da je prav, da neprestano opozarjamo na te stvari in zahtevamo od samoupravnih interesnih skupnosti, ki konec koncev tudi poročajo v skupščini, da tem fazam svojega delovanja, se pravi fazam planiranja, priprave planskih dokumentov, vstopanja v prostor, namenijo več pozornosti. Hvala.

PODPRESEDNIK JOŽE STEGNE: Želi še kdo razpravljati? Tovariš Tomaž Vuga, predsednik Republiškega komiteja za varstvo okolja in urejanje prostora.

TOMAŽ VUGA: Tovarišica Jolanda Kos je dve vprašanji odprla, ki sta tudi v našem poročilu o urejanju prostora dobro obdelani in mislim, da jih je treba posebej odpreti in se na njih tudi kasneje enkrat odločiti. Glede same togosti pri urejanju prostora bi samo to rekel, da se moramo navaditi, tudi pri tem, da bomo morali prostor urejati v obliki ponudbe in omejitve. To se razlikuje od dosedanjega razmišljanja, moramo pa tudi upoštevati prehod v tržno gospodarstvo, ki bi ga moralo pravzaprav omogočiti tudi urejanje prostora. Ne moremo samo za naprej, za nekega znanega kupca, uporabnika, omogočiti hitrejšo spreminjanje tega. To je eno.

Drugo se nanaša na usklajenost planov. Da bi bili ti primeri, ki jih je tovarišica Kosova opisala, bolj jasno prikazani, naj povem, da se pri izgradnji hidrocentrale, recimo Vrhovo in pa Boštanj, srečujemo s tem, da imamo vse plane, vendar recimo

Republiška skupnost za ceste, ki bi morala sodelovati kot ena od nosilcev urejanja prostora pri tem poslu nima sredstev. Torej, sta tu dva problema. Eno je prostor kot tak, drugo, ki pa mora bit usklajeno med planiranjem, pa je hkratno vlaganje oziroma investicija, ki bi morala biti v vseh svojih elementih pokrita po tistih nosilcih, ki so za to zadolženi. Menim, da je ta drugi problem izredno pomemben in tu bomo ob pripravi rebalansa planov, ki so po programu za prihodnje leto, poročali tudi o problemih priprave planov v silih materialne proizvodnje predvsem z našega vidika. Na žalost moram ugotoviti, da bo to poročilo precej kritično.

PODPREDSIEDNIK JOŽE STEGNE: Hvala lepa. Želi še kdo razpravljati, če ne jo lahko zaključimo. Točke pa ne moremo zaključiti, ker je bilo preveč pripomb. Glede na to, da pri tej točki glasujemo ločeno o sklepu in ločeno o stališčih, predlagam, da mi o sklepu Izvršnega sveta glasujemo, s tem da predlagam, da v točki 3 tega sklepa črtamo besedo "načelno", sicer pa predlagam, da o tem sklepu glasujemo. Želi kdo besedo? (Da.) Besedo ima Božena Ostrovršnik.

BOŽENA OSTROVRŠNIK: Zakaj pa ne "načelno", ali bomo vse sprejeli kar je Kulturna skupnost predlagala?

TONE PAVČEK: V tej domovini je bilo toliko načelnosti, da smo načelno prišli do konca, zato lahko enkrat načelno črtamo.

PODPREDSIEDNIK JOŽE STEGNE: Prosim Mira Zemljiča, namestnika republiškega sekretarja za finance, da nam zadevo pojasni.

MIRO ZEMLJIČ: Gre za zakon o spremembi celotnega prihodka in dohodka, ki ga bo sedaj obravnavala zvezna skupščina 29. decembra, če se ne motim, lahko rečem, da rešuje problem izgub v gospodarstvu. Namreč ta zakon izloča določene stroške, ki bi jih moralo gospodarstvo vknjižiti v breme svojega celotnega prihodka na neke časovne razmejitve oziroma na rezerve, da vas s tem ne obremenjujem.

Kar pomeni z drugimi besedami, da se bomo v januarju takoj srečali s kompletnim novim zakonom o celotnem prihodku in dohodku. Zato mislim, da je prav, da zapišemo "načelno", kajti stališče Kulturne skupnosti izhaja predvsem iz tega "interventnega zakona o spremembi celotnega prihodka, s tem da se bomo januarja srečali v celoti z novim zakonom". Mi pa ne vemo, kaj bo v tem zakonu novega. Zato mislim, da je prav, da je sklep takšen, kot je že oblikovan. Tako nam daje možnosti, če bi zadeva ostala takšna kot je, upoštevamo stališča Kulturne skupnosti in potem izpeljemo tako, kot je želeno. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK JOŽE STEGNE: Dajem na glasovanje predlog sklepa.

Kdo je za? (Večina delegatov.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (1 delegat.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlagani sklep.

Glasovati moramo še o stališčih. Predlagam, da bi skupina Robert Černe, Darinka Smrke, Gita Vončina in tovariš Duško Kos pripravila in oblikovala predlog sprememb in dopolnitev stališč resolucije. Skupina bi delala v sobi 220. Jaz bi samo prosil, da ostaneta še toliko, da zaključimo še točko 5.

Ker smo obveščeni, da so pripravljene spremembe in dopolnitve predloga stališč k osnutku zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o stanovanjskem gospodarstvu, bi prosil tovariša Černeta, da poroča o delu skupine, ki je dopolnila osnutek stališč k osnutku zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o stanovanjskem gospodarstvu.

ROBERT ČERNE: Na osnovi stališč in usmeritev ter poročil delovnih teles zbora smo pripravili naslednji tekst stališč zbora. Ne bom bral uvodnega poslovniskega dela, vsebino bi predstavil.

Zbor meni, da ponujene rešitve v osnutku zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o stanovanjskem gospodarstvu sicer lahko predstavljajo enega od možnih pristopov k reševanju problemov v stanovanjskem gospodarstvu, vendar pa v bistvu ne predstavljajo učinkovitega, predvsem pa ne trajnega in celovitega modela izhoda iz zastoja pri gradnji stanovanj. Zato mora biti v Sloveniji izdelan ekonomski model na področju stanovanjskega gospodarstva, ki bo probleme reševal trajneje in celoviteje. V tem modelu mora biti opredeljena aktivna vloga bank, veljalo pa bi ponovno proučiti in eventualno drugače opredeliti in razmejiti funkcijo OZD in samoupravnih stanovanjskih skupnosti pri reševanju stanovanjske problematike.

Razprava je opozorila na možne različne načine izvajanja zakona v praksi. Zbor meni, da je treba upoštevati, da predlagana sprememba zakona širi krog upravičencev do sredstev solidarnosti, ker v zakonu opredeljena možnost kreditiranja gradnje stanovanj v družbeni in zasebni lasti in ker je uvedena kategorija občani z nižjimi osebnimi dohodki, niso pa določeni kriteriji za oceno nižjega osebnega dohodka. Takšna rešitev implicitno zahteva povečanje prispevne stopnje. Rešitve v praksi bodo lahko raznovrstne - problem pri spreminjanju planov samoupravnih stanovanjskih skupnosti - zato bi moral predlagatelj natančneje prikazati posledice spremembe zakona in predložiti materialne bilance. Jasneje mora prikazati tudi razmerja med solidarnostjo in vzajemnostjo. Ponovno bi moral tudi proučiti vprašanje kriterijev za dodelitev solidarnostnih stanovanj oziroma sredstev za kreditiranje iz tega naslova in preveriti, če morda ponujene rešitve nimajo vgrajenih dovolj varovalnih mehanizmov, ki bi preprečevali takšno modifikacijo koncepta solidarnosti, ki bi v bistvu pomenila odstop od ustavno opredeljenega koncepta solidarnosti.

"Zbor ocenjuje, da je v osnutku zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o stanovanjskem gospodarstvu vrsto vprašanj še premalo razjasnjenih, ki naj jih predlagatelj od predloga zakona razreši." S tem ko smo spremenili ta zakon iz predloga v osnutek,

se ni potrebno opredeljevati do predloženih amandmajev, ki so sestavni del osnutka, bi s tem besedilo končali.

PODPRESEDNIK JOŽE STEGNE: Hvala lepa, tovariš Černe. Želi o predlaganih spremembah in dopolnitvah kdo razpravljati? (Ne.)

Predlog stališč k osnutku zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o stanovanjskem gospodarstvu dajem na glasovanje.

Kdo je za? (Vsi delegati.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor predlog stališč k osnutku zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o stanovanjskem gospodarstvu soglasno sprejel.

Na podlagi 28. člena poslovnika zbora bomo sprejeta stališča posredovali Zboru združenega dela, Zboru občin in predlagatelju ter četrtemu zboru - Skupnosti socialnega varstva Slovenije.

Predlagam, da opravimo še 7. **TOČKO DNEVNEGA REDA - POBUDE, PREDLOGI IN VPRAŠANJA DELEGATOV OZIROMA DRUŽBENOPOLITIČNIH ORGANIZACIJ.**

Ker še ni bila opravljena obravnava nekaterih odgovorov na delegatska vprašanja delegatov oziroma o stališčih do delegatskih pobud, predlagam da to opravimo danes. Sprašujem tovariša Duška Kosa, ali je zadovoljen s stališčem Izvršnega sveta SR Slovenije do delegatske pobude v zvezi z ekološkimi vplivi izgradnje avtocest in preusmerjanjem tovornega prometa na železnico?

Ugotavljam, da je Izvršni svet Skupščine SR Slovenije na to delegatsko pobudo odgovoril.

Tovariša Franca Fašaleka ni tu. Tovarišica Sonja Lokar je glede odgovora Izvršnega sveta poslala dopolnilno vprašanje, ki smo ga poslali Izvršnemu svetu. Ta bo nanj pisno odgovoril.

Danes ste na klop prejeli še odgovor na delegatsko vprašanje tovarišice Jolande Kos v zvezi s konvencijo o socialnem zavarovanju med SFRJ in Republiko Italijo. Predstavniki Izvršnega sveta je Miran Kalčič, namestnik predsednika Republiškega komiteja za delo. Sprašujem tovarišico Jolando Kos, ali se lahko do tega odgovora že danes opredeli? Izvoli, tovarišica Jolanda.

JOLANDA KOS: Zahvaljujem se za odgovor. Prav tak je kakršnih smo navajeni. Zelo na široko so opisane vse osnove, ki v glavnem potrjujejo to, kar ljudje sprašujejo. Le žalostno ugotovitev dodajam, ki je sicer nepomembna, da ob določilu, da se državi med seboj obveščata o ukrepih za izvajanje konvencije, naša republika, ne vem, če tudi Jugoslavija, izve za to zadevo iz časopisov, kar velja tudi za upravičence. Razburjanje je pogojeno z bojznijo, da se namerno zavlačuje. Zdi se, da bo pri skupnem trudi v štirih letih oziroma v treh, če vzamemo, da smo decembra 1984 za to izvedeli, in se takoj poskušali dogovarjati s sosedi, do konca tega leta rešenih približno 2400 prošenj. In ker jih ostane še 7600, imajo prav tisti, ki pravijo, da bo večina prej umrla, kot prišla do svojih pravic. Sicer dajem vse priznanje

SPIZ-u, ker vidim, da se trudijo s takimi in drugačnimi dodatnimi zaposlitvami, z navori in strokovnostjo, zato je moja prošnja v imenu vseh, ki na to čakajo, samo ena: karkoli se da storiti, spremljati, narediti z naše strani, da bi se to pospešilo, je treba narediti. Ne moremo namreč čakati, in kdo bo tisti, ki bo čakal, da bo deveto ali deseto leto prišel na vrsto. Zato lepo prosim, da bi poskušali tudi prek sredstev informiranja, ali če so še kakšne možnosti, da te ljudi potolažimo. Mislím pa, da ne more biti tolažba tista, ki bi nadomestila maksimalni napor. Torej gre za bolečo zadevo, celo za dve boleči zadevi: za državo kako se je to dogajalo, na drugi pa konkretno za prizadete upravičence. Hvala, prosim pa, da vsi, ki to spremljate, naredite največ, da se to pospeši. Hvala.

PODPRESEDNIK JOŽE STEGNE: Hvala. Glede na to, da je tovarišica Jolanda deloma zadovoljna in da ne opozarja na problematiko, predlagam, da sprejmemo sklep ali priporočilo in ga posredujemo Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja, da kar se da pospeši postopek. Mislím, da je to zadovoljivo.

Sprašujem tovariša Fašaleka, ali je zadovoljen s stališči Izvršnega sveta do delegatske pobude za dopolnitev sistema solidarnosti med občinskimi in zdravstvenimi skupnostmi v okviru Zdravstvene skupnosti Slovenije. Predstavnik Izvršnega sveta ni na seji.

FRANC FAŠALEK: Obvestili so me, da tega predstavnika ni. Vem, da lahko en delegat več vpraša, kot pa devet modrijanov odgovori, pa ponovno vprašujem, ker ne bi mogel reči, da sem zadovoljen. Prav zaradi te teme je sklican razgovor pri republiški zdravstveni skupnosti 30.12.1987 ob 9. uri, kamor so me tudi povabili. Osebno bi mogoče bil zadovoljen, ampak gre za malo širše področje. Občani občine Lenart namreč niso zadovoljni. Na ta razgovor bom odšel, videli pa bomo, kaj bo. Zato se danes do tega odgovora ne bi opredelil.

Imam še več vprašanj. Dobil sem tudi odgovor Izvršnega sveta, ki vsebuje šest tipkanih strani; na vprašanje glede mleka, odgovor, ki se tiče mesa pa ima devet strani. S tem odgovorom nisem zadovoljen. Dobil sem dva odgovora. Zadovoljen bi bil, če bodo ti ukrepi, ti so zapisani v obrazložitvi Izvršnega sveta, ki smo jo dobili na klop, realizirani in ko bodo, takrat bom zadovoljen. Enako mislijo tudi ostali kmetje.

Spregovoril pa bi še o nečem. Približno pred enim letom dni sem na tem zboru vprašal, kako je z uskladitvijo kmečkih pokojnin za tiste zavarovance oziroma upokojujence, ki so bili upokojeni po zakonu o zdravstvenem zavarovanju kmetov. Letošnji program Skupščine SPIZ to vsebuje. Ko mi je bilo negativno odgovorjeno, pa sem oddal dodatno pobudo, da bi se naj vsaj te pokojnine sproti valorizirale, če se ne morejo uskladiti za nazaj od 1.1. V finančnem programu za letošnje leto je to vsebovano, vendar je vprašljivo glede na to, da se prispevna stopnja ne bi smela povečati, prispevna stopnja pa naj bi se povečala tudi pri Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Danes sem se v avli pogovarjal s predstavniki Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Ti pravijo, da bi bilo za 0,29% treba

povečati prispevno stopnjo, če bi hoteli pokriti pokojnine kmetom. Teh je nekaj manj kot 30.000, kar predstavlja slabih 10%, lani je bilo 11%. To so kmetje, ki so stari več kot 70 let. Tega ne bi ponavljal, s tem smo več ali manj vsi seznanjeni. Moram povedati, da je to podprla tovarišica Katja Vandnalova na CK, da je to bilo ponovno načeto na republiški konferenci na torkovi seji, da je Anka Tomišek o tem razpravljala, vendar pa sem se v avli pogovarjal s predstavniki SPIZ, ki pravijo, da so prav glede na to, da se prispevna stopnja ne sme povišati, torej, da mora ostati takšna, kot je, to črtali. Mislim, da so ti kmetje dali največji povojni prispevek tej družbi. Danes so nemočni, ker so v letih, ko nimajo nikogar, ki bi jih zagovarjal. Tem kmetom delamo res največjo krivico. Izvršni svet je že letos predlagal, da bo skušal skupaj s SPIZ-om zagotoviti, da bi se znižal prispevek kmetov, to je po razredih od 1 do 8. Nisem o tem razpravljal, ker je gospodarska situacija takšna, da so se tudi pokojnine povečevale glede na rast življenjskih stroškov itd. Ne bi o tem več razmišljal, vendar pa mislim, če bomo to naredili, bomo naredili pravo diskriminacijo med kmeti.

To je še zadnje upanje. Z glasilom SPIZ-a so kmetje prišli k meni, pa pomahali: "Vidiš nekaj pa le bo." Res, sem dal to pobudo, vendar je bila zagotovo dana tudi v drugih sredinah in končno bi naj dobila zeleno luč. Mislim povedati, da res ne bi bilo prav, da bi zdaj glede na to, da se prispevna stopnja ne bi smela dvigniti, ravno te kmečke upokojuje, ki smo jim nekako že nakazali pot, da se bo ta problem rešil, zopet izpustili. Kaj je danes 70.000 din pokojnine, ko vem, da mogoče nekateri drugi nezaslužni prejema več.

Pri tem odgovoru na to delegatsko vprašanje glede kmetijstva in cen se republiški Izvršni svet izgovarja, da je posredi zvezni zakon o sistemu družbene kontrole cen, zanj pa je pristojna zvezna skupščina. Danes je tovariš Martin Mlinar, vodja naše delegacije med drugim povedal, da tu ni soglasja. Jaz b vseeno predlagal, če je republika Slovenija zadolžena za svoj razvoj, za svojo oskrbo in to tudi mora biti, potem naj bi ji bila dana tudi suverena pravica, da določa ceno kmetijskih izdelkov za svojo lastno oskrbo in svoj lasten razvoj. Mislim, da bi se do te resnice morali dokopati in bi predlagal Družbenopolitičnemu zboru, da oblikuje ustrezno pobudo in jo posreduje naši delegaciji v Zboru republik in pokrajin naj se prične postopek za spremembo zakona o družbeni kontroli cen. Če je republika sama dolžna skrbeti za svoj lasten razvoj, za svojo preskrbo, potem bi tudi morali imeti pravico, pa naj bo tudi to po kmečki logiki, da sama določa cene za tiste kmetijske proizvode, ki so zdaj podvrženi sistemu družbene kontrole cen. To pa je mleko, meso, olje, sladkor itd. Hvala.

PODPRESEDNIK JOŽE STEGNE: Hvala lepa. Tovariš Fašalek je zdaj v bistvu odgovoril ali je zadovoljen z odgovorom na obe delegatski vprašanji. Ali želi kdo od delegatov zdaj o teh dveh odgovorih razpravljati? (Ne.)

Zadnje pobudo oziroma predlog tovariša Fašaleka pa mislim, da imamo smiselno vgrajeno v današnje sklepa pod točko 2,

o katerih bomo še razpravljali. Smiselno je to vse vgrajeno v te sklepa in ni potrebno, da bi to vprašanje posebej uveljavljali.

Ne vem, ali delegati menite drugače? (Ne.) Želi danes kdo od delegatov postaviti delegatsko vprašanje, dati pobudo ali kakšen predlog? (Da.) Tovariš Hribar.

FRANC HRIBAR: Opravičujem se ker bi moral to predlagati v 6. točki. Lani smo približno ob istem času obravnavali položaj elektrogospodarstva v celoti. Sprejeli smo osemindvajset zelo obvezujočih sklepov, ki jih bi moralo elektrogospodarstvo v tem času izvršiti. Včeraj sem bil na zelo težkem sestanku in nisem prepričan, da se je katerikoli sklep te skupščine uresničil. Predlagam, da uvrstimo na dnevni red poročilo o uresničevanju teh sklepov in tudi ugotovimo vzroke in krivice odgovornosti za njihovo neizvrševanje. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK JOŽE STEGNE: Hvala lepa, tovariš Hribar. Še kdo? (Da.) Tovariš Tone Pavček.

TONE PAVČEK: Na predzadnji seji je bil v tem zboru dan predlog, da dobimo odgovor od zvezne skupščine glede Velike Kladuše in glede funkcionarjev, ki os vedeli že 14. aprila za določene stvari. Vprašal bi samo ali je bila ta pobuda posredovana takšna, kakor je bila sprejeta, in ali je že kakšen odgovor. Strašno me zanima kako bo to.

TINA BITENC-PENGOV: Če lahko zboru pojasnim samo, ker je tovarišica Škerbčeva odsotna. Predsednica je v zvezi s tem že opravila določene razgovore.

Vse je bilo poslano naprej delegaciji v Zboru republik in pokrajin. Vendar pa delegacija v kontekstu obremenitev v tem trenutku zadeve še ni popolnoma obdelala oziroma speljala do konca in nimamo še podatkov, ki smo jih želeli preko nje dobiti. Menili smo, da bi o teh vprašanjih razpravljali v januarju, ko bo delegacija imela nekaj več časa za obdelovanje tudi teh stvari. To samo je proceduralno pojasnilo, glede na pogovore predsednice v zadnjem času.

PODPRESEDNIK JOŽE STEGNE: Tovariš Pavček, ste z odgovorom zadovoljni.

TONE PAVČEK: To je šentflorjanski odgovor. Ker obstaja informacija, da so člani zveznega predsedstva in visoki funkcionarji, tudi slovenski, o tem vedeli, naj nam vsaj naši ljudje povedo, kako je s tem, npr. tovariš Dolanc, Korošec in ostali.

PODPRESEDNIK JOŽE STEGNE: Predlagam, da sprejmemo sklep, da čimprej dobimo odgovor na postavljeno vprašanje na prejšnji seji. Želi še kdo razpravljati? (Da.) Besedo ima Jolanda Kos.

JOLANDA KOS: Danes smo dobili informacijo o reševanju naše preskrbe. Ne bi rada, da bi nam Karitas ali kdorkoli priskočili na pomoč. Za to moramo imeti naše rešitve. Glede

informacije, hvala za skrb, ki jo imajo, zato da ne ostanemo brez najnujnejšega, samo pomanjkanje se že čuti. Na primer, v turizmu še nismo odpravili posledic iz leta 1983. Božični povratniki prinašajo s seboj praške, v naši samopostrežni jih imajo, pa zelo lepo razstavljene. Potrudili so se zelo, ker sicer jih ni bilo. Nisem pa zadovoljna z naslednjo ugotovitvijo. Trenutna preskrba z zdravili na območju SR Slovenije je sicer še zadovoljiva, kljub temu da primanjkuje nekatera vitalna zdravila za zdravljenje epilepsije, astme in diabetisa. Sprašujem se, kaj mislijo tisti, ki menijo, da je zadovoljiva preskrba, ko življenjsko pomembna zdravila manjkajo. Jaz sem se že enkrat oglasila ob drugih zadevah. kako je hudo ljudem, ki so odvisni od zdravil, teh zdravil pa ni. Tudi našim ob meji, ki imajo zelo majhne stroške če gredo čez mejo ponje je to predrago in nemogoče za te bolezni, od katerih je odvisno življenje. S tako ugotovitvijo nisem zadovoljna. To sprašujem, ne da bi terjala formalne odgovore. Tole je lahko priročnik za delegate v zvezni skupščini, kaj je naredilo usklajevanje cen. Mislím, da to mora biti rešeno za celotno Jugoslavijo, ker nam ne more biti vseeno, da vsak po svoje od koščka do koščka, dokler kaj ima, rešuje. Ampak jugoslovanski problem je ta, da se niti toliko ne potrudimo, da vsaj pomanjkanja osnovnih potrebščin, kot so zdravila, ki naj bi bila zadnja za črtanje ko nas bodo dali v stečaj, ne bi bilo. Glede ostalega pa to gradivo predstavlja pripomoček delegatom, da operirajo s tem, kam smo pripeljali tudi področja, kjer smo že imeli stvari kolikor toliko urejene. Izvršni svet naj se bori in naj nam nakaže, če mi lahko pomagamo pri tem. Vsaj trenutno perspektivno naj nam nakažejo, da bomo lahko skromni, ampak neodvisni vsaj v tistem delu, kar je nujno za življenje. Hvala.

PODPRESEDNIK JOŽE STEGNE: Dobro, hvala lepa. Predlagam, da to pobudo posredujemo Izvršnemu svetu oziroma ustreznemu komiteju. Besedo ima Vika Potočnik.

VIKTORIJA POTOČNIK: Glede na opozorilo tovariša Pavčka bi dala nekaj informacij. Bom zopet vprašala. Nisem postavila vprašanja, kar se tiče te zadeve, vseeno bi pa dala tole obvestilo. Oba zbora, tako Zvezni zbor kot Zbor republik in pokrajin, sta ob prvi informaciji glede dogodkov v Agrokomercu ustanovila delovno skupino, ki naj bi proučila ekonomski vidik, vse te posledice in osebno odgovornost. Mislím, da je v tem okviru tudi vidik, kateri organi so bili obveščeni in kako široko je šlo to obvestilo in kdaj je bilo pripravljeno. Ker smo že hoteli to vprašanje postaviti, pa tudi drugi delegati iz drugih republik, nam je dana bila informacija, da bi naj bilo poročilo skupine obravnavano v januarju. Glede na vsebino poročila bi potem tudi eventualno še naprej lahko postavljali vprašanja.

Zdaj pa še moje vprašanje, tema, ki je zanimiva za mladinsko organizacijo, ne moremo se pač odcepiti od nje. Posebej pa je zanimiva zaradi trenutnih dogajanj, čeravno so v teh dneh štrajki oziroma prekinitve dela izredno pogosti. Po dvodnevni stavki v Impolu smo bili priča navzkrižnim obtožbam med vodstvi in delavskimi sveti Impola in Uniala. Direktor Uniala ostro obsoja poteze, sprejete v Impolu in grozi s sankcijami. Glede na

to, da ima vprašanje zelo široko obrazložitev, ker se namreč večkrat pojavlja kritika, zakaj v Družbenopolitičnem zboru postavljamo vprašanja, ki so vezana izrazito na posamezne organizacije združenega dela, bi prosila, da ostaja tekst vprašanja in obrazložitev neokrnjen za nadaljnji postopek, da ga tu ne berem in da postavim zdaj samo vprašanje.

Položaj je vse prej kot jasen, ker pa gre za največjo in najspornejšo investicijo v Sloveniji v zadnjem obdobju, dajem pobudo, da Izvršni svet Skupščine SR Slovenije pripravil celovito poročilo v poteku vseh faz investicije v modernizacijo proizvodnje primarnega aluminijskega TGA Kidričevo, ki naj odgovori na naslednja vprašanja:

Prvič. Kakšni in kako daleč so izpolnjeni načrti za zvišanje stopnje finalizacije predelave aluminijskega znotraj SOZD Unial?

Drugič. Ali obstojajo, in če obstojajo, kakšni so poskusi in načrti za podvajanje predelovalnih programov, ki so že utečeni v delovni organizaciji Impol, s strani delovne organizacije TGA?

Tretjič. Kolikšen je sedanji obseg investicije ob modernizaciji proizvodnje primarnega aluminijskega, za koliko in zakaj je bila prekoračena planirana predračunska vrednost?

Četrtič. Kakšno je resnično trenutno stanje, kakšni so izgledi in kateri so možni načini za sanacijo nastalih razmer?

Petič. Pred pol leta, konkretno 24.6.1987 je Željko Cigler na osnovi nekaterih informacij o nameravani razširitvi proizvodnje primarnega aluminijskega na 1.100 ton letno, postavil delegatsko vprašanje glede resničnih namenov vodstva TGA Kidričevo pri modernizaciji proizvodnje primarnega aluminijskega. Odgovorjeno je bilo, da razširitev ni možna in ni predvidena v investicijskem načrtu MPPAL-a in da ta po izgradnji nove elektrolize C predvideva zaprtje stare elektrolize A. Včerajšnje Delo pa je prineslo novico, da vodstvo TGA želi ohraniti delno elektrolizo A še vsaj eno ali dve leti, za kar že išče potrebno električno energijo v jugoslovanskem elektrogospodarstvu. Kakšni so torej resnični nameni vodstva TGA, ali obstajaj zakonska osnova za ohranitev elektrolize podokončanju investicije MPPAL-a?

Predlagam, da o poročilu razpravljajo vsi trije zbori slovenske skupščine z namenom, da po razpravi sprejmejo ustrezne ukrepe v skladu z lastnimi pristojnostmi. Skupščina SR Slovenije si mora izboriti pravico, da odloča, nadzoruje in ukrepa tudi v primeru posamezne konkretne investicije, kadar je ta narodno-gospodarskega značaja. S tem pa seveda investitorja ne razrešuje nobenih odgovornosti, ki jih nosi ta gospodarski subjekt. Hvala.

PODPRESEDNIK JOŽE STEGNE: Hvala lepa. Še kakšna pobuda, vprašanje ali predlog? (Ne.) Mislím, da še vedno ostaja pobuda tovariša Fašaleka v zvezi s pokojninami kmetov. Predlagam, da to pobudo ponovno naslovimo na Izvršni svet, ki naj prouči, kako bomo reševali materialni položaj kmetov v prihodnjem letu, še posebej glede na to, da je skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja dobila zahtevek, da mora v okviru usklajevanja stopenj globalno v Sloveniji iti na restrikcije vseh tistih pravic, ki niso v obsegu temeljnih pravic. Ker je to ena od

pravic, ki je dogovorna pravica, je seveda prišlo do kršenja sprotnega usklajevanja pokojnin kmetov. In mislim, da je dani zahtevek o tem, da se prouči in kako bomo reševali materialni položaj kmetov, upokojencev še vedno odprt in je prav, da naslovimo zahtevek po proučitvi in razrešitvi tega problema Izvršnemu svetu, ki je povzročil v nekem smislu določene nove razmere in nov materialen in socialen položaj upokojencev kmetov. Besedo ima Miran Kalčič, predstavnik SPIZ-a.

MILAN KALČIČ: Samo pojasnil bi, kako je zdaj predvidena ta zadeva v sprejetem finančnem načrtu v okviru prispevne stopnje. Mi točno vemo, da se je tudi SPIZ znašla v zagati in da se je morala pač s svojo prispevno stopnjo vklopiti v tiste realne možnosti, ki jih dani trenutek daje. Kar se tiče kmečkih pokojnin, ni v celoti točno, da se na področju kmečkih pokojnin v prihodnjem letu ne bo ni dogajalo. Finančni načrt je bil v tistem delu tekočega usklajevanja kmečkih pokojnin dejansko skrčen na tak način, da te pokojnine ne bodo deležne sprotnega usklajevanja ob vsakem povečanju starostnih in ostalih pokojnin. Se pa v finančnem načrtu v okviru prispevne stopnje še vedno zagotavlja realna vrednost kmečke starostne pokojnine po bivšem zakonu o starostnem zavarovanju kmetov, ki smo jo dosegli v letošnjem letu. To pomeni, da bo v prihodnjem letu narejeno najmanj toliko za kmečke pokojnine, kot je bilo v letu 1987, da se bo med letom določil nov znesek kmečke pokojnine, s tem da bi ohranili to realno vrednost, o kateri sem prej govoril.

Bojim se, da se v bistvu v odgovoru Izvršnega sveta na da nič več povedati, kot sem zdaj. Gre za to, da je bila prispevna stopnja spremenjena, znižana, da se je poseglo v tisti del programa in finančnega načrta SPIZ-a, ki ni čisto trdno zabetoniran in okvantificiran z zakonskimi pravicami. Od zveznega zakona do republiškega zakona je situacija pač takšna, kakršna pač je. Hvala.

PODPRESEDNIK JOŽE STEGNE: Hvala. Besedo ima zopet Franc Fašalek.

FRANC FAŠALEK: V finančnem predlogu je bilo sprotno usklajevanje pokojnin, ampak ne za nazaj. To pomeni, da ne bo enkrat med letom tako, kot je bilo do sedaj. Zdaj smo sicer rekli, da smo valorizirali pokojnine s 1. oktobrom, kmetje so pa dobili izplačilo pred 29. novembrom. To je tu in mislim, da se ne morem s takim odgovorom strinjati. Zahteval bi pismen odgovor na to zelo jasno postavljeno vprašanje. Mislim, da stenogram obstoji, mogoče sem kaj zamešal, nisem tako tekoče povedal, kot bi mogoče to bilo potrebno, pa naj se to ustrezno napiše in naj Izvršni svet da pisni odgovor. Namreč odgovor bi naj bil, da bi naj to ne izpadlo in bi se napajalo iz sredstev presežkov pri SPIZ-u, kot ena od možnosti, o čemer sem se pogovarjal pred vrati. Kaj bodo pa ta sredstva presežka zajela, pa je spet drugo vprašanje. Ne bi pa bilo prav, da bi prav to izpadlo, kar je mogoče najbolj potrebno.

PODPRESEDNIK JOŽE STEGNE: Hvala lepa. Ostajam pri pobudi in pisnim odgovorom nanjo.

Ostaja nam še 8. točka. Zaključiti moramo točko 2 in točko 3. Ker točke 2 in točke 3 ne moremo zaključiti, ker nimamo še opravljenega dela v skupini.

Predlagam pol urni odmor. Prosim, da smo ob pol petih točni, da čim prej končamo sejo.

(Seja je bila prekinjena ob 16.00 uri in se je nadaljevala ob 16.55 uri.)

Predlagam, da nadaljujemo s **3. TOČKO DNEVNEGA REDA**. Poročevalec je tovariš Duško Kos, ki bo zbor obvestil o spremembah in dopolnitvah osnutka stališč.

DUŠKO KOS: Tovarišice in tovariši delegati, predsedstvo! Delovna skupina je pripravila sledeče spremembe in dopolnitve predloga stališč k osnutku resolucije o uresničevanju družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1986-1990 v letu 1988.

Na prvi strani se pri točki, v tretjem odstavku doda v sedmi vrstici besedilo za besedami: "motnje in izgube", in sicer: "in preveriti možnost in upravičenost njihove razvojne sanacije z vidika procesov prestrukturiranja slovenskega gospodarstva". Ostalo besedilo do konca stavka se črta.

Na isti strani pri isti točki se v četrtem odstavku, v tretji vrstici doda za besedilo "presežkom" beseda "delavcev".

Na drugi strani, prav tako pri 1. točki se v tretji uvrstitvi drugega odstavka doda za besedami "kmetijske proizvodnje" besedici "in ribištva".

Na isti strani in pri isti točki se v 43. odstavku besedilo v oklepaju dopolni "z viri financiranja družbeno najemnega fonda stanovanj".

Na isti strani pri 2. točki se v drugem odstavku v peti vrstici za besedama "širjenje pravic" tekst spremeni in se glasi: "novih programov in iz njih izhajajočega novega zaposlovanja".

Na isti strani, točka 2 se v četrti vrstici tretjega odstavka pred besedama "rezultatih dela" doda "tržno priznati".

V isti vrstici se doda nov stavek, ki se glasi: "V letu 1988 bomo nadaljevali z uresničevanjem sprejete usmeritve za dosledno usklajevanje osebnih dohodkov delavcev, v družbenih dejavnostih z osebnimi dohodki delavcev v gospodarstvu.

Kar zadeva vprašanje urejenosti oziroma neurejenosti planov nekaterih samoupravnih interesnih skupnosti in materialne proizvodnje, pa bo to podrobneje razdelano v poročilo o urejanju prostora. Hvala.

PODPRESEDNIK JOŽE STEGNE: Ali želi kdo o predlaganih spremembah in dopolnitvah osnutka stališč razpravljati? (Ne.) Razpravo zaključujem.

Glede na to, da razprave na predlog osnutka stališč zbora ni bilo, predlagam, da osnutek stališč preoblikujem v predlog. Se zbor s tem strinja? (Da.) Hvala.

Na glasovanje dajem torej predlog stališč Družbenopolitičnega zbora k osnutku resolucije o politiki uresničevanja družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1986-90 v letu 1988.

Kdo je za? (Vsi delegati.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor predlog stališč k osnutku resolucije o politiki uresničevanja družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1986-90 v letu 1988 soglasno sprejel. Sprejeta stališča bomo v skladu z 28. členom poslovnika Družbenopolitičnega zbora poslali Zboru združenega dela, Zboru občin in predlagatelju.

Glede na to, da nimamo še besedila sklepa k zvezni resoluciji predlagam, da gremo k 8. **TOČKI DNEVNEGA REDA - VOLITVE IN IMENOVANJA.**

Komisija za volitve in imenovanja ter administrativne zadeve je za današnjo sejo zbora predložila v obravnavo dva predloga odloka.

Prvi je predlog odloka o imenovanju pomočnika družbenega pravobranilca samoupravljanja SR Slovenije. Po tem predlogu odloka se za pomočnika družbenega pravobranilca samoupravljanja v SR Sloveniji imenuje Miroslav Birk. Želi o tem predlogu kdo razpravljati? (Ne.) Če ne, dajem predlog odloka na glasovanje.

Kdo je za? (Vsi delegati.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor predlog odloka o imenovanju pomočnika družbenega pravobranilca samoupravljanja v SR Sloveniji soglasno sprejel.

Drugič. Predlog odloka o imenovanju namestnice republiškega sekretarja za ljudsko obrambo. Po tem predlogu odloka se za namestnico republiškega sekretarja za ljudsko obrambo imenuje Božena Ostrovršnik. Želi o tem kdo razpravljati? (Ne.) Če ne, dajem predlog odloka na glasovanje.

Kdo je za? (Vsi delegati.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor predlog odloka o imenovanju namestnice republiškega sekretarja za ljudsko obrambo soglasno sprejel.

Ker sem obveščen, da je bil predlog o imenovanju tovarišice Ostrovršnik sprejet tudi v ostalih dveh zborih, obveščam zbor, da ji je v skladu s 6. točko 10. člena zakona o volitvah in delegiranju v skupščini teh s 65. členom poslovnika Skupščine SR Slovenije prenehal mandat delegata v Družbenopolitičnem zboru Skupščine SR Slovenije, ker je njena nova dolžnost nezdružljiva s funkcijo delegata v zboru.

Naj mi bo dovoljeno, da tovarišici Boženi Ostrovršnikovi izrazim zahvalo za njeno aktivno sodelovanje in želimo ju uspešnega dela tudi na novem delovnem mestu.

Zdaj vas prosim spet za potrpljenje, da dobimo besedilo sklepov k 2. točki dnevnega reda.

Naj vas obvestim o usklajenih spremembah in dopolnitvah predloga sklepov. Prosim tovariša Kneza, da nam poroča.

JOŽE KNEZ: Usklajevali smo se predvsem na sklepih in popravkih, ki smo jih napravili na tem zboru, to se pravi, da kar bom prebral, bom prebral že tretjič.

Skupina delegatov vseh treh zborov je proučila predlog sklepa k osnutku resolucije o politiki uresničevanja družbenega plana Jugoslavije za obdobje 1986-1990 leta 1988 s spremljajočimi akti ter na podlagi razprave predlaga naslednje dopolnitve in predloge sklepa.

Na prvi strani predloga sklepa naj se zadnji stavek prvega odstavka 1. točke spremeni, tako da se glasi: "Skupščina SR Slovenije ugotavlja, da besedila zakona o deviznem poslovanju, ki je predložil ZIS, po oceni strokovnih institucij Slovenije ne zagotavlja učinkov, ki jih pričakujemo in rabimo s spremembo zakona o deviznem poslovanju, in sicer večjo prilagodljivost, gotovost organizacij združenega dela v izvozu, ker očitno povečuje zapletenost sistema in ne zagotavlja potrebne samostojnosti organizacij združenega dela in njihove poslovne kvalitete v izvozu".

Zadnje štiri vrstice drugega odstavka 1. točke rimske številke II se spremeni, tako da se glasijo: "vztraja na dosedanjih izhodiščih in ciljih Skupščine SR Slovenije, predvsem glede sprememb 97. člena zakona o deviznem poslovanju in s tem zagotovi, da bodo določanje osnov in koriščenja prioritete pravice do plačila v tujini, vezano na ustvarjeni tekoči devizni priliv".

Na drugi strani predloga sklepa, se prvi dve alineji pod točko 2 spremenita, tako da se glasita: "Najkasneje do 31.1.1988 leta je potrebno odpraviti napake pri cenovnih razmerjih, ki so nastale 15.11.1987 ob uveljavitvi interventnih ukrepov!. To je sprememba, ki je nova.

Zagotoviti, da bodo veljale nove cene mleka in mesa s 1.1.1988. Pojasnila so črtana.

V tretji alineji 2. točke na drugi strani pa se za besedama "liberalizacija cen" dodajo besede "v povezavi s strokovnimi institucijami in Gospodarsko zbornico Jugoslavije".

Doda se nova četrta alineja v 2. točki, ki se glasi: "do 31.3.1988 naj ZIS poroča o vseh drugih razlogih - obračunski zakon - ki so vplivali na poslabšanje gospodarskega stanja v organizacijah združenega dela in predlaga ukrepe za njihovo odpravo".

V prvem odstavku 3. točke naj se na isti strani beseda "procenti" nadomesti z besedo "odstotni", beseda "definicijsko" pa se črta.

Zadnji dve alineji točke 3 na tej strani se združita, tako da se nova alineja glasi: "Skupščina Slovenije soglaša, da je potrebno znižati delež v družbenem proizvodu, to je novo, vseh vrst porab in na tej podlagi oblikovati obveznosti republike do tega vprašanja v Jugoslaviji, vendar naj bo odločitev o delitvi razpoložljivih sredstev za osebno, skupno in splošno porabo v pristojnosti republik in avtonomnih pokrajin v skladu s strukturo gospodarskih in socialnih razmer in njihovo vlogo in prispevkom k gospodarskemu in družbenemu razvoju. Iz teh omejitev je treba izvzeti sredstva za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, ker se oblikuje na podlagi pravic, določenih v zakonu, in jih je mogoče spremeniti le s spremembo ustreznih ukrepov.

Na tretji strani predloga sklepa se na začetku 2. točke črtajo besede "prav tako soglaša", tako da se stavek začne: "Z bilanco".

Na koncu prvega odstavka 2. točke na tretji strani se pika nadomesti z vejico in se doda besedilo: "se predvideva tudi prispevek republik in avtonomnih pokrajin".

Drugi odstavek te točke pa se dopolni, tako da se glasi: "Ti prispevki po zakonih in odlokih za izvenproračunsko porabo ..." besedilo se potem nadaljuje, kot je zapisano. Zadnji odstavek 3. točke na tretji strani se v celoti črta.

V prvi vrstici 4. točke na tej strani se besedi "razmere kmetijstva" nadomestita z besedami "razmere v kmetijstvu".

V predzadnji vrstici te točke pa se za besedami "Skupščina SR Slovenije" doda beseda "zato".

Prvi odstavek besedila pod zvezdicami se preoblikuje, tako da se glasi: "Skupščina Slovenije pooblašča svojo delegacijo Zbora republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da po uveljavitvi opredelitev iz tega sklepa glede sprememb zakona o deviznem poslovanju, po uveljavitvi prvih treh alinej točke II po uveljavitvi pripomb, ki se nanašajo na urejanje skupne in splošne porabe in sprejemanja obveznosti republik in pokrajin do federacije brez dodatnega obremenjevanja gospodarstva, po končanem usklajevanju, v skladu z drugim odstavkom 300. člena ustave SFR Jugoslavije, da soglasje k predlogu resolucije.

2. točka pod IV na tretji strani pa se redakcijsko popravi, tako da se v celoti glasi: "Skupščine Slovenije pooblašča svojo delegacijo, da v nadaljnjem usklajevanju osnutka odloka o projekciji plačilne bilance Jugoslavije za leto 1988 izhaja iz pripomb in predlogov Skupščine SR Slovenije z dne 14.12.1984 in usmeritev svojega poročila ter po končanem usklajevanju v skladu z drugim odstavkom 300. člena ustave Jugoslavije, da soglasje k predlogu odloka".

V precejšnji meri gre za korekcijo besedila. Torej v tretji alineji 2. točke je dodano besedilo, ki določa, da ne samo Izvršni svet, ampak da se program za liberalizacijo cen izdelava v povezavi s strokovnimi institucijami in Gospodarsko zbornico Jugoslavije.

V tem sklepu se v 3. točki vnese samo da je potrebno znižati delež porabe v družbenem proizvodu, ker smo mi govorili samo o tem, da porabo znižamo.

Torej, to so redakcijski popravki. Pri pooblastilu je sprememba, samo ne vsebinska, ampak da po uveljavitvi prvih treh alinej točke II, to je v zvezi s cenami, delegacija, ob še drugih pogojih, da lahko soglasje.

PODPRESEDNIK JOŽE STEGNE: Ali želi še kdo razpravljati? (Da.) Besedo ima Emil Štern.

EMIL ŠTERN: Ali bi lahko še enkrat prebral čistopis drugega odstavka 1. točke na prvi strani, rimska II. "Zato Skupščina SR Slovenije vztraja na spremembah zakona..."

JOŽE KNEZ: "...vztraja na stališču, da ne bo podprla ekonomske politike za leto 1988, če ne bodo sočasno izvedene nujne spremembe zakona o deviznem poslovanju."

PODPREDSIEDNIK JOŽE STEGNE: Če ne želi nihče več razpravljati, dajem predlog sklepov, skupaj s spremembami in dopolnitvami na glasovanje.

Kdo je za? (Vsi delegati.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor predlog sklepov, skupaj s spremembami in dopolnitvami, soglasno sprejel.

Sedaj moramo še, žal, počakati obvestilo, ali so te spremembe v istem besedilu sprejete v obeh zborih.

Pripomba tovariša Emila Šterna v razpravi je bila in je v obeh zborih glede na to sprejeta tale sprememba na koncu drugega odstavka 1. točke II: "Skupščina SR Slovenije vztraja, da ne bo podprla ekonomske politike v letu 1988, če ne bodo sočasno izvedene nujne spremembe deviznega zakona o deviznem poslovanju.! To je sprejeto.

S tem smo dnevni red izčrpali in smo usklajeni v vseh točkah. Vsem delegatom, zlasti vam, ki ste bili tu, želim srečno, uspešno, zdravo Novo leto tudi v imenu predsednice. S tem zaključujem sejo Družbenopolitičnega zbora.

(Seja je bila končana 25. decembra 1987 ob 17.10 uri.)

Sejni zapisi
10. sklic (1986 - 1990)

št. 102